

Årsredovisning 2019

Innehållsförteckning

1 Kommunstyrelsens ordförande	5
2 Kommunfakta	6
2.1 Kommunens vision	6
2.2 Mandatfördelning i kommunfullmäktige	6
2.3 Utdebitering av skatt.....	6
3 Förvaltningsberättelse	7
3.1 Inledning.....	7
3.2 Översikt över verksamhetens utveckling.....	7
3.3 Den kommunala koncernen.....	9
3.4 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	12
3.5 Händelser av väsentlig betydelse	20
3.6 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	23
3.7 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	29
3.8 Balanskravsresultat	39
3.9 Väsentliga personalförhållanden	40
3.10 Förväntad utveckling - möjligheter och utmaningar.....	48
4 Ekonomi	52
4.1 Resultaträkning	52
4.2 Balansräkning	53
4.3 Kassaflödesanalys	55
4.4 Fem år i sammandrag	56
4.5 Noter till redovisningen.....	57
5 Revisionen	73
6 Finansiering exkl anslag för oförutsedda behov	74
7 Måluppfyllelse.....	75
8 Nämndernas berättelse.....	83
8.1 Kommunstyrelsen.....	83
8.1.1 Kommunala styrdokument av betydelse	83
8.1.2 Statlig styrning inom verksamhetsområdet	83
8.1.3 Uppdrag och ansvarsområde	84
8.1.4 Årets viktiga händelser.....	85
8.1.5 God ekonomisk hushållning.....	86
8.1.6 Måluppfyllelse	87
8.1.7 Medarbetare	97

8.1.8	Framtiden	97
8.1.9	Intern Kontroll.....	98
8.2	Tekniska nämnden	99
8.2.1	Kommunala styrdokument av betydelse	99
8.2.2	Statlig styrning inom verksamhetsområdet	99
8.2.3	Uppdrag och ansvarsområde	99
8.2.4	Årets viktiga händelser.....	100
8.2.5	God ekonomisk hushållning.....	101
8.2.6	Måluppfyllelse	102
8.2.7	Medarbetare	104
8.2.8	Framtiden	104
8.2.9	Intern Kontroll.....	106
8.3	Utbildningsnämnden.....	107
8.3.1	Kommunala styrdokument av betydelse	107
8.3.2	Statlig styrning inom verksamhetsområdet	107
8.3.3	Uppdrag och ansvarsområde	108
8.3.4	Årets viktiga händelser.....	109
8.3.5	God ekonomisk hushållning.....	109
8.3.6	Måluppfyllelse	111
8.3.7	Medarbetare	116
8.3.8	Framtiden	117
8.3.9	Intern Kontroll.....	118
8.4	Socialnämnden.....	120
8.4.1	Kommunala styrdokument av betydelse	120
8.4.2	Statlig styrning inom verksamhetsområdet	120
8.4.3	Uppdrag och ansvarsområde	121
8.4.4	Årets viktiga händelser.....	121
8.4.5	God ekonomisk hushållning.....	123
8.4.6	Måluppfyllelse	126
8.4.7	Medarbetare	129
8.4.8	Framtiden	130
8.4.9	Intern Kontroll.....	132
9	Gemensamma nämnder och förbund	133
9.1	God ekonomisk hushållning.....	133
9.2	Överförmyndarnämnden MITT	133
9.3	Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland	133

9.4	Räddningstjänstförbundet.....	133
9.5	Samordningsförbundet	134
9.6	Bygg och miljö	134
10De kommunala bolagen		136
10.1	Ånge Fastighet och Industri AB	136
10.1.1	Årets viktiga händelser.....	136
10.1.2	God ekonomisk hushållning.....	136
10.1.3	Måluppfyllelse	137
10.1.4	Medarbetare	138
10.1.5	Intern Kontroll.....	139
10.2	Ånge Energi AB.....	140
10.2.1	Årets viktiga händelser.....	140
10.2.2	God ekonomisk hushållning.....	140
10.2.3	Måluppfyllelse	140
10.2.4	Medarbetare	141
10.2.5	Intern Kontroll.....	142
10.3	Ångefallen Kraft AB	143
10.3.1	God ekonomisk hushållning.....	143
11Redovisningsprinciper.....		144
12Revisionsrapport.....		146

1 Kommunstyrelsens ordförande

Det ekonomiska resultatet för Ånge kommun 2019 är relativt bra om man betänker hur resultaten ser ut för en rad kommuner i vår närhet. Resultatet blev cirka minus 2 miljoner kronor men merparten av detta kommer ifrån att ÅFA fick en ersättning om 1,4 miljoner för tidigare gjorda investeringar på Alby skola.

ÅFAs resultat blev minus 1,7 miljoner men även här var det bokförda värden som behövde skrivas ner som gav det negativa resultatet. Under 2019 gjordes nedskrivningar på värdena på vissa fastigheter med 3,8 miljoner så om man ser till den rena driften av fastighetsbolaget så gick den med ett plus på 2,1 miljon. Kommunstyrelsen ser dock att mer måste göras för att få ner bolagets vakansgrad men när nu avtalet med staten om rivningar är fullbordat så blir detta en fråga helt för bolagets styrelse. Ånge Energis resultat stannade på plus 0,5 miljoner.

Under året kunde vi glädjas åt att vår ansökan till EUs sociala fond fick den bästa utvärderingen och våra 3,8 miljoner kunde växlas upp med 7 miljoner från EFS rådet så därför kan vårt framgångsrika projekt kallat Ånge modellen där människor utan arbete nu kan få ännu bättre stöd ett par år framåt. Alla som ansöker om ekonomiskt bistånd blir numera hänvisade till detta projekt för tanken är att alla skall ta steg närmare sin egen försörjning och så få som möjligt skall passivt ta emot ekonomiskt bistånd.

Under året gjordes nästan 100 företagsbesök av tjänstemän och politiker. Den absoluta merparten, typ 90 - 95 % av företagen berättade att verksamheten gick bra, man hade så gott om arbete så det hände titt som tätt att man bad oss komma lite senare – det var verkligen stimulerande att få sådana samtal.

Bredbandsutbyggnaden har fortsatt, Ljunga Motell är rivet samt samförstånd hittats med ägarna av Backetjärns camping – det känns bra att i detta läge få kliva av efter 20 år som kommunstyrelsens ordförande.

Sten-Ove Danielsson

Kommunalråd emeritus...

2 Kommunfakta

2.1 Kommunens vision

Kommunen har en atmosfär av närhet och nytänkande som gör den attraktiv att leva, bo och verka i.

2.2 Mandatfördelning i kommunfullmäktige

	2018-2022
Socialdemokraterna	16
Vår Framtids politiska utskott	5
Moderaterna	4
Sverigedemokraterna	5
Centerpartiet	2
Kristdemokraterna	1
Vänsterpartiet	2
Totalt	35

2.3 Utdebitering av skatt

	2020	2019	2018	2017
Kommunalskatt	23,33	23,33	23,33	23,33
Landstingsskatt	11,29	11,29	11,29	11,29
Begravningsavgift	0,25	0,253	0,242	0,246
Summa	34,87	34,873	34,862	34,866

Exklusive medlemskap i svenska kyrkan eller annat trossamfund.

3 Förvaltningsberättelse

3.1 Inledning

I denna förvaltningsberättelse lämnar Ånge kommun information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal redovisning 11 kapitlet och RKR R 15 Förvaltningsberättelse.

I den kommunala koncernen ingår förutom kommunen, Ånge Fastighet & Industri AB, ÅFA (100 %); Ånge Energi AB (100 %) och Ångefallen Kraft AB (50 %)

3.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Kommunen	2019	2018	2017	2016	2015
Antal invånare (folkmängd 31/12)	9 316	9 411	9 480	9 495	9 493
Kommunal skattesats (%)	23,33	23,33	23,33	23,33	23,33
Verksamhetens intäkter (mkr)	159,1	169,2	174,1	202,7	144,1
Verksamhetens kostnader (mkr)	-795,5	-802,2	-790,4	-764,5	-707,7
Skatter och utjämningsbidrag (mkr)	629,3	624,7	617,7	610,2	567,8
Årets resultat (mkr)	-2,0	1,6	3,9	55,6	18,6
Soliditet (%)	41	42	41	42	33
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser	-8	-7	-9	-12	-29
Investeringar (netto) (mkr)	32,2	26,7	30,0	19,3	16,7
Självfinansieringsgrad (%)	98	117	290	293	305
Långfristig låneskuld (mkr)	30	30	50	50	50
Antal anställda	971	983	996	1 057	995

Den kommunala koncernen	2019	2018	2017	2016	2015
Verksamhetens intäkter (mkr)	226,6	245,2	241,7	265,8	203,6
Verksamhetens kostnader (mkr)	-811,2	-825,2	-805,1	-777,4	-716,8
Skatter och utjämningsbidrag (mkr)	629,3	624,7	617,7	610,1	567,8
Årets resultat (mkr)	-3,2	6,0	8,6	62,5	24,7
Soliditet (%)	25	25	24	23	17
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser	-1	-2	-3	-5	-15
Investeringar (netto) (mkr)	40,1	29,7	64,7	26,2	27,8
Självfinansieringsgrad (%)	167	149	212	177	355
Långfristig låneskuld (mkr)	396,7	406,8	434,2	449,2	458,2
Antal anställda, medel	1 007	1 019	1 033	1 092	1 031
Investeringar/medborgare (kr)	4 301	3 152	6 822	2 756	2 928

För verksamhetsåret 2019 redovisar den kommunala koncernen ett resultat på - 3,2 mkr. I ovanstående tabell visas en översikt över verksamhetens utveckling 2015 - 2019. Det sämre resultatet beror på fortsatt negativ befolkningsutveckling vilket ger sämre utveckling av

skatteintäkter, nedskrivningar av värden på bostadsfastigheter samt hög vakansgrad på bostadssidan.

Den kommunala verksamheten redovisar ett resultat på - 2 mkr vilket är en försämring jämfört med de senaste fem åren. Ökat behov av förskola, placeringar av barn och vuxna, ökade kostnader till andra kommuner och friskolor för barn som inte valt den kommunala verksamheten har bidragit till resultatet.

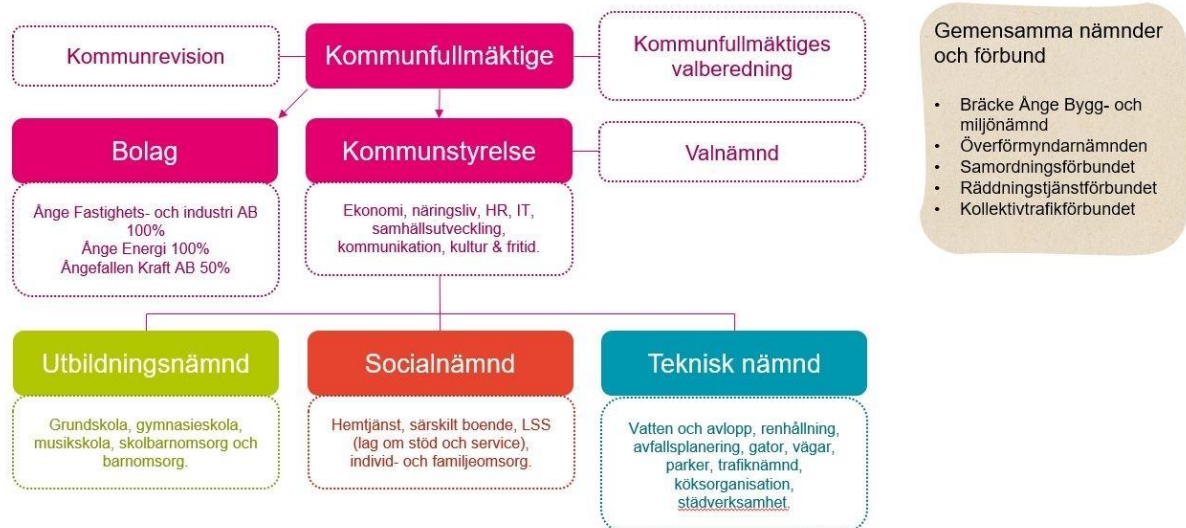
Kommunen har högre kostnader för äldreomsorg, särskilt boende jämfört med andra kommuner. Under 2019 har dock kostnaderna för äldreomsorgen minskat jämfört med 2018. En avveckling av Spångbrogården som särskilt boende har genomförts under året och färdigställts i början av 2020. Lokalkostnaderna per elev i grundskolan är högre jämfört med andra kommuner. Inför hösten 2019 avvecklades Alby skola.

Den finansiella utvecklingen har fortsatt i positiv riktning, ingen nyupplåning har gjorts i den kommunala koncernen, den långfristiga låneskulden har minskat med 10 mkr. Soliditeten i kommunkoncernen inklusive pensionsförpliktelserna har förbättrats från -1,55 % till -0,74 %.

Genomsnittligt antalet anställda i kommunkoncernen minskat med 12 personer.

3.3 Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, de kommunala nämnderna, bolagen Ånge Fastighets- och Industri AB, Ånge Energi AB och Ångefallen Kraft AB.

Verksamhet som bedrivs i samarbete med andra

Kollektivtrafik: Bedrivs tillsammans med övriga kommuner och regionen i kommunalförbundet, Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland.

Räddningstjänst: Räddningstjänst bedrivs tillsammans med Sundsvalls och Timrå kommuner i kommunalförbundet Räddningstjänstförbundet Medelpad.

Överförmyndarverksamhet: Överförmyndarverksamheten bedrivs tillsammans med Sundsvall, Timrå och Nordanstigs kommuner i den gemensamma nämnden, Överförmyndar Mitt. Sundsvalls kommun är värdkommun.

Bygg- och miljö: Bygg- och miljöverksamheten bedrivs tillsammans med Bräcke kommun. Bräcke kommun är värdkommun.

Samordningsförbund: Verksamhet enligt lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210) som infördes 2004. Övriga parter i Samordningsförbundet är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och regionen.

Ägarandelar i andra företag, 2019-12-31

Servanet: Ånge kommun har 247 av totalt 4 607 aktier i Servanet. Övriga ägare i Servanet är Sundsvall, Timrå, Härnösand, Strömsund och Ragunda kommuner. Servanet bygger kommunens fibernät.

Inera: Ånge kommun har 5 aktier i Inera. Övriga ägare är Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, samt regioner och andra kommuner. Genom att erbjuda kompetens inom digitalisering stödjer Inera ägarnas verksamhetsutveckling. Inera koordinerar och utvecklar gemensamma digitala lösningar till nytta för invånare, medarbetare och beslutsfattare.

Kommuninvest ekonomisk förening: Ånge kommuns andel är 0,1 % av föreningens tillgångar och skulder

Kommunen anlitar privata utförare flera av kommunens verksamheter. Förutom ersättning till

privata utförare betalar kommunen ersättningar till fristående skolor och andra kommuner inom förskola, grundskola och gymnasieskolan.

En fullständig översikt av den kommunala verksamheten visas i organisationsschemat nedan.

Nämnder	Verksamhet	Privata utförare
kommunstyrelsen	ansvarar för att leda, samordna, följa upp och utveckla kommunens verksamhet som helhet.	
utbildningsnämnden	ansvarar för förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola. Därtill ansvarar nämnden för vuxenutbildning. Grundsärskola, kommunala musikskola	
socialnämnden	ansvarar för vård och omsorg för äldre och funktionsnedsatta personer utifrån gällande lagstiftning. Nämnden ansvarar också för socialtjänstens individ- och familjeomsorg. Där ingår bland annat ekonomiskt bistånd, missbruks- och beroendevård, familjerätt och barn- och ungdomsvård.	
tekniska nämnden	ansvarar för utveckling, byggnation och förvaltning av kommunens allmänna platser, kost för skola och omsorg och för vatten- och avloppsförsörjning (VA) och väghållning.	

Privata utförare:

Kommunen köper tjänster av privata utförare inom följande verksamheter:

- Gator och vägar, 1,6 mkr
- Renhållning, 7,4 mkr
- Slamtömning, 1,2 mkr
- Stöd och omsorg (LSS), 12,3 mkr
- Äldreomsorg, 0,4 mkr
- Individ- och familjeomsorg, 9,3 mkr
- Ensamkommande, 0,3 mkr
- Gymnasieskolan, 0,3 mkr
- Vuxenutbildning, 0,9 mkr

Uppgifterna avser kostnader, över 0,1 mkr, som redovisats som köp av huvudverksamhet och avser köp av privata utförare.

Ibland köps tjänster av privata utförare, även om det sker i liten utsträckning. Orsakerna

handlar dels om brist på kompetens, dels på brist på kapacitet.

Brist på kompetens. En liten kommun har ibland små möjligheter att upprätthålla specialistkompetens inom alla områden som kommunen är ålagd att hantera. Det kan röra sig om experter och konsulter som från tid till annan anlitas för specifika projekt.

Brist på kapacitet. Ibland behöver verksamheten tillfälligt förstärkas för att klara av behoven hos exempelvis brukare inom verksamheten stöd och omsorg, då det kan råda platsbrist.

3.4 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Internationell ekonomi

Det senaste årets makroprognoser har formligen översvämmats av ord som »oro, osäkerhet och risk«. Intrycket kanske blir att »världsläget aldrig varit mer osäkert«. Men osäkerhet finns ständigt i prognoserna. Framförallt är det två geopolitiska faktorer som riskerar att bli fortsatta sänken för global konjunktur 2020. Det ena är handelskonflikten mellan USA och Kina och det andra är Storbritanniens utträde ur EU.

SKR räknar med att global BNP-tillväxt växlar ner betydligt i år. Nästa år beräknas den mattas av ytterligare. För såväl USA som Tyskland, som för världsekonomin sammantaget, förutses för 2020 den lägsta BNP-tillväxten på tio år. Därtill förväntas tillväxten mattas av mer i länder som är viktiga för den svenska utrikeshandeln. Bland annat beräknas låg tillväxt för Tyskland och Storbritannien, liksom för nordiska grannländer. De svenska exportutsikterna blir därför särdeles svaga, framförallt nästa år. Scenariot antar att perioden av låg global tillväxt också sätter avtryck 2021.

SKR, Ekonomirapporten, oktober 2019, SKR cirkulär 20:18

Svensk ekonomi

Sverige har de senaste åren gynnats av stark export, bland annat tack vare kronförsvagningen. Nu börjar dock världskonjunkturen vika, på grund av den osäkerhet som råder kring bland annat Brexit och handelskrig. Detta drabbar i särskilt hög grad den svenska exportmarknaden, vilket innebär att tillväxten inte har samma förutsättningar att få ett positivt stöd från exporten.

En svagare utveckling i omvärlden, minskade bostadsinvesteringar och en inbromsning i offentlig konsumtion väntas bidra till en fortsatt dämpad tillväxt även 2020.

De senaste månadernas Coronakris har inneburit en global konjunkturlapp, med exceptionella ras för produktion, inkomster och sysselsättning i de flesta regioner/länder världen över.

SKR har beräknat ett dramatiskt fall i svensk produktion och sysselsättning under kvartal två, samt en markant rekyl under det andra halvåret i år. Trots att återhämtningsfasen antas starta relativt tidigt (i kvartal tre) och innebära ett snabbt återtag landar BNP för helåret 2020 på en minskning om hela 4,1 procent.

SKR, Ekonomirapporten, oktober 2019, SKR cirkulär 20:18

Kommunernas ekonomi

Goda ekonomiska tider vänds nu till allt tuffare och mer osäkra år. Skatteunderlagets ökningstakt dämpas och trycket på verksamheten är högt som en följd av demografin. Kommunerna jobbar hårt med effektiviseringar, till exempel genom betydande generella effektiviseringskrav eller mer riktade åtgärder inom olika verksamheter. Det krävs åtgärder motsvarande 28 miljarder kronor år 2023, för att klara ett resultat på 1 procent av skatter och generella statsbidrag.

För 2020 visar SKR:s scenario en ytterligare inbromsning av skatteunderlaget, till den lägsta ökningstakt vi haft sedan före skattereformen 1990/91.

Sysselsättningen väntas falla markant i år, räknat i såväl antalet personer som antalet arbetade timmar. Antalet och andelen arbetslösa stiger därmed snabbt. Den relativa arbetslösheten beräknas stiga med mer än två procentenheter från 2019 till 2020 (mätt som årsgenomsnitt). I regeringens beräkningar ligger andelen arbetslösa på 9,0 procent av arbetskraften både 2020

och 2021.

Efter SKR:s februariprognos och prognosindikation i mars har ny information givit tydliga indikationer om en allt snabbare konjunkturförsvagning, vilken har föranlett nya politiska beslut med konsekvenser för skatteunderlaget.

Flera kommuner och regioner befann sig redan innan utbrottet av det nya coronaviruset i en ansträngd ekonomisk situation. Samtidigt förväntas behovet av välfärdstjänster öka framöver till följd av den demografiska utvecklingen. Regeringen aviserade därför i januari 2020 en satsning på att höja de generella statsbidragen med 5 miljarder kronor för 2020 i vårändringsbudgeten.

Lågkonjunkturen som antas följa i virusutbrottets spår väntas ytterligare drabba kommunsektorn. För att mildra osäkerheten, bidra till stabilitet i sektorn, och för att öka kommunernas och regionernas förutsättningar att trygga tillgången till en bra vård, skola och omsorg, föreslår regeringen att ytterligare 15 miljarder kronor tillförs kommunsektorn i generella statsbidrag 2020. Från och med 2021 är ökningen 12,5 miljarder kronor i form av ett permanent tillskott till kommunsektorn som fördelas via anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning.

SKR, Ekonomirapporten, oktober 2019, SKR cirkulär 20:18

Befolkning 2019

2019 minskade befolkningen med 95 till 9 316 personer.

- Födelsenetto: - 67 personer (födda = 91)
- Inflyttningsnetto: -68 personer (inflyttade = 317)
- Invandringsnetto: +39 personer (invandrade = 64)
- SCB-justeringar under året: +1 personer

I januari 2020 fanns 67 personer i Migrationsverkets mottagningssystem i Ånge kommun. Antalet personer i Migrationsverkets mottagningssystem har minskat med 54 personer mellan 1 januari 2019 till 1 januari 2020.

Bostadsmarknad

Vakansgraden i det kommunala fastighetsbolaget ÅFA har ökat under året, vid årets slut var 10 % av bostadsbeståndet vakant, dvs lägenheter som inte bolaget får in några hyresintäkter på. Vakansgraden motsvarar 72 lägenheter av totalt 721 stycken. Ekonomiskt innebär det minskade hyresintäkter med 4,5 mkr per år. De 16 lägenheter som beslutats rivas i Ljungaverk ingår i vakansgraden.

På småhusmarknaden finns en större efterfrågan än utbud i delar av kommunen.

Arbetsmarknad

Ånge kommun har genom åren haft mycket god samverkan med Arbetsförmedlingen. Kommunen har kunnat erbjuda flera arbetstillfällen och praktikplatser samt bidragit med god kunskap om lokala förhållanden och utvecklingsplaner inom angränsade områden såsom socialtjänst och utbildning. Allt detta kunde Arbetsförmedlingen dra nytta av för att realisera sitt uppdrag. Det ömsesidiga samspelet återspeglades i låga arbetslöshetssiffror. Gemensamma krafttag kring ungdomsarbetslösheten och nyanländas utanförskap är två bra exempel. Tillsammans kunde man vända från att ha en av den högsta arbetslösheten i ålder 18–24 till att ha den lägsta i regionen. Under hösten 2019 ställdes kommunen inför den största utmaningen någonsin när man, genom nedläggningen av arbetsförmedlingens kontor, måste rita om kartan och strukturera om den lokala samverkan med myndigheten.

Under 2019 har kommunstyrelsens arbetsmarknadsenhet samt socialtjänsten intensifierat samarbetet för att underlätta övergången till egen försörjning. Mycket goda idéer har hämtats från Trelleborgsmodellen som innebär att individer som söker ekonomiskt bistånd har direkt kontakt med arbetsmarknadskonsulenter samt arbetsmarknadssekreterare, samt att beslutet om ekonomiskt bistånd tas mycket skyndsamt. Fokus ligger på vad individen kan istället för inte kan, på det friska istället för det sjuka. Arbetsmarknadskonsulenter och arbetsmarknadssekreterare har i sitt uppdrag att utöka nätverket med näringslivet i syfte att skapa rekryteringar från målgruppen. I Ångemodellen, likt Trelleborgsmodellen, skiftar man från ett socialt perspektiv till ett arbetsmarknadsperspektiv i fråga om försörjningsstödet. Vilket innebär att alla som ansöker om försörjningsstöd hos Ånge kommun går in i en arbetsmarknadsprocess med egen försörjning som mål.

En annan framgångsrik insats som Ånge kommun bedrivit tillsammans med Arbetsförmedlingen sedan 2013 är projektet ”Nordljus”. Målgruppen för insatser är personer som står allra längst från arbetsmarknaden på grund av långvarigt utanförskap och som är i behov av förberedande insatser för att klara av att ta del av arbetsförmedlingens aktiviteter för arbetslösa. Här handlar det främst om att stärka deltagarna i livet, att stärka självförtroende och arbeta med självbild och självkänsla. Insatsen har alltså bedrivits i flera år och har fått förnyat förtroende år från år tack vare de goda resultaten. Flera av deltagarna har direkt efter insatsen kunnat gå vidare till arbete eller studier och majoriteten har varit redo att delta i fortsatta insatser för att bryta arbetslösheten.

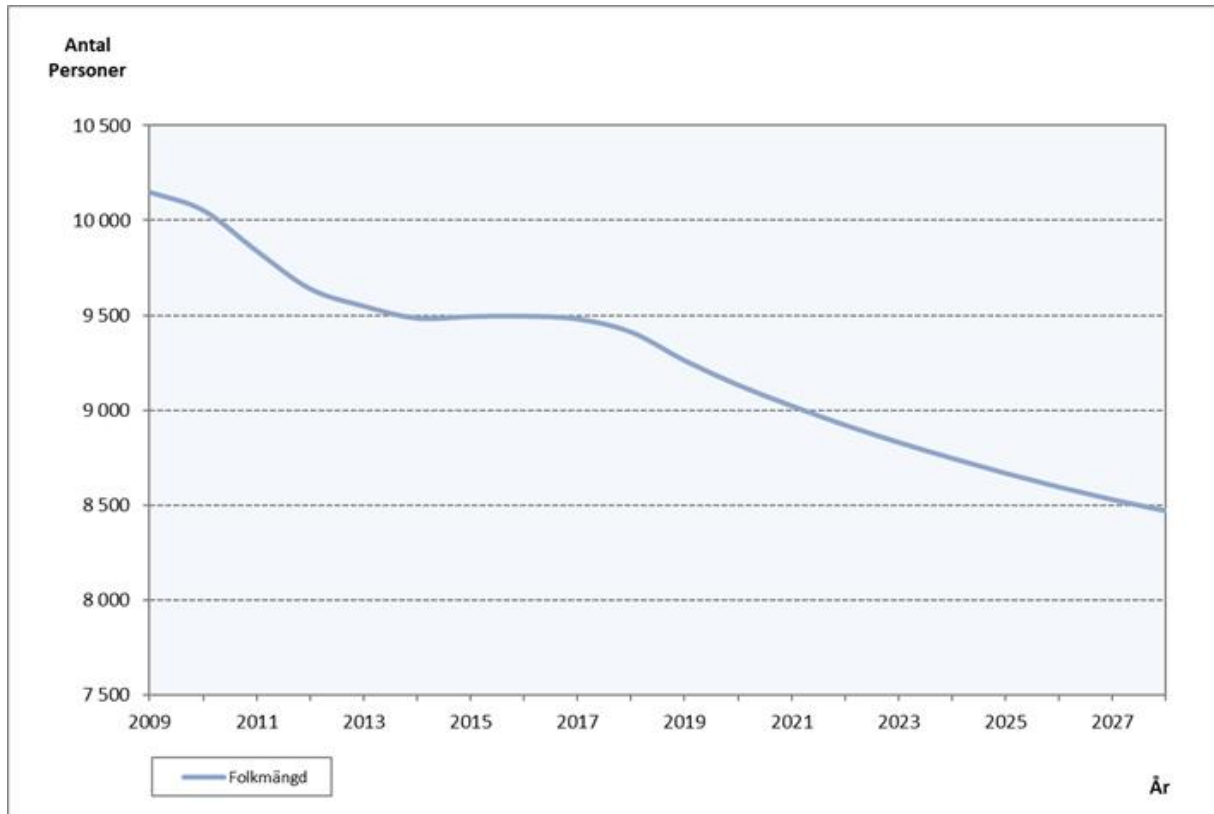
Ånge kommun har erbjudit feriepraktik till alla ungdomar skrivna i kommunen och födda 2001 och 2002. Sammanlagt har 69 ungdomar deltagit under 5 perioder på 22 olika arbetsplatser.

	16-64 år	2019	2018	2017	2016	2015
Riket	arbetslösa	4,0	3,8	4,1	3,3	3,3
	i åtgärder	3,4	3,2	3,4	2,9	3,0
	totalt	7,4	7,0	7,5	6,2	6,3
varav utrikes födda (20 %)						
Länet	arbetslösa	4,7	4,4	4,7	4,0	4,1
	i åtgärder	4,0	3,7	4,3	3,5	3,8
	totalt	8,7	8,1	9,0	7,5	7,9
varav utrikes födda (30 %)						
Ånge	arbetslösa	3,9	3,6	4,6	3,8	3,8
	i åtgärder	3,5	3,2	4,7	3,6	3,8
	totalt	7,4	6,9	9,3	7,4	7,6
varav utrikes födda (31 %)						
	18-24 år	2019	2018	2017	2016	2015
Riket	arbetslösa	4,6	3,8	4,6	3,0	3,2
	i åtgärder	4,6	4,9	5,6	3,9	4,7
	totalt	9,2	8,7	10,2	6,9	7,9
varav utrikes födda (25,1 %)						
Länet	arbetslösa	5,9	5,0	5,2	3,9	5,0
	i åtgärder	6,6	6,7	8,4	6,1	5,2
	totalt	12,5	11,7	13,6	10,0	10,2
varav utrikes födda (30,8 %)						
Ånge	arbetslösa	3,3	4,5	6,0	4,8	4,2
	i åtgärder	5,9	8,0	11,3	7,6	7,0
	totalt	9,2	12,5	17,3	12,4	11,2
varav utrikes födda (26,3%)						

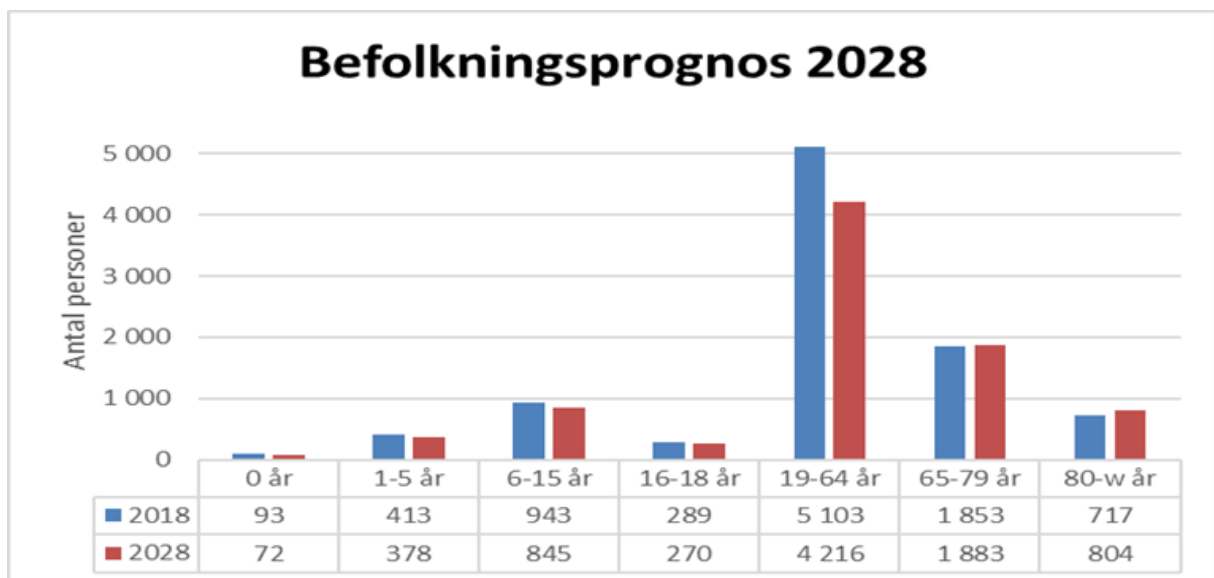
Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Befolkningsprognos till 2028

2019-12-31 var antalet invånare 9 316 personer, fram till 2028 är prognosen en befolkningsminskning till cirka 8 500 personer.

Prognosen över förändringarna i olika åldersgrupper beräknas bli enligt nedanstående tabell.

Framförallt färre elever i grundskolan och ett eventuellt ökat behov av hemtjänst eller särskilt boende kommer att påverka verksamheten.

Förändringen i yrkesverksam ålder beräknas bli - 887 personer eller 17 % vilket kommer att påverka kompetensförsörjningen i den kommunala verksamheten och näringslivet.

Likviditet

Ett mått på den finansiella styrkan, betalningsberedskapen på kort sikt, är likviditeten. Likvida medel är behållningen i kassa och bank. Ett annat mått är kassalikviditet, där omsättningstillgångarna sätts i förhållande till kortfristiga skulder. En god nivå är att kassalikviditeten ska överstiga 100 % vilket innebär att de kortfristiga skulderna kan betalas när de förfaller.

Vid årets början hade kommunkoncernen 164,7 mkr i likvida medel, övriga omsättningstillgångar 72 mkr och kortfristiga skulder 170,9 mkr. Kassalikviditeten var 139 %.

Vid årets slut hade kommunkoncernen 168,9 mkr i likvida medel, övriga omsättningstillgångar 55,6 mkr och kortfristiga skulder 155,2 mkr. Kassalikviditeten var 145 %.

Finanspolicy

I kommunkoncernen finns en finanspolicy från 2015.

2019-12-31 finns inte några andra placeringar än i bank och utlåning till de kommunala bolagen.

Elaktiepengarna är finns på olika konton i bank eller är utlånade till de kommunala bolagen.

2015 användes 51 mkr till att amortera på kommunens lån.

Sammanställning över kommunens placeringar av elaktiepengarna per 2019-12-31.

mkr	2019	2018	2017	2016	2015
Obligationer Kommuninvest	0,0	10,0	10	25,9	25,9
Obligationer Handelsbanken	0,0	0,0	0	10,1	10,1
Depå, handelsbanken	42,3	32,1	31,8	6	5,1
Placeringar Handelsbanken	10,2	10,2	10,2	10,2	10,2
Långfristig fordran ÅFA	12,7	13,5	14,2	15	15,7
Långfristig fordran Ånge Energi	22,7	27,0	33,2	35	38,5
Kortfristig fordran ÅFA	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Kortfristig fordran Ånge Energi	4,3	4,3	3,8	3,6	3,5
Swedbank	29,9	24,3	16,9	11,8	7,2
Summa	122,8	122,0	120,8	118,3	116,9

Långfristiga skulder

Med långfristiga skulder avses skulder med löptid över ett år. De långfristiga skulder som kommunen har 2019-12-31 avser lån, investeringsbidrag och anslutningsavgifter som avskrivs i takt med investeringen. Totalt hade kommunen vid årsskiftet en långfristig skuld på 81 mkr vilket är en minskning med 3,6 mkr jämfört med 2018.

ÅFA har långfristiga skulder på 341,8 mkr vilket är en minskning med 12,2 mkr sedan 2018.

Ånge Energi har 60,4 mkr i långfristiga skulder vilket är en minskning med 5 mkr sedan 2018.

Kommunens andel av i Ångefallen Kraft AB: långfristiga skulder 13,5 mkr vilket är oförändrat jämfört med 2018.

Borgensåtagande

Kommunens borgensåtagande var vid årets slut 382 mkr vilket är en minskning med 6 mkr. Av minskningen avser 5,8 mkr kommunens borgen för ÅFA och Ånge Energis lån.

I de kommunala bolagen finns inte några borgensförbindelser.

Räntenivån

Låneskulden i kommunen och de helägda kommunala bolagen är totalt 407 mkr. En förändring av räntan med 1 % påverkar kommunkoncernens kostnader på sikt med drygt 4 mkr. Räntan har olika bindningstid i de olika lånen så full effekt av en räntehöjning nås inom 10 år.

Riktade statsbidrag

De riktade statsbidragen kan ses som ett hinder för effektivisering och utveckling av verksamheten. Kommunen har inte resurser att ansöka och medfinansiera på det sätt staten tycker att verksamheten ska utvecklas. Det vore önskvärt att mer fördelades som generella statsbidrag som kommunen kan fördela och använda utifrån de förutsättningar som råder i Ånge.

Arbetsförmedlingen

Ånge kommun har genom åren haft mycket god samverkan med Arbetsförmedlingen. Kommunen har kunnat erbjuda flera arbetstillfällen och praktikplatser samt bidragit med god kunskap om lokala förhållanden och utvecklingsplaner inom angränsade områden såsom socialtjänst och utbildning. Allt detta kunde Arbetsförmedlingen dra nytta av för att realisera sitt uppdrag. Det ömsesidiga samspelet återspeglades i låga arbetslöshetssiffror. Gemensamma krafttag kring ungdomsarbetslösheten och nyanländas utanförskap är två bra exempel. Tillsammans kunde man vända från att ha en av den högsta arbetslösheten i ålder 18–24 till att ha den lägsta i regionen. Under hösten 2019 ställdes kommunen inför den största utmaningen någonsin, genom nedläggningen av arbetsförmedlingens kontor, måste rita om kartan och strukturera om den lokala samverkan med myndigheten.

Pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsåtagande uppgår, 2019-12-31, till 310,6 mkr. De kommunala bolagen har inte några pensionsåtaganden.

Pensionsförpliktelsen redovisas enligt den så kallade blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse uppgår till 239,8 mkr

För att möta kommande pensionsutbetalningar finns el-aktiepengarna och en öronmärkning i eget kapital för pensionskostnader.

Kommunen följer RKR R10 från Rådet för kommunal redovisning gällande värdering och upplysningar om kommunens pensionsförpliktelser. Upplysningar finns i not 24.

Under 2019 har kommunens pensionsförvaltare, KPA, i samband med ett systembyte utrett en överförda uppgifter från det gamla systemet. Förmåner har aktualiserats vilket för Ånge innebär att skulden för anställda minskat.

Kostnaden för pensionsskulden för förtroendevalda ha 2019 ökat med 1,6 mkr, orsaken är ny beräkning av pensionsskuld för heltidsarvoderad förtroendevald som beslutat sig för att gå i pension.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2019	2018	2019	2018
Pensionsförpliktelse				
Total pensionsförpliktelse				
a) Avsättning inkl särskild löneskatt (i balansräkningen)	70,8	69,5	70,8	69,5
b) Ansvarsförbindelse inkl särskild löneskatt	239,8	251,0	239,8	250,8
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	-	-	-	-
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	-	-	-	-
Summa pensionsförpliktelser (inkl försäkring och stiftelse)	310,6	320,5	310,6	320,3
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde				
Totalt pensionsförsäkringskapital	-	-	-	-
-varav överskottsmedel	-	-	-	-
Totalt kapital pensionsstiftelse	-	-	-	-
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egen förvaltning)	-	-	-	-
Summa förvaltade pensionsmedel	-	-	-	-
Finansiering				
Återlånade medel	310,6	320,5	310,6	320,3
Konsolideringsgrad	-	-	-	-

Hållbarhet

Inom områdena **digitalisering, kompetensförsörjning och socioekonomisk utveckling** ligger lösningar på många av kommunkoncernens framtida möjligheter och utmaningar.

Enligt SKR kommer kommunsektorn att ha stora pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster vilket innebär att kommuner och regioner kommer att behöva rekrytera många nya medarbetare de kommande åren.

Kompetensförsörjning kommer att vara en stor utmaning för Ånge kommun framöver. Prognosen är att antalet invånare i åldrarna 19-64 år minskar, samtidigt som många kommer att gå i pension. Samtidigt behöver verksamheterna utvecklas inom nya arbetssätt och med hjälp av digitala hjälpmedel.

Minskat utanförskap är en annan stor utmaning. För att minska utanförskapet i framtiden är det viktigt att fler går ut grundskolan med behörighet att söka program på gymnasiet.

Prognosen att antalet invånare kommer att fortsätta minska påverkar även det ekonomiska utrymmet negativt, vilket kommer att innebära fortsatta behov av verksamhetsförändringar. Nytt utjämningsystem ger Ånge kommun mer än tidigare modell, men den strukturella anpassningen i och med befolkningsutvecklingen är ändå nödvändig för att klara en hållbar ekonomi.

ÅFA:s vakansgrad på bostadssidan är hög och prognosen är en fortsatt ökning. En hög vakansgrad är inte ekonomiskt hållbart.

3.5 Händelser av väsentlig betydelse

Socioekonomisk utveckling

I Ångemodellen samverkar organisationerna om att arbeta individcentrerat och individanpassat för att öka målgruppens anställningsbarhet. Aktiviteter som höjer självkänsla, självförtroende och själv-bild vid sidan av kompetenshöjande aktiviteter som språkförstärkning och individuell coachning skall föra individer i målgruppen närmare insteg till jobb- och utvecklingsgaranti, praktik, studier eller arbete. Den gemensamma funktionen för arbetsmarknadens parter skall ge förutsättningar för likabehandling, samsyn och samhandling i och mellan myndigheterna. Det i sin tur skall leda till en ökad trygghet för den enskilde individen på vägen till en hållbar egenförsörjning.

Ånge kommun har tilldelats medel från Tillväxtverket för att under 2018–2020 bedriva projektet ”Framtid Ånge”. Projektet syftar till att bland annat öka andelen medborgare i egen försörjning och att skapa strukturer som ökar andelen elever i årskurs 9 som går ut med gymnasiebehörighet. Kommunen arbetar med två delprojekt; Tidiga insatser och Samlad kraft.

Samlad kraft är en utveckling av ett projekt som kommunen tidigare drivit för att hjälpa ungdomar till studier och arbete, via ett samarbete mellan kommunala och statliga myndigheter, samt företagare och civilsamhälle i kommunen. I dagsläget har det blivit en del av kommunens ordinarie verksamhet och målgruppen är nu breddad till att omfatta alla i arbetsför ålder.

Tidiga insatser är ett påbörjat arbete där förutsättningarna för elever i skolan ska bli mer oberoende av de olika sociala situationer elever befinner sig i. Genom ett samarbete mellan skola och socialtjänst har man undersökt möjligheterna att; frigöra mer resurser till skolan, hitta arbetsmetoder som kan inkludera hela elevens läromiljö, inte bara i skolan, och möjligheter att fånga upp elever med särskilda behov i undervisning, utan att dessa ska riskera negativ stigmatisering i ordinarie undervisning. Ett projekt om att främja psykisk hälsa i skolan är inne på sin andra termin. Samarbete mellan socialförvaltning och utbildningsförvaltning fortgår.

Digitalisering

Att digitaliseringen är en stor förändringsfaktor idag blir allt tydligare. Den kan göra det möjligt att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk ställning, att vara inkluderade i samhället. Samtidigt finns stora utmaningar i samma fråga med att motverka ett digitalt utanförskap.

Under våren har kommunen arbetat vidare med fokus på digitalisering i verksamheterna. Det är medarbetarna som är nyckeln till framgång i denna verksamhetsutveckling.

En digitaliseringsstrategi har beslutats av fullmäktige, och en gemensam handlingsplan för kommunen med konkreta insatser som ska prioriteras. Inriktningen är att prioritera tillsammans som en koncern.

Digitaliseringen är en viktig del i att lösa ekonomiska utmaningar framöver. Kommunen arbetar med att nyttja digitaliseringens möjligheter till god service till medborgarna, hållbar välfärd och tillväxt.

Kommunen behöver även samarbeta med andra parter. E-samverkansprojektet avslutades under hösten 2019, och fortsatt samverkan mellan kommunerna är nu viljeinriktningen. Under hösten utarbetades och beslutades om formerna för fortsatt utveckling av eSamverkan. För Ånge kommuns del har samverkan inom digitalisering varit en framgångsrik väg och för

framtidens snabba omvandling av välfärdstjänster kommer fortsatt samarbete spela en viktig roll.

Kompetensförsörjning

En av de största utmaningarna för Ånge kommun är kompetensförsörjning (både för kommunen som arbetsgivare och för området i stort). Gemensamt för både företagen och kommunen är svårigheten att rekrytera till bristyrken. Ånge kommun har under våren antagit en strategi för kompetensförsörjning, som följde på den kartläggning av företagens och kommunens behov av rekrytering som genomfördes under 2017. Framtagandet av strategin har involverat alla förvaltningar och även förankrats politiskt. Arbetet med strategin har dessutom skett i samråd med näringslivet, då arbetsdokument har stämts av med både företag och organisationer.

Kompetensförsörjning har också varit ett av fyra huvudområden i den handlingsplan för förbättrat näringslivsklimat i Ånge som presenterades i slutet av 2018. Målet för detta fokusområde är: "Det ska finnas personer med rätt kompetens att anställa i vår arbetsmarknadsregion. Dessa ska vilja jobba hos arbetsgivare i Ånge kommun." Det övergripande målet med arbetet är att förbättra vårt företagsklimat och hitta goda samarbetsformer som gynnar samhället. Måluppfyllelsen mäts genom Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet i Sveriges 290 kommuner med målet är att förbättra vår ranking med 100 platser till år 2021. Under hela året har politiska företrädare och tjänstepersoner gjort företagsbesök runt om i kommunen, med sikte på att ha gjort hundra besök vid årets slut.

Det krävs ett aktivt arbete för att nå målet att vara en attraktiv arbetsgivare. Marknaden påverkar möjligheterna att rekrytera och behålla vissa yrkeskategorier eftersom andra kommuner och andra arbetsgivare efterfrågar samma kompetenser som Ånge kommun. Inom flera yrkeskategorier utbildas för få personer. Därför satsar Ånge kommun på utbildning, både i egen regi, tillsammans med näringslivet och tillsammans med Mittuniversitetet. En tidigare genomförd analys av framtidens behov har gett en bild av vilka kompetenser och hur många av dessa kommunens verksamheter tror sig behöva i framtiden.

För att nå framgång med kompetensförsörjning i Ånge kommun prioriteras samarbetet i Sundsvallsregionen. Ett projekt kommunen satsar på är att i samverkan med andra kommuner i Sundsvallsregionen bedriva ett traineeprogram. Det är ett bra instrument för att rekrytera specialistkompetens.

Ett arbete med att utforma en handlingsplan för att stärka kommunens arbetsgivarvarumärke pågår. Medarbetarna är en framgångsfaktor i ett lyckat varumärkesarbete.

Lokalförsörjning

Kommunen har en pågående översyn av lokaler. Översynen visar vilka lokaler som är mest effektiva för verksamheten och hur kommunen ska bygga för framtiden.

Utredningen inspireras och tar lärdom av aktuella och framgångsrika exempel på dagens och framtidens offentliga verksamhetslokaler. I Ånge tätort har arbetet med förändringar av verksamhetslokaler startat för att skapa bra möjligheter för en fungerande verksamhet med god kvalitet.

Ekonomi

Kommunens ekonomiska utrymme minskar. För att undvika att bara göra allmänna besparingar, att vara återhållsamma och minska på underhåll och utveckling har åtgärder undersökts som kan leda till långsiktigt bättre ekonomiska resultat. Det är en utmaning att finna lösningar som både förbättrar de ekonomiska resultaten, underlättar den framtida

kompetensförsörjningen och höjer kvaliteten. Kommunens lokalöversyn är ett exempel på långsiktiga åtgärder för att både underlätta kompetensförsörjningen och nå bättre resultat. Digitalisering av verksamheten kommer troligtvis att vara en av de avgörande faktorerna för att klara välfärdsuppdraget. Det kommer att vara viktigt att skapa ekonomiskt utrymme för verksamhetsutveckling för att långsiktigt kunna skapa ekonomiskt bättre resultat.

Under 2019 har:

- Kommunen gett uppdrag till ÅFA (Ånge Fastighets och Industri AB) att verkställa ett projekt på Åsgatan, en förskola motsvarande 11 avdelningar, för 76,9 miljoner kronor. Albys skolverksamhet avslutats. Eleverna från Alby skola placeras i Björkbackaskolan från höstterminen 2019 vilket innebar 0,6 mkr lägre personalkostnad jämfört med 2018. Fortsatt planering pågår kring eventuellt LSS-gruppboende på nuvarande Solgårdens förskola, boende för äldre på Spångbrogården och ytterligare 27 platser för särskilt boende på Parkbacken. Kommunfullmäktige har delegerat beslutsrätten kring dessa projekt till kommunstyrelsen. Positiva effekter förväntas inom på kompetensförsörjning, resultaten i skolan och ekonomin för dessa strategiska förändringar.
- Kommunfullmäktige beslutat att en utredning ska göras om förändrad politisk organisation.
- "Ångemodellen" sätts, en ny samverkan mellan Samlad kraft och socialtjänsten i syfte att minska försörjningsstödet och minska utanförskapet.
- Energi och klimatomställning i offentlig sektor, projekt via Energimyndigheten beviljats 1,4 miljoner.
- Kommunen beviljats delta i IoTXchange project - URBACT program (Internet of Things) som startade september 2019.
- Utbyggnaden av bredband i samarbete med Servanet har fortsatt i kommunen.
- Renoveringen av Fränsta simhall startades under ht 2019.
- Näringslivskontoret fått ny lokal.
- En förstudie angående förnyelse av basutställningen på Naturum genomförts vårterminen 2019.
- Projektet Mittstråket där kommunen är delaktiga skapat en ny järnvägsstation för Torpshammar.

Händelser efter balansdagen

I november 2019 beslutade kommunfullmäktige om budget för 2020 och ekonomisk plan för 2021-2022. Den Covid -19 pandemi som drabbat världen efter årsskiftet har inneburit en global konjunkturkollaps med exceptionella ras för produktion, inkomster och sysselsättning i de flesta regioner/länder världen över. Det finns inte ännu (maj 2020) någon klar bild över vilka konsekvenser pandemin kommer att få. Den skatteunderlagsprognos som Sveriges kommuner och regioner, SKR, presenterade i slutet av april 2020 visar på en mycket svagare skatteunderlagstillväxt än tidigare prognoser vilket innebär lägre skatteintäkter för kommunen. Osäkerheten är stor både kortsiktigt, 2020, och på längre sikt, 2021 och framåt.

Staten har vidtagit åtgärder för att mildra de ekonomiska konsekvenserna för företag, kommuner och regioner.

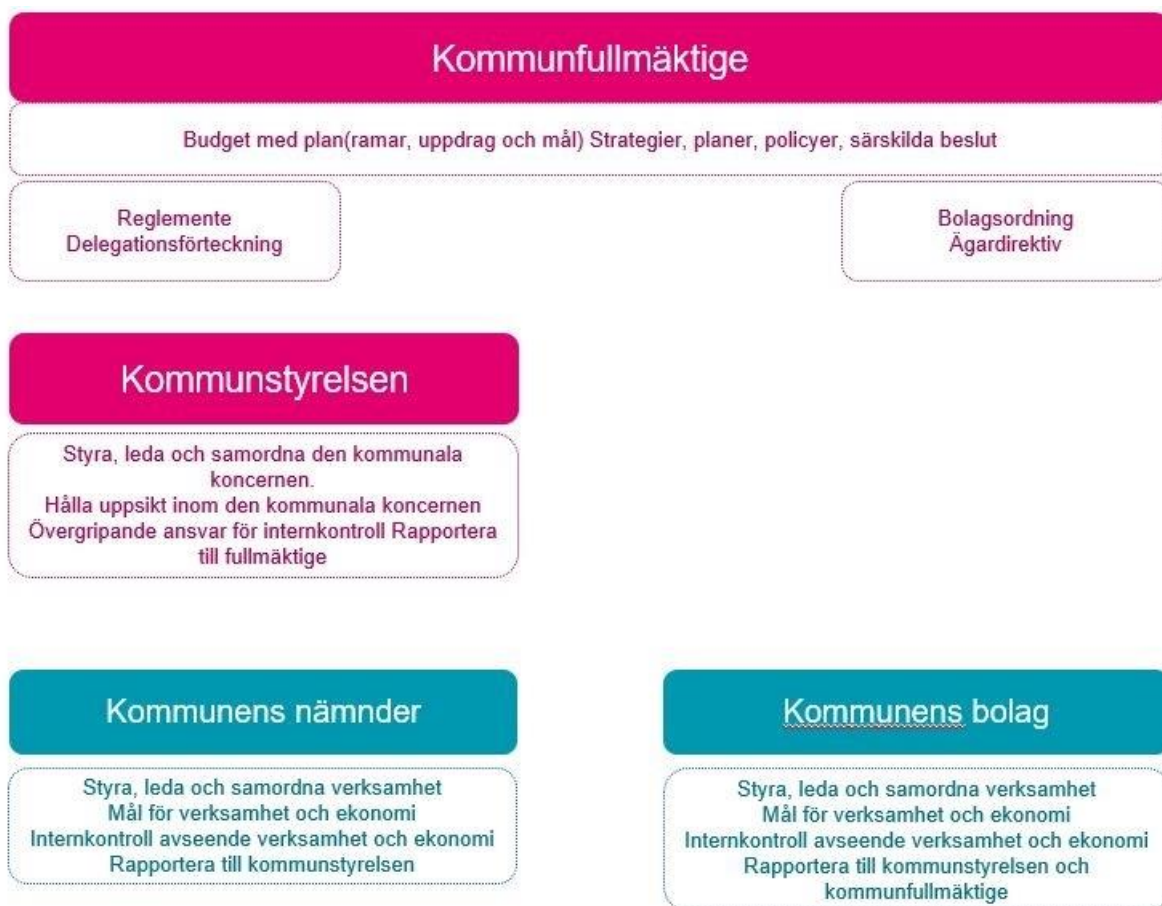
Kommunen har för avsikt att köpa obebyggd mark av ÅFA som inte är i direkt anslutning till eller har betydelse för de fastigheter bolaget äger.

3.6 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I Ånge kommun är den kommunala koncernen den övergripande styrenheten. Med den kommunala koncernen avses kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, de kommunala nämnderna, bolagen Ånge Fastighets- och Industri AB, Ånge Energi AB och Ångefallen Kraft AB. I förvaltningsberättelsens organisationsöversikt framgår hur den kommunala koncernen är strukturerad. Styrning och uppföljning är, så långt som det är möjligt med hänsyn till verksamhetens art och lagstiftning, utformad med syftet att styra på ett likartat sätt beroende av vilken verksamhet eller juridisk organisationsform som berörs.

Ansvarsstruktur

Inom Ånge kommunkoncern finns flera nivåer av politiskt styrande instanser - kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder samt styrelser för de kommunala bolagen. Därtill finns en tjänstemannaorganisation till stöd för det politiska styret och för genomförandet av verksamheten. I bilden nedan illustreras struktur och roller för styrning och uppföljning inom den kommunala koncernen.

Kommunfullmäktige, med de demokratiskt folkvalda politikerna, är det högsta beslutande och styrande organet. Kommunfullmäktiges roll i styrningen är att fastställa kommunövergripande visioner, planer, mål och uppdrag för den kommunala koncernen. Detta görs framförallt genom årliga beslut om nästa års budget och plan för de nästkommande två åren. I samband med budget fastställer kommunfullmäktige konkreta mål för god ekonomisk hushållning samt ekonomiska krav och ramar för kommande år. Fullmäktige tillsätter ledamöter i kommunstyrelse och nämnder samt föreslår styrelseledamöter till de kommunala bolagen. Fullmäktiges roll i uppföljningen är att godkänna delårsrapporter och årsredovisning samt

besluta om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder inom kommunens nämndsorganisation.

Kommunstyrelsen, har det övergripande ansvaret för verkställighet, uppföljning och utvärdering vilket inbegriper ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi för styrning och kontroll av hela den kommunala koncernen. Kommunstyrelsen svarar således för planering och uppföljning av ekonomi och verksamhet för kommunens nämnder, de kommunala bolagen samt kommunförbunden. Betydande delar av detta ansvar är kopplat till uppsiktsplikten och den interna kontrollen. Kommunstyrelsen rapporterar till kommunfullmäktige.

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att respektive verksamheter utvecklas, följer lagar och riktlinjer samt bidrar till att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs och mål uppnås. I styrsystemet innebär det att nämnder och styrelser utvecklar planer, mål och mått samt identifierar risker i relation till fullmäktiges vision, mål och uppdrag. Detta sammanfattas i budgetdokument för nämnderna och bolagen. Nämnder och bolag rapporterar normalt till kommunstyrelsen.

Den kommunala koncernens *tjänstepersoner* ansvarar för att tillse att de politiska nivåerna har tillgång till sakkunnig kompetens vid beredning av ärenden samt för att bedriva den operativa verksamheten. I styrsystemet innebär det att tjänstepersoner i nämnder och bolag ska översätta de politiska visionerna, strategierna målen och uppdragen till operativa mål och konkreta aktiviteter samt återrapportera till ansvarig nämnd/styrelse hur verksamheten och ekonomin utvecklas.

Struktur för styrning av den kommunala koncernen

I Ånge kommun utgår, så långt det är möjligt, styrning och uppföljning utifrån mål med verksamheterna i den kommunala koncernen. För medborgaren är det verksamheten som är väsentlig. Ekonomiska ramar och mål sätts således för verksamheter, sedan är det nämnden/styrelsen som ansvarar för att verksamheten uppnår målen inom de ekonomiska ramarna. I förvaltningsberättelsens organisationsöversikt framgår hur koncernenheternas ansvar fördelar sig i förhållande till kommunens betydande verksamheter.

Strukturen för styrning och uppföljning tar utgångspunkt i den kommunala koncernen (se översiktsbild nedan). Kommunfullmäktige beslutar om mål för god ekonomisk hushållning, riktlinjer och övergripande styrdokument på koncernnivå. Därefter delar Ånge in verksamheten i tre delar utefter finansiering: verksamheter som huvudsakligen är finansierad av skatter och statsbidrag, verksamheter som finansieras med självkostnadsreglerande avgifter samt affärsdrivande verksamheter. Även på denna nivå beslutar kommunfullmäktige om mål och ramar anpassade till finansieringsform och de krav som det för med sig. Slutligen sker styrning och uppföljning av individuella verksamheter med tillhörande mål och ramar.

Koncernnivå		Ånge kommun koncern	
Finansieringsnivå	Skattefinansierad verksamhet	Avgiftsfinansierad verksamhet	Affärsdrivande verksamhet
Verksamhetsnivå	<ul style="list-style-type: none"> • Vård och omsorg • Barnomsorg • Grundskola • Gymnasie- och vuxenutbildning • Individ- och familjeomsorg • Kultur och fritid • Gata och park • Övriga skattefinansierade verksamheter 	<ul style="list-style-type: none"> • Vatten och avlopp • Kommunal renhållning • Övriga avgiftsfinansierade verksamheter 	<ul style="list-style-type: none"> • Fastigheter • Energi • Övriga kommersiella verksamheter

Centrala styrdokument

Inom Ånge kommunkoncern används olika styrdokument. Styrdokumenterna syftar generellt till att förtydliga den politiska viljan och säkra en effektiv och säker verkställighet. Det kan handla om utveckling (planer), förhållningssätt (policyer) eller rättssäker hantering (riktlinjer). Nedan anges de mest centrala dokumenten som används för styrning och uppföljning inom den kommunala koncernen.

Budget med plan

Varje år beslutar kommunfullmäktige om en budget för kommande år med tillhörande tvåårsplan. Kommunens totala verksamhet bedrivs både i förvaltningsform och i bolagsform. För att få en helhetsbild av den kommunala koncernen, som sedan särredovisas för kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation enligt gällande lagkrav. I budgeten framgår också fullmäktiges prioriterade mål för god ekonomisk hushållning, mål och uppdrag.

Övriga koncerngemensamma policydokument

För att stärka effektivitet, samordning och ett gemensamt agerande inom den kommunala koncernen har följande styrdokument beslutats gälla för hela den kommunala koncernen:

- Arkivregler
- Arvodesreglemente
- Finanspolicy
- Ånge kommuns styrprocess samt regler för internkontroll
- Upphandlingspolicy
- Informationssäkerhetspolicy
- Handlingsplan för persondataskydd
- Kulturpolicy
- Kulturplan 2018-2020
- Kommunikationspolicy, strategi och riktlinjer för sociala media
- Handlingsprogram olycksförebyggande arbete
- Krisledningsplan
- Plan för tillgänglighet och delaktighet
- Renhållningsordning
- Handlingsplan för förbättrat näringslivsklimat
- Relevanta dokument inom personalområdet som arbetsmiljöpolicy mm

Mål, budget och uppföljning inom den kommunala koncernen

Inom Ånge kommunkoncern struktureras målstyrningen utifrån tre områden: Det goda livet, Utbildning och kompetensförsörjning och ett levande näringsliv som tillsammans ska sträva i riktning mot kommunens vision. För att tydliggöra ambitionsnivå och inriktning på målen och för att skapa förutsättningar för uppföljning kompletteras målen med mått.

Kommunfullmäktiges beslut om övergripande mål är styrande för alla verksamheter om inte annat anges i beslutet eller om det är uppenbart att målet avser en viss verksamhet. Det är koncernenheternas ansvar att översätta målen till sin verksamhet.

År 2019 finns fyra verksamhetsmål identifierade som har bärighet på god ekonomisk hushållning inom den kommunala koncernen. Varje målområde har en eller flera mått som beskriver ambitionsnivån inom varje område. Måtten är ett stöd i den helhetsbedömning som görs huruvida verksamheten utvecklas i enlighet med uppställda mål. Utvärdering av årets verksamhet och utfall avseende områden, målområde med mått görs under avsnittet "god ekonomisk hushållning".

Utöver fullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning har nämnderna och bolagen i uppdrag att arbeta med uppföljning av ekonomi och verksamhet med hjälp av mål, mått och utvärderingar. Nämnderna rapporterar utfallet i de verksamhetsbeskrivningar som lämnas i årsredovisning.

Ekonomiska ramar

I Ånge kommunkoncern bedrivs verksamheter med varierande förutsättningar, vilket innebär att ekonomiska ramar och mål inte kan utformas på samma sätt för alla verksamheter. För att kommunens skattefinansierade verksamheter (t.ex. skola, omsorg, gator) utgår resursfördelningen utifrån en analys av utfallet i senaste bokslut och aktuell prognos för innevarande år. Detta för att få en bild av de aktuella resursbehoven. För att arbeta fram en ekonomisk ram vägs även kommunens befolkningsprognos, viktiga indexförändringar, ambitionsförändringar samt eventuella rationaliseringsbehov in i det slutliga förslaget till resursfördelning. Kommunens avgiftsfinansierade verksamheter som är reglerade enligt självkostnadsprincipen (vatten, avlopp och renhållning) utarbetar budgetar utifrån fullmäktiges beslut om taxa. Som huvudprincip, om inte särskilda omständigheter råder, ska dessa verksamheter anpassa kostnaderna i förhållande till taxeintäkterna. För affärsdrivande verksamheter, dvs. som verkar på en konkurrensutsatt marknad, fastställer fullmäktiges resultatkrav, som ligger till grund för budgetarbetet.

Planering året innan budgetåret.

Syftet med den årliga planeringsprocessen är att skapa prioriterade och tydliga mål och utifrån dem besluta om budget och ägardirektiv. Nedan lämnas en övergripande beskrivning av planeringsprocessen.

Februari: Kommunstyrelsen och nämnderna och bolagen analyserar underlag inför kommande budgetarbete (befolkningsutveckling, demografi, trender, ny lagstiftning och andra förändringar) Under våren arbetar därefter nämnderna fram förslag till detaljerade mål samt drift- och investeringsbudget. Ägardialog sker mellan kommunstyrelsen och de helägda bolagen.

April: Kommunstyrelsen överlägger med nämnder och bolag. Utifrån dialogerna tas det fram ett förslag om mål och budget för hela kommunen inför kommande år. Juni:

Kommunfullmäktige beslutar om mål och ekonomisk tilldelning för kommunen och dess nämnder. Samtidigt fastställer kommunfullmäktige bolagens ägardirektiv.

November/december: Nämnderna beslutar om verksamhetsplaner. Före årsskiftet fastställer bolagen sina affärsplaner. Om förutsättningarna har förändrats fattar kommunfullmäktige ett

korrigeringsbeslut i november.

Uppföljning under budgetåret

Kommunkoncernen följer upp mål och budget tre gånger per år. Detta sker i en tertialrapport, i delårsrapport och i årsredovisningen.

Maj: Koncernen gör en första uppföljning efter årets fyra första månader. Tertialrapporten innehåller uppföljning och analys av kommunfullmäktiges mål (nämnders och bolags mål), ekonomiskt periodutfall samt helårsprognos. Alla ansvariga nämnder och styrelser ska ta ställning till om det finns åtgärdsbehov i förhållande till tertialrapporten.

september: Efter åtta månader upprättar den kommunala koncernen en officiell delårsrapport. Delårsrapporten innehåller uppföljning och analys av mål, budget och helårsprognos för det ekonomiska resultatet. Kommunrevisionen gör en övergripande granskning av delårsrapporten. Delårsrapporten beslutas i nämnder och bolagsstyrelser. Eventuella åtgärdsbehov analyseras. Delårsrapporten fastställs av kommunfullmäktige i oktober.

oktober: Kommunstyrelsen genomför en resultatdialog (presidiedag) med nämnderna och bolagen avseende målpåfyllelse och budgetavvikelser. Möjliga åtgärder diskuteras.

Bokslut och årsredovisning

Arbetet med den kommunala koncernens bokslut och kommunens årsredovisning följer följande process:

februari: Den löpande uppföljningen avslutas, i februari efter budgetåret, med nämndernas och bolagens årsbokslut, samt kommunens årsredovisning. Årsredovisningen innehåller koncernövergripande analyser samt uppföljning av koncernens mål och resultat. Revisionen gör en granskning av nämndernas årsbokslut och koncernens årsredovisning.

april: Kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen i april samt beslutar om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppsiktspliktens genomförande tar sin utgångspunkt i budget, flerårsplan, ägardirektiv samt nämnds- och bolagsplaner. Utöver delårsrapporterna rapporterar nämnderna samt bolagen till kommunstyrelsen avseende utvecklingen av verksamhet och ekonomi. Väsentliga avvikelser ska lyftas fram av koncernenheterna, då syftet är att tidigt kunna sätta in åtgärder. Vid större avvikelse kallas nämnd/styrelse in formellt för muntlig dialog med kommunstyrelsen. Särskilda uppföljningar har under året skett med socialnämnden och fastighetsbolaget. När det gäller socialnämnden handlade det om ett stort prognostiserat underskott. Efter dialog beslutades att nämnden skulle vidta åtgärder som leder till förbättrad ekonomi. När det gäller fastighetsbolaget rörde ärendet oro för ökad vakansgrad bland bostäder. Utfallet av dialogen är försäljningar/rivning av fastigheter. Uppsiktspliktens genomförande kombineras med budgetberedningsprocessen som beskrevs ovan. Under denna process rapporterar nämnderna och styrelserna om sin verksamhet för det gångna året och hur planeringen löper för innevarande år och utsikter och prognoser för kommande år. Arbetet med intern kontroll, vilket beskrivs under nästa rubrik, är också en del av uppsiktsplikten.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har ett övergripande och samordnande ansvar för intern kontroll inom hela kommunen. Som utgångspunkt finns ett reglemente för intern kontroll som gäller hela den kommunala koncernen. Kommunstyrelsen konkreta roll är att:

1. driva det koncernövergripande internkontrollarbetet och
2. följa upp den interna kontrollen inom den kommunala koncernen.

När det gäller den första delen beslutade kommunstyrelsen, efter riskbedömning, att följande aspekter av den interna kontrollen skulle granskas hos alla koncernenheter under 2019; rekrytering, referenstagning vid anställningar och rehabiliteringsprocessen. Det andra uppdraget fullgörs genom att samtliga nämnder och styrelser lämnar in uppföljningsrapporter för intern kontroll till kommunstyrelsen. Rapporterna innehåller allmänna omdömen om den interna kontrollen, vilka särskilda granskningar och kontroller som har gjorts samt utfallet av vidtagna åtgärder. Överlag fungerar den interna kontrollen väl, brister upptäcks och det finns förslag på åtgärder.

3.7 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Finansiella mål

1. Kommunen ska hushålla med resurserna och ska ha positiva ekonomiska resultat varje år. Hur stora dessa resultat ska vara kan komma att variera mellan olika år.

Kommunkoncernens resultat 2019 ska uppgå till minst 3 mkr.

Åtgärder vidtogs tidigt och kommunfullmäktige beslutade i februari om förväntade resultat från styrelse, nämnder och de kommunala bolagen. Nedskrivningar av bostadsfastigheternas värden och högre kostnader för interkommunala avgifter och vuxenutbildning är orsakerna till att kommunfullmäktiges förväntade resultat inte kunnat uppnås.

Med ett resultat i den kommunala koncernen på -3,2 mkr uppnås inte målet 2019.

2. På sikt ska kommunen ha en positiv soliditet vilket innebär att målet är att den ska förbättras varje år. Soliditet är ett mått på den ekonomiska styrkan på längre sikt.

Under perioden har soliditeten, inklusive pensionsförpliktelser, i kommunen förbättrats och är -5,3 % vid årsskiftet. Soliditeten i den kommunala koncernen är -0,7 % vilket är en förbättring under 2019 från -1,6 % den 31 december 2018.

Med en förbättrad soliditet uppnås målet under 2019.

Verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning

1. Behovet av försörjningsstöd till unga, upp till 25 år, ska minska.

Utbetalning av försörjningsstöd till unga upp till 25 år, (exkl gymnasielag)					
	2019	2018	2017	2016	2015
tkr	1 257	1 952	1 353	1 784	2 031

De totala utbetalningarna under 2019 är 695 tkr lägre jämfört med 2018. I utfallet har utbetalningar enligt gymnasielagen exkluderats då migrationsverket finansierar dessa.

I februari startade Samlad kraft (arbetsmarknad) och IFO "Ångemodellen" i syfte att öka personers övergång till egen försörjning. Ångemodellen innebär att individer som söker ekonomiskt bistånd har direkt kontakt med arbetsmarknadskonsulenter samt att beslutet om ekonomiskt bistånd tas mycket skyndsamt. Fokus ligger på vad individen kan istället för inte kan, på det friska istället för det sjuka. Genom Ångemodellen blir det ett skifte från ett socialt perspektiv till ett arbetsmarknadsperspektiv när det gäller försörjningsstödet. Det innebär att alla som ansöker om försörjningsstödet hos Ånge kommun går in i arbetsmarknadsprocess med egen försörjning som mål.

Målet uppnås 2019.

2. Minska allvarliga fallskador i särskilda boenden och hemsjukvård

Antal allvarliga fallskador i särskilt boende & hemsjukvård					
	2019	2018	2017	2016	2015
Antal	32	16	21	26	24

Socialstyrelsens webb baserade utbildning "ett fall för teamet" har genomförts på två arbetsplatser, Torpsro och hemtjänst Torp. Utbildningen genomfördes i team. Enhetschefer, sjuksköterskor, omvårdnadspersonal har gjort utbildningen i grupp. Arbetsterapeut och

fysioterapeut har av arbetsbelastningsskäl inte deltagit i grupputbildningen, men har genomfört utbildningen enskilt. Balansträning i grupp har genomförts, där det deltagit brukare både från hemtjänst och särskilt boende. Målet att utbilda fler och skapa ytterligare team har inte kunnat genomföras på grund av brist på arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Det har även varit svårt att frigöra omvårdnadspersonal på grund av underskott i verksamheten och vikarie brist.

Antalet allvarliga fallolyckor är fler 2019 jämfört med 2018.

Målet uppnås inte 2019.

3. Öka andelen ungdomar som har behörighet att söka nationellt program på gymnasiet

Läsår	2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016	2014/2015
Totalt	74,70%	63,0%	70,1%	67,3%	72,6%
Flickor	74,40%	69,4%	77,8%	79,1%	82,9%
Pojkar	75,00%	59,7%	61,9%	59,4%	64,8%
Totalt, exkl okänd bakgrund och nyinvandrade	75,30%	74,7%	83,6%	80,0%	80,7%
Flickor, exkl okänd bakgrund och nyinvandrade	74,40%	75,8%	83,3%	82,9%	
Pojkar, exkl okänd bakgrund och nyinvandrade	76,30%	74,1%	83,9%	77,6%	

Andelen ungdomar med behörighet att söka nationellt program på gymnasiet har ökat från läsåret 2017/2018 till läsåret 2018/2019.

Målet uppnås 2019.

4. Frisknärvaron ska öka bland de anställda

Frisknärvaro, max 7 sjukdagar/år	2019	2018	2017	2016	2015
Andel av personalen %	58,25	60,2	62,0	61,8	59,7

Frisknärvaron har minskat från 60,2 % 2018 till 58,25 % 2019.

1 jan 2020 var den totala sjukfrånvaron 7,48%. Det är en ökning med 0,18 % (procentenheter) jämfört med 2018. Sjukfrånvaron för åldersgruppen under 30 år har minskat från 9,50 % 2018 till 7,01 % 2019. Detta är i linje med målsättningen för 2019 gällande tidiga insatser. Den något ökade sjukfrånvaron under 2019 har främst skett i åldersgruppen 50 år och uppåt. Andelen långa sjukskrivningar (60 dagar eller mer) fortsätter att minska, dock i mindre omfattning än under tidigare år. Ytterligare fokus behövs på tidiga insatser gällande korta sjukfall

Målet uppnås inte 2019.

Den samlade bedömningen av de finansiella och verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning är att det inte uppnås 2019.

Resultat och ekonomisk ställning

Årets resultat, kommunen:

Resultaträkning (mkr)	Utfall	Budget
Verksamhetens intäkter	159,1	143,0
Verksamhetens kostnader	-792,4	-757,1
Verksamhetens nettokostnad	-633,3	-634,6
Skatter och utjämningsbidrag	629,3	626,4
Finansnetto	5,2	7,0
Jämförelsestörande/extraordinära poster	-3,1	0
Årets resultat	-2,0	0,3

Kommunens resultat 2019 är - 2 mkr exklusive jämförelsestörande poster vilket kan jämföras med det förväntade +/-0 resultatet som kommunfullmäktige beslutade om i februari 2019. De jämförelsestörande kostnaderna är 3,1 mkr och avser slutreglering av investering i Alby skola och återbetalning av statsbidrag till yrkesvuxenutbildningen för 2018.

Det slutliga resultatet för kollektivtrafiken är 0,6 mkr dyrare än budgeterat.

Verksamhetens intäkter är 16,1 mkr högre än budgeterat och beror bland annat på mer riktade statsbidrag än budgeterat. Verksamhetens kostnader är 35,3 mkr högre än budgeterat och beror på högre kostnader för interkommunala ersättningar och skolskjutsar inom utbildningsnämnden och högre kostnader för köp av huvudverksamhet (köp av platser) än budgeterat inom socialnämnden.

Avsättningen för förmånsbestämd ålderspension (FÅP) ingår i det påslag som läggs på lönekostnaderna, påslaget görs på varje lönekostnad medan avsättningen bara görs på löner motsvarande en årslön på 7,5 inkomstbasbelopp. Utfallet visar ett överskott på 5,2 mkr.

Jämfört med 2018:

Resultaträkning (mkr)	2019	2018
Verksamhetens intäkter	159,1	169,2
Verksamhetens kostnader	-772,9	-783,7
Verksamhetens nettokostnad	-613,8	-614,5
Skatter och utjämningsbidrag	629,3	624,7
Finansnetto	5,2	9,9
Jämförelsestörande/extraordinära poster	-3,1	0
Årets resultat	-2,0	1,6

Jämfört med 2018 är resultatet 3,6 mkr sämre. Verksamhetens intäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag är 5,8 mkr lägre samtidigt som skatteintäkter är 10,4 mkr högre och de finansiella intäkterna är 5,1 mkr högre.

Verksamhetens intäkter är 10,1 mkr lägre än 2018. En av orsakerna är mindre ersättning från Migrationsverket på grund av mindre flyktingverksamhet. Verksamhetens kostnader är 10,8 mkr lägre jämfört med 2018 det är främst personalkostnader som är lägre. De lägre personalkostnaderna beror på omstrukturering av verksamhet och effektivare personalplanering. Personalkostnaderna, jämfört med 2018, är 2 % lägre 2019. Den genomsnittliga löneökningen var 2,3 % eller 6,7 mkr inklusive personalomkostnader.

Personalkostnaderna inom socialnämnden är 11 mkr lägre jämfört med 2018.

De finansiella intäkterna är 6,2 2019 vilket beror på en lägre nettointäkt från Ångefallen Kraft, 3,8 mkr jämfört med 8,8 mkr 2018.

Semesterlöneskuld exkl sociala avgifter har minskat med 2,1 mkr, ferielöneskuld och upphållslöneskuld har minskat med 0,1 mkr. Övertidsskulden har ökat med 0,3 mkr.

De totala kostnaderna för övertid och fyllnadstid är 3,9 mkr jämfört med 4,1 mkr 2018.

Verksamhetskostnaderna är högre inom utbildningsnämndens verksamhetsområde eftersom kostnaderna för interkommunal ersättning/bidrag till fristående skolor är högre 2019.

Kostnaderna för köp av huvudverksamhet har minskat inom socialnämndens verksamhetsområde.

Resultat 2019 jämfört med budget

Finansiering tkr	Utfall 2018	Budget 2019 KF nov 2018	Total budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse	Budget 2020
Skatteintäkter	445 195	452 949	452 949	457 642	4 693	454 278
Slutavräkning, skatt	-1 965			-4 040	-4 040	-1 301
Summa skatteintäkter	443 230	452 949	452 949	453 602	653	452 977
Inkomstutjämningsbidrag	112 653	111 664	111 664	111 659	-5	113 378
Kostnadsutjämningsbidrag	35 238	33 402	33 402	32 944	-458	45 359
Regleringsavgift	1 493	4 129	4 129	6 595	2 466	9 642
Strukturbidrag	3 076	3 043	3 043	3 043		2 994
Införandebidrag						
LSS-utjämningsbidrag	326	902	902	988	86	3 010
Summa utjämningsbidrag	152 787	153 140	153 140	155 228	2 088	174 383
Fastighetsavgift	15 488	15 495	15 495	15 626	131	15 582
Övriga generella statsbidrag	13 213	4 780	4 780	4 793	13	2 498
Finansiella intäkter	2 493	2 000	2 000	2 349	349	2 000
Finansiella kostnader	-1 019	-1 000	-1 000	-567	433	-1 000
Korrigeringsbidrag mm	869			5 003	5 003	
Internränta	2 432	3 000	3 000	2 268	-732	3 000
Ångefallen Kraft	8 773	6 000	6 000	3 799	-2 201	4 000
Summa	638 267	636 364	636 364	642 100	5 736	653 440
Förändring jmf föregående år %	2,8	-0,3	-0,3	0,6		2,08

tkr	Utfall 2018	Budget 2019 KF nov	Tilläggs-budget 2019	Total budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse	Budget 2020
Finansiering	638 267	636 364		636 364	642 100		653 440
Revision	-1 021	-1 010		-1 010	-1 006	4	-1 010
Kommunstyrelse	-54 940	-55 103	-29 722	-84 825	-82 169	2 655	-81 084
Tekniska nämnden	-41 183	-39 972	-1 111	-41 083	-40 233	850	-40 801
Utbildningsnämnden	-228 154	-220 899	16 639	-204 260	-211 084	-6 824	-206 619
Utbildningsnämnd, flykting	-51				-86	-86	
Socialnämnden	-267 314	-256 266	-5 322	-261 588	-264 414	-2 826	-263 253
Socialnämnd, flykting	-3 396				-1 527	-1 527	
Gem nämnder/förbund	-23 960	-23 806		-23 806	-24 151	-345	-25 239
KS oförutsedda		-1 500	427	-1 073		1 073	-6 000
Löneöversyn		-20 000	19 088	-912		912	-8 000
Kompetensförsörjning							-2 000
Digitalisering							-500
Översiktsplan							-200
Pensioner	-16 637	-17 500		-17 500	-16 287	1 213	-18 000
Omställningskostnad							-556
Summa	1 611	308		308	1 142	834	178
Jämförelsestörande poster, netto					-3 124	-3 124	
Summa	1 611	308		308	-1 982	-2 290	178

Kommunfullmäktige beslutade i november 2018 om budget för 2019 och fördelade ekonomiska nettoramar till kommunstyrelsen och nämnderna. På kommunfullmäktiges sammanträde i februari gjordes en ny bedömning av det ekonomiska läget och kommunfullmäktige beslutade om nya förväntade resultat för kommunstyrelsen och nämnderna för att klara ett +/- 0 resultat 2019.

Det förväntade resultatet per nämnd enligt kommunfullmäktige beslut

- Kommunstyrelsen, minst + 1 mkr
- Tekniska nämnden, minst + 0,5 mkr
- Utbildningsnämnden, minst +0,5 mkr
- Socialnämnden, max - 5,5 mkr

I det förväntade resultatet bedömdes intäkterna från Ångefallen Kraft bli 8 mkr, bedömningen gjordes utifrån de första månadernas utfall. Under sommaren behövdes reparationer göras i kraftverken så det blev driftstopp och inga intäkter. Utfallet på helåret blev 3,8 mkr.

I slutet av året meddelade utbildningsnämnden att man inte kommer att klara det kommunfullmäktiges förväntade resultat. Orsaken till att utbildningsnämnden inte klarade förväntat resultat beror på:

- Interkommunal ersättning / Bidragsbelopp grundskola, förskoleklass, fritids och förskola. Avvikelse från budget - 3,1 mkr och jämfört med 2018 1,7 mkr högre kostnad. Förklaras i fler

elever i andra kommuners verksamheter eller i fristående verksamhet.

- Interkommunal ersättning / Bidragsbelopp gymnasiet. Avvikelse från budget - 1,7 mkr och jämfört med 2018 0,3 mkr högre kostnad. Förklaras i fler elever i andra kommuners verksamheter eller i fristående verksamhet. Fler elever har sökt till andra skolor än beräknat samt att fler går dyrare program. Flera elever som har flyttat in till Ånge kommun men går kvar på utbildningar i andra skolor.

- Skolskjutsar. Avvikelse från budget 0,8 mkr. Budgeterades utifrån utfall 2018. I början av 2019 kom fakturor för 2017/2018 som förvaltningen inte kände till.

- Kommunal Vuxenutbildning(Komvux)/Yrkesvuxenutbildning(Yrkesvux). Avvikelse från budget Komvux - 0,8 mkr samt Yrkesvux -1,3 mkr. Fler elever än beräknat under 2019 i utbildning. Återbetalning av stora statsbidrag till Skolverket.

- Utökning av förskolan med totalt 3 avdelningar. Fler önskar barnomsorgsplatser under 2019. Avvikelse från budget - 1,1 mkr.

- Minervaskolan. Avvikelse från budget 2,1 mkr, pga. utökning av personal under 2019.

- Verksamheterna grundskola, grundsärskola och förskola (inkl. resurs, nämnd, kontor, musikskola, elevhälsa) har ett överskott jämfört med budget på 0,7 mkr.

- 1 mkr lägre statsbidrag till elevhälsan.

- 0,7 mkr lägre statsbidrag för kompetenshöjande insatser, specialpedagog/speciallärare.

I dagsläget går 146 barn och elever i andra kommuners förskolor/grundskolor eller i friskolor. Totalt har gått 130 gymnasieelever i annan kommunal gymnasieskola eller friskola. Antalet elever i andra kommuner eller i friskola har ökat. Detta är ett osäkert kort inför framtiden. Med färre elever i våra skolor men med samma skolstruktur så ökar kostnaderna för lokaler/elev. Kostnaderna för interkommunal ersättning och bidragsbelopp ökar också. En negativ påverkan för den kommunala skolan som följd av detta.

Socialnämndens resultat jämfört kommunfullmäktiges förväntade resultat är 1,1 mkr bättre. Orsaken är avveckling av särskilt boende på Spångbrogården och effektivare personalplanering.

Kommunstyrelsen och tekniska nämndens resultat är 1,6 mkr respektive 0,3 mkr bättre än kommunfullmäktiges förväntade resultat.

Resultatet i Ånge Energi blev cirka 0,5 mkr sämre än budgeterat och resultatet för ÅFA blev 4,7 mkr sämre än budgeterat. Orsaken är det de behov av nedskrivningar som fanns på bostadssidan.

Jämfört med delårsrapport 2019

Prognosen i delårsrapporten var för den kommunala koncernen 3,5 mkr.

mkr	Förväntat resultat (budget)	Delårsrapport	Utfall
Kommunen	0	0	-2
ÅFA	3	2,5	-1,7
Ånge Energi	1	1	0,5
Ångefallen Kraft	0	0	-0,1
Summa	4	3,5	-3,3

Skillnaden mellan delårsrapporten och bokslutet beror på en felbedömning av resultatet i utbildningsnämnden samt nedskrivningar av bostadsfastigheternas värde i ÅFA.

Investeringar 2019

Eftersom kommunens verksamhetsfastigheter ägs och förvaltas av Ånge Fastighets- & Industri AB, ÅFA, så är den kommunala investeringsnivån jämförelsevis låg och jämn över tiden och har hållit sig under avskrivningsnivån.

Den totala investeringsbudgeten 2019 är 47,2 mkr enligt kommunfullmäktiges beslut:

- november 2018, § 126, 74,8 mkr
- april 2019, § 22, 11,6 mkr
- juni 2019, § 42, -49,2 mkr
- oktober 2019, § 68, 10 mkr

Nettokostnaden för kommunens investeringar 2019 är 32,2 mkr.

Tkr	Utfall	Budget	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall
Nämnd/styrelse	2019	2019	2018	2017	2016	2015
Kommunstyrelse	5 127	2 760	298	806	2 993	1 037
Teknisk nämnd	23 318	26 912	18 780	15 763	14 946	13 578
Utbildningsnämnd	2 107	5 920	5 070	6 319	437	1 136
Socialnämnd	1 623	1 680	2 520	7 088	910	904
Bygg- och miljönämnd	0	0	0	0	0	0
Summa	32 174	37 272	26 668	29 976	19 286	16 655
Därav pågående investeringar	8 244		3 621	5 520	12 861	0

De större investeringarna 2019 är:

Tkr	
Bredband, infrastruktur	18 442
Omlastningsterminalen	2 000
Ledningsnät Torpshammar, VA	964
Trygghetslarm & Wi-Fi äldreomsorg	789
Ute- och innemiljö skolan	943
Medborgarhus, tak	648
Ombyggnad simhall Fränsta	3 134
Larm särskilt boende	789
Ny ismaskin	1 500
Summa	29 210

Kommunen har kunnat göra investeringar eftersom investeringsstöd lämnats av bland annat staten.

Erhållna investeringsbidrag 2015-2019					
Tkr	2019	2018	2017	2016	2015
Gång och cykelbro Torpshammar		1 117			
Bredbandsutbyggnad	1 825		7 970	321	
Ledningsnät VA					24
Spårindragning Posten					5 535
Fritidsanläggningar					300
Kulturanläggningar			500		
Tak Kvarnen i Haverö ström				119	
Anslutningsavgift VA Ånge			52	59	
Boverket, skollokaler			270		
Summa	1 825	1 117	8 792	499	5 859

Följande investeringsobjekt ombudgeteras 2020 (kompletteringsbudget)

Nämnd/investeringsprojekt	Projektnummer	tkr	
Kommunstyrelsen			
Spontanidrottsplats	920105	300	
Kulturanläggningar	923921	60	
Kultur/Haveröströmmar	923922	100	
		460	
Utbildningsnämnden			
Ute-/innemiljö skolor	96104	400	
IT- investeringar	960101	400	
		800	
Socialnämnden			
Förebyggande + taklyftar, sängar	97105	57	

Nämnd/investeringsprojekt	Projektnummer	tkr	
Pågående investeringar 2019-12-31			Kostnader tom 2019
Ombyggnad Fränsta simhall	923820	6 866	3 134
Pendelparkering Torpshammar	933102	19	81
Upprustning torg	941001	194	106
Ledningsnät Östby	954219	3 250	100
Avloppsreningsprojekt	955300	0	4 591
Driftövervakning	955410	3 200	182
Yta trädgårdsavfall (vid värmverket	955612	0	50
		13 529	
	Summa	14 846	

I de kommunala bolagen har investeringar gjorts 2019 för totalt 7,9 mkr

De kommunala bolagens investeringar, tkr	2019
Ånge Energi AB (100 % ägande)	77
Ånge Industri- och Fastighet AB (100 % ägande)	7 813
Ångefallen Kraft AB (50 % ägande) kommunens andel	0
Totalt	7 890

Soliditet

Koncernens soliditet, inklusive ansvarsförbindelser, uppgår till -0,74 % vilket är en förbättring från -1,6 % 2018. Positiva resultat i kommunen och koncernbolagen och förändringen av skulder och ansvarsförbindelser påverkar utvecklingen av soliditeten.

Soliditet % Inklusive Ansvarsförbindelser	2019	2018	2017	2016	2015
ÅFA	9,8	9,8	9,0	8,0	6,0
Ånge Energi	10,2	8,2	6,5	4,6	3,5
Ångefallen Kraft AB	9,2	11,4	10,5	10,2	9,8
Kommun	-5,3	-6,8	-9,3	-12,0	-29,0
Kommunkoncern	-0,7	-1,6	-3,2	-5,0	-15,0

Känslighetsanalys

En kommun påverkas av händelser utanför dess egen kontroll, till exempel konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen ska ha en beredskap för att hantera sådana händelser, både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen. Det måste finnas reserver och marginaler i ekonomin. Hur stora reserverna behöver vara kan beskrivas i en känslighetsanalys som visar hur olika förändringar påverkar kommunens intäkter och kostnader.

- Personalens löner förändras med 1 %: 4,1 mkr
- Låneräntan förändras med 1 % innebär ökade kostnader för kommunen med 0,3 mkr, ÅFA: 3,4 mkr, Ånge Energi: 0,4 mkr.
- Förändrad skattesats med 1 krona: 19,7 mkr
- 10 heltidstjänster: 4,8 mkr
- 1 % resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag (2019): 6,3 mkr.

Pensionsskuld

2019-12-31 är kommunens pensionsskuld för anställda 64,6 mkr, inklusive löneskatt, vilket är en minskning jämfört med 2018. Minskningen beror på att pensionsförvaltaren aktualiserat underlagen.

Pensionsskulden för förtroendevalda har från 4,2 mkr 2018 ökat till 6,2 mkr. Ökningen beror på ny bedömning efter besked om pensionsavgång från förtroendevald.

De kommunala bolagen har ingen pensionsskuld.

3.8 Balanskravsresultat

Balanskravsutredning	2019	2018	2017	2016	2015
Årets resultat enligt resultaträkningen, tkr	-1 982	1 611	3 926	55 562	18 582
- Samtliga realisationsvinster	0	0	0	0	-4
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0	0	0
-/+ Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-1 982	1 611	3 926	55 562	18 578
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
Årets balanskravsresultat	-1 982	1 611	3 926	55 562	18 578
-/+ Öronmärkning pensioner	0	0	0	0	-9 291
-/+ Öronmärkning för anpassning till strukturell befolknings-och skattebortfall	0	0	0	0	-9 291

Det lagstadgade balanskravet är en miniminivå som innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna. I balanskravsutredningen visas om kravet är uppfyllt. Enligt balanskravet ska negativa resultat återställas senast tre år efter det att resultatet uppkommit.

Kommunfullmäktige får dock besluta att inte reglera ett negativt resultat om det finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl ska omfatta både budget och utfall. Exempel på synnerliga skäl kan vara större omstruktureringskostnader av engångskaraktär i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning.

Det finns inget balanskravsunderskott från tidigare år att reglera.

Om balanskravsresultatet enligt 11 kap. 10 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det regleras under de närmast följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske.

Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom. *Lag (2018:600)*.

Kommunfullmäktige beaktar återställandet i samband med beslut om budget och fördelning av ekonomiska ramar.

3.9 Väsentliga personalförhållanden

Personalförändringar 2019

Personalpolitiken syftar bland annat till att skapa fler trygga anställningar på heltid (arbetsmodellen för valfri sysselsättningsgrad) inom de områden som berörs inom framförallt Socialförvaltningen.

Under året har ett stort antal rekryteringar i kommunen genomförts och sammantaget lyckas Ånge kommun rekrytera för att täcka behoven. Under perioden har det varit fortsatt svårt att rekrytera legitimerad personal inom vissa yrkesgrupper, såsom sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter och lärare. Det är även betydande problem att hitta timvikarier till vård- och omsorg, samt vikarier för semesterperioderna.

Antalet tillsvidareanställda har minskat markant under 2019. Från 843 till 807 vid årets slut. Det beror till stor del på pensionsavgångar som in många fall ej hunnit ersättas. Det beror även på att ett antal personer har sagt upp sig och ersättningsrekryteringar ej har hunnit komma på plats.

36 personer har slutat på egen begäran under 2019. Ånge kommun har en låg personalomsättning (4-5 procent) jämfört med andra kommuner och andra arbetsgivare generellt, där en normal personalomsättning är ungefär 10 procent.

Pensionsavgångarna ökar inom alla områden och ökningen kommer att tillta under kommande år, liksom de förväntade rekryteringsutmaningarna. 2018: 21 stycken. 2019: 28 stycken. Det är relativt hög medelålder bland medarbetare (48,5 år).

Inom Utbildningsförvaltningen lades Alby skola ned efter vårterminen och personalen övergick till Björkbackaskolan. Nya rektorer har rekryterats till Minervaskolan och Torpshammars skola. Något fler behöriga lärare och förskollärare jämfört med året innan. Det är fortfarande svårt att rekrytera vissa lärarkategorier.

Inom Socialförvaltningen har ett omfattande arbete skett för att sänka sjukfrånvaron, vilket också haft positiva resultat. Även overtiden är betydligt lägre i år. Det arbete som påbörjades efter sommaren 2018, med de stora problem som då rådde med bemanning och arbetsmiljö, har gett önskat resultat. Rekrytering av sommarvikarier förbättrades avsevärt 2019, genom förbättrad planering och nya rutiner, men är ett fortsatt problem som behöver adresseras inför sommaren 2020.

Mer information finns under avsnittet Medarbetare för respektive förvaltning.

Det genomsnittliga antalet anställda i kommunen

	2019	2018	2017	2016	2015
Tillsvidareanställda	775	787	779	832	832
Visstidsanställda	112	110	128	147	89
Timtidsanställda	84	86	89	78	74
Totalt	971	983	996	1057	995

Under året har det genomsnittligt funnits 970 årsarbetare i kommunen vilket är en minskning sedan 2018 då det genomsnittligt var 984 årsarbetare.

Genomsnittligt antal anställda i kommunkoncernen

	2019	2018	2017	2016	2015
Tillsvidareanställda	809	822	811	863	864
Visstidsanställda	114	111	133	151	93
Timtidsanställda	84	86	89	78	74
Totalt	1 007	1 019	1 033	1 092	1 031

Jämställdhet

Under året har en arbetsvärdering och lönekartläggning skett. Skillnaden i medellön mellan män och kvinnor har minskat under en rad år, men 2019 ökade skillnaden, vilket innebär att kvinnornas löner är 96,6 procent av männens (97 procent 2018). Minskningen har tidigare mest berott på att kvinnornas löner ökade. Kvinnornas medellöner ökade med 573 kronor (923 år 2018) kronor jämfört med männens som ökade 728 (925 år 2018) kronor. Medellönen för samtliga var 30 195 kronor.

Lön, kommunen	2019	2018	2017	2016	2015
Medellön män	31 091	30 363	29 438	28 623	28 347
Medellön kvinnor	30 025	29 452	28 529	27 324	26 579
Skillnad mellan män och kvinnor	1066	911	909	1 299	1 768

Sysselsättningsgrad

Arbete sker i samverkan med fackliga organisationen Kommunal där heltid skall vara norm för Ånge kommuns medarbetare inom den sektorn 2021. Arbetsmodellen för valfri sysselsättningsgrad (vilket ger rätt till heltid, eller längre tjänstgöringsgrad om så önskas) är det huvudsakliga instrumentet i det arbetet för de verksamhetsområden som omfattas av modellen. Sysselsättningsgraden varierar framförallt beroende på hur mycket medarbetare väljer att arbeta, vilket kan väljas en gång per år. Möjligheten att välja en lägre sysselsättningsgrad ligger bakom den minskning som skedde under 2018, dvs den beror på medarbetarnas egna val. Under 2019 har dock sysselsättningsgraden ökat igen.

Sysselsättningsgrad%, kommunen	2019	2018	2017	2016	2015
Män	96,7	95,3	96,2	96,1	97,2
Kvinnor	93,7	93,2	94	93,6	93,4
Totalt genomsnitt	94,2	93,6	94,4	94	93,9

Arbetsmodellen för valfri sysselsättningsgrad

Arbetsmodellen för valfri sysselsättningsgrad är den modell som används för att kunna nå målet att medarbetare som vill ska kunna arbeta heltid. Den tidigare modellen kallades för "smartare bemanning" och den nya ordningen infördes 2 april 2018 (förändringen kallades allmänt för "omtaget"). Målsättningen för den nya modellen är att skapa en långsiktigt hållbar och personalen attraktiv modell samt att kunna erbjuda valfri sysselsättningsgrad (rätten till heltid) för all tillsvidareanställd personal knuten till modellen (framförallt inom Socialförvaltningen).

Omtaget på modellen skapade stort merarbete 2018. Övertiden ökade kraftigt 2018 jämfört med 2017. En stor anledning till ökningen 2018 var avskaffandet av plus och minustiden, vilket tidigare minskade behovet av övertid. Det syntes inte tidigare i det personalekonomiska bokslutet då den ackumulerade tiden (plustid) hanterades separat. Avvecklingen av plus och

minustiden skapade också kostnader då ersättning betalades ut till medarbetare för plustid.

Fokus under 2019 har legat på utveckling och uppföljning av schemaläggning, med genomgång av x-pass och ekonomi efter varje schemaperiod (10 veckor inom socialförvaltningen). Omtaget hade påverkan även 2019 i form av ökad mängd ärenden att hantera. Under 2019 har dock övertiden minskat (även om fyllnadstiden ökat) och hanteringen av x-pass blivit effektivare, vilket lett till lägre personalkostnader. Summan av övertid och fyllnadstid minskade till 2 666 000 kronor från 3 030 000 under 2018 (vilket innebär ett trendbrott jämfört med tidigare år). Övertid och fyllnadstid som tas ut i form av ledighet har ökat.

Övertid, tkr(exkl. personalomkostnader), kommunen	2019	2018	2017	2016	2015
Övertid	2 928	3 687	2 921	2 984	3 090
Fyllnadstid	1 049	423	440	393	446
Övertid och fyllnadstid som tas ut i ledighet	-1 311	-1 080	-349	-374	-379
Utbetalning övertid och fyllnadstid	2 666	3 030	3 012	3 004	3 157

Bemanningskontoret har 2019 hanterat 14 403 vakanser till verksamheterna (förutom x-passen som verksamheten har hanterat själv)

Förberedelser för omorganisation och förändrat arbetssätt

Ett projekt har pågått under hela 2019 för att ta fram plan på organisationsförändring av bemanningsenheten, där verksamheten förs över till förvaltningarna (i huvudsak till socialförvaltningen). Syftet är att förbättra bemanningsfunktionen, inklusive arbetssätt, processer och organisation, få ett bättre samarbete mellan beställare av vikarier och utförare, samt anpassa verksamheten efter hur respektive förvaltning arbetar. Ånge vill skapa en långsiktigt hållbar och för personalen attraktiv modell.

Sjukfrånvaro

1 jan 2020 var den totala sjukfrånvaron 7,48 %. Det är en ökning med 0,18 % (procentenheter) jämfört med 2018. Sjukfrånvaron för åldersgruppen under 30 år har minskat från 9,50 % 2018 till 7,01 % 2019. Detta är i linje med målsättningen för 2019 gällande tidiga insatser. Den något ökade sjukfrånvaron under 2019 har främst skett i åldersgruppen 50 år och uppåt. Andelen långa sjukskrivningar (60 dagar eller mer) fortsätter att minska, dock i mindre omfattning än under tidigare år. Ytterligare fokus behövs på tidiga insatser gällande korta sjukfall

Enligt statistik från Försäkringskassan (2020-01-02) var 52 personer hos Ånge kommun sjukskrivna vid det tillfället (dvs längre än 14 dagar, eftersom arbetsgivaren har ansvaret de första två veckorna). De flesta (23 stycken) var sjukskrivna dag 15-90, 18 personer dag 91-180, 6 personer dag 181-365, 3 dag 366-730 och 2 dag 731 och längre.

Utgifterna för sjuklön uppgick till 8,37 miljoner kronor (5,99 miljoner kronor 2018). Utgifterna för sjuklön (under de två första veckorna, där kommunen har ansvaret, därefter betalar Försäkringskassan) har ökat under ett antal år, från 4,68 miljoner 2014.

Från och med juni 2018 har planer för återgång i arbete genomförts tillsammans med sjukskrivna medarbetare innan dag 30 i de sjukfall som befarats bli längre än 60 dagar. Detta enligt riktlinjerna 30 kap. 6§ socialförsäkringsbalken (SFB). Detta är ett prioriterat arbete och

en HR-konsult är ansvarig för arbetet med sjukfrånvaro och friskvård.

Sjukfrånvaron rapporteras till förvaltningschef att presentera för respektive nämnd under årets sammanträden. På arbetsplatsträffar diskuteras enhetens sjukfrånvaro den senaste månaden, som ett led i att tillsammans hitta förebyggande insatser och främja hälsa.

Satsning på friskvård och hälsa för alla anställda sker i form av friskvårdskuponger (1500 kronor för heltidsanställda). Detta innebär att man kan köpa gymkort eller annat för 3000 kronor och få hälften i bidrag.

Sjukfrånvaro	Kommunala koncernen		Kommunen	
	2019	2018	2019	2018
% andel av totalt antal sjukdagar (60 dagar eller mer)	43,57 %	45,12 %	43,97 %	45,07 %
% sjuktid av tillgänglig tid (60 dagar eller färre)	56,43 %	54,88 %	56,03 %	54,93 %
% sjuktid av tillgänglig tid				
Totalt	7,29 %	7,14 %	7,51 %	7,33 %
Kvinnor	8,05 %	7,84 %	8,13 %	7,95 %
Män	4,68 %	4,74 %	5,08 %	4,91 %
åldersgrupp < 30 år	6,61 %	9,09 %	7,08 %	9,61 %
åldersgrupp 30-49 år	6,68 %	6,57 %	6,81 %	6,73 %
åldersgrupp >50 år	7,82 %	7,27 %	8,07 %	7,45 %

Antal sjukdagar per anställd per förvaltning och bolag

Dagar/anställd	2019 kvinnor	2019 män	Totalt 2019	Totalt 2018	Totalt 2017	Totalt 2016	Totalt 2015
Kommunstyrelse	24,47	19,19	22,04	12,1	16,22	23,92	19,5
Tekniska nämnden	17,6	13,47	16,69	11,54	21,13	28	24,79
Utbildningsnämnden	20,03	11,61	18,54	15,98	23,6	19,15	19,57
Socialnämnden	31,96	21,18	30,8	32,96	26,07	29,73	27,39
Totalt i kommunen	26,35	16,99	24,56	22,76	23,69	25,43	23,82
ÅFA	9,7	7,48	8,19	9,24	18,61	21,48	15,34
Ånge Energi	0	0	0	0	0	1	0
Totalt koncernen	26,09	15,8	23,94	22,25	23,43	25,23	23,45

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är en av de största utmaningarna för Ånge kommun. Ett strategiskt arbete krävs som är uthålligt över tid.

Sammanfattningsvis kan fem positiva punkter lyftas fram från 2019.

1. Ett förbättrat resultat i medarbetarenkäten.
2. Det går bra att rekrytera till de flesta tjänster och att hantera att medarbetare slutar eller går i pension.
3. Ett framgångsrikt arbete med bemanning och schemaläggning har lett till bättre personalekonomi inom socialförvaltningen i form av bland annat effektivare

- användning av x-pass inom modellen för valfri sysselsättningsgrad.
4. Sjukfrånvaron för åldersgruppen under 30 år har minskat på grund av fokus på tidiga insatser.
 5. En strategi för kompetensförsörjning har antagits.

Medarbetarundersökning

Mätning och uppföljning är viktigt i allt arbete. För att följa utvecklingen inom personalområdet genomförs medarbetarundersökning utifrån de frågor som tagits fram av SKL. En sådan HME-mätning (Hållbarmedarbetarindex) genomfördes under hösten 2019 (den förra genomfördes hösten 2017). Mätningen visade ett bättre resultat 2019 jämfört med 2017. Resultatet var överlag bra. Bedömningen är att det räcker att genomföra enkäten vartannat år som en uppföljning över hur motivation, tydlighet och uppföljning av målarbete förändras bland personalen.

Rekryteringspremien

Rekrytering är fortsatt den största utmaningen för Ånge kommun som arbetsgivare. Det krävs ett aktivt arbete för att nå målet att vara en attraktiv arbetsgivare. Marknaden påverkar möjligheterna att rekrytera och behålla vissa yrkeskategorier eftersom andra kommuner och andra arbetsgivare efterfrågar samma kompetenser som Ånge kommun. Vi behöver hantera både pensionsavgångar och att medarbetare lämnar Ånge kommun för andra arbetsgivare, vilka båda är normala företeelser för alla arbetsgivare.

Den nya rekryteringspremien har varit ett framgångsrikt koncept som lockat fler sökanden och skapat positiv publicitet i media. Den utökades 2019 till att omfatta en ytterligare yrkeskategori, lärare. Det infördes även en möjlighet att ge premien i andra rekryteringar efter beslut av personalchef. Även ett flyttbidrag på maximalt 20 000 kronor för flyttkostnader infördes som en möjlighet. Premien kan uppgå till 100 000 kronor, där en del betalas ut för inflyttning, samt en del för anställning i 2 år och en del för anställning i 5 år.

Rekryteringspremien omfattar:

- distriktssjuksköterskor och sjuksköterskor inom hälso- och sjukvården
- fysioterapeuter
- arbetsterapeuter
- lärare med legitimation.

Sex personer anställdes enligt premien 2019:

- 1 distriktssköterska
- 1 sjuksköterska
- 2 fysioterapeuter
- 2 arbetsterapeuter.

Utbildning

Inom flera yrkeskategorier utbildas för få personer. En tidigare genomförd analys av framtidens behov har gett en bild av vilka kompetenser och hur många av dessa kommunens verksamheter tror sig behöva i framtiden.

Kompetensförsörjning och det utbildningsbehov som finns är inget Ånge kommun klarar av att hantera på egen hand. Därför satsar Ånge kommun på utbildning, både i egen regi samt tillsammans med näringslivet, Mittuniversitetet och Sundsvallsregionen.

Vi prioriterar samarbetet i Sundsvallsregionen, främst genom medverkan i ett traineeprogram. Det är ett instrument för att rekrytera specialistkompetens. Under året har en trainee arbetat på

IT-enheten. För 2020 var det tyvärr ingen lämplig sökande för den tjänst inom kansliet (arkiv och digitalisering) som söktes. I samverkan med Sundsvallsregionen erbjuder vi ledarskapsutbildningar för chefer. De syftar till att stärka och tydliggöra ledarens/chefens roll och möjligheter att fungera som ledare för att öka tydlighet och utveckling på arbetsplatserna. Chefen är en viktig faktor för att medarbetarna skall trivas, utvecklas och känna sig motiverade.

Inom utbildningsförvaltningen har en satsning skett, i samarbete med regionen, på arbetsintegrerad lärarutbildning, där arbete som lärare kombineras med utbildning från Mittuniversitetet till att bli behörig lärare.

Inom socialförvaltningen har en satsning skett på utbildning av rehabiliteringsassistenter, där undersköterskor vidareutbildas för att stötta arbetsterapeuter och fysioterapeuter, som har varit svårrekryterade befattningar. En annan satsning, "lokalt jobbspår", inom vård och omsorg har varit en vårdbiträdesutbildning i regi av Komvux, för att möta behoven och komplettera behovet av undersköterskor. Tillsammans med Mittuniversitetet sker VFU, verksamhetsförlagd utbildning. Kommunen ger också premier till vissa yrkeskategorier med legitimation inom vården som vidareutbildar sig och får nya behörigheter.

Inom den tekniska förvaltningen genomförs KY-utbildning inom VA (vatten och avlopp).

Arbetsmiljö

Inom området systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) arbetades det med att genomlys och revidera befintliga strukturer för genomförande och uppföljning av arbetsmiljöarbetet, bland annat syftande till en effektivare uppföljning. Kommunen har tillsammans med Kommunal tagit fram en gemensam arbetsmiljöutbildning för alla skyddsombud och chefer. Inom Socialförvaltningen har den genomförts tillsammans med Kommunal. Utbildningarna underlättar samarbete ute i verksamheterna och att arbetsmiljöarbetet genomförs.

Under 2019 påbörjades arbetet med att ta fram ett nytt digitalt verktyg för arbetsmiljöarbetet. Systemet KIA erbjuds kunder hos AFA Försäkring. KIA-systemet blir kommunens webbaserade processverktyg för anmälan och hantering av tillbud, olyckor, skador och risker i arbetsmiljön.

Nytt flextidsavtal

Flexibel arbetstid är för många personalgrupper ett viktigt verktyg för att medarbetare ska trivas och att anpassa arbetstiden efter de behov som finns. Ibland kan det vara lämpligt att arbeta hemifrån eller att kunna arbeta under resor till och från jobbet med tåg eller buss.

Under året har ett nytt flextidsavtal tagits fram i samverkan med berörda fackliga organisationer. Det nya avtalet omfattar månadsavlönade administrativ personal i Ånge kommun under förutsättning att detta är möjligt utifrån verksamhetens uppdrag och behov. Undantagna är de med oregerad arbetstid.

Flexibel arbetstid tillämpas för att arbetet ska levereras med högre flexibilitet och effektivitet utifrån verksamhetens behov och för att ge medarbetarna möjlighet till utökad flexibel arbetstid, jämfört med fast arbetstid. Det innebär att arbetstagaren själv kan förlägga sin arbetstid utifrån arbetsuppgifter, arbetsbelastning, personliga önskemål, samarbetskrav och service till medborgarna.

Beslutsfattare är chef i samråd med överordnad samt i samråd med personalchef/HR-konsult. Arbetstiden registreras i det system som används för registrering av arbetstid, vilket är Kom och gå i Heroma.

De fackliga organisationer som har tecknat avtalet är Akademikerförbundet SSR, Jusek,

Vision, Lärarförbundet och Kommunal. Avtalet ersätter tidigare lokalt kollektivavtal gällande flexitidsystem, tecknat med Vision och Saco, samt ett avtal om sommar- och vintertid som var tecknat med Vision.

Löneöversyn

Marknaden påverkar möjligheterna att rekrytera och behålla vissa yrkeskategorier. Därför arbetar vi med lönekartläggning, arbetsvärdering, lönestruktur samt jämförelser med löneläget i övriga länet och angränsande kommuner.

Lönekartläggningen 2019, som främst syftar till att undersöka om kommunen har jämställda löner, visade på ett gott resultat. Kartläggning av medarbetarnas arbetsuppgifter fokuserar på att få fram vilka medarbetare som utför arbeten som är att betrakta som lika eller är att betrakta som likvärdiga och således ska jämföras lönemässigt i analysen. Visar analysen att det finns osakliga skillnader i lön, eller att man inte kan motivera löneskillnaden, så ska en handlingsplan med åtgärder upprättas

Kartläggningen genomfördes med hjälp av konsult som bedömer att Ånge ligger bra till jämfört med andra kommuner. Vi kan inte se några generella osakliga skillnader i lön mellan kvinnor och män på jämförbara befattningar, utan skillnaderna beror på andra faktorer, såsom erfarenhet, utbildning och andra faktorer. Årets lönekartläggning har visat att det finns 7 yrken och två grupper där det behövdes ytterligare analys för att komma fram till om det finns sakliga förklaringar till varför det skiljer i lön mellan kvinnor och män

Löneökningar tidigare år:

- 2017: 2,55 %, med prioriteringar, 2,27 % - Prioriteringar var satsningar i centrala avtal
- 2018: 3,28 %, med prioriteringar, 2,09 % - Prioriteringar var satsningar i centrala avtal
- 2019: 2,43 %, med prioriteringar, 2,07 % - Prioriteringar var pott för individuella justeringar

Inför löneöversynen 2020 har alla avtalsområden löpande avtal över 2020 utom Kommunal, Vision, SSR och Ledarna.

Pensionsavgångar kommande år

Under kommande tio år kommer ungefär 300 medarbetare att gå i pension, vilket är en utmaning vi behöver hantera, i likhet med andra arbetsgivare. Vi har en hög medelålder för medarbetare.

Antal medarbetare som fyller 65

- 2020: 17 stycken
- 2021: 16 stycken
- 2022: 40 stycken
- 2023: 33 stycken
- 2024: 38 stycken

Strategi för kompetensförsörjning

Omfattar tre huvudområden:

1. Rekrytering

- Lyfta ”varumärket” Ånge
- Marknadsföring
- Aktiv lönepolitik, attraktiva förmåner.

2. Utveckling av organisation och medarbetare

- Utbildning, kontinuerlig fortbildning
- Arbetsmiljö, minska sjukfrånvaron
- Stärka ledarskapet, säkra chefsförsörjning

3. Samarbeten

- Hantera verksamhet gemensamt med andra kommuner
- Utveckla samverkan med regionala organisationer
- Stärka samarbetet med näringslivet
- Inköp, upphandlingar och molntjänster

Strategin är länkad till två andra prioriterade utvecklingsområden i kommunen:

- Digitalisering
 - Möjliggöra effektivisering av arbetsuppgifter (såsom att minska resande till brukare) för att medarbetare ska kunna fokusera på kärnuppgifterna
- Lokalförsörjning
 - Samlokalisera verksamheter och därigenom nyttja befintlig personal effektivt genom ändamålsenlig storlek på enheter
 - Underlättar kompetensförmedling mellan medarbetare
 - Gör verksamheterna mindre sårbara för frånvaro

Strategin för kompetensförsörjning bygger vidare på de aktiviteter som kommunen redan bedriver för att vara en attraktiv arbetsgivare. Ett exempel är växling av semesterdagstillägg för vissa yrkeskategorier, som ger fler lediga dagar och har använts mycket av småbarnsföräldrar.

3.10 Förväntad utveckling - möjligheter och utmaningar

Inom områdena **digitalisering, kompetensförsörjning och socioekonomisk utveckling** ligger lösningar på många av kommunens framtida möjligheter och utmaningar.

Enligt SKR kommer kommunsektorn att ha stora pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster vilket innebär att kommuner och regioner kommer att behöva rekrytera många nya medarbetare de kommande åren.

Kompetensförsörjning kommer att vara en stor utmaning för Ånge kommun framöver. Prognosen är att antalet invånare i åldrarna 19-64 år minskar, samtidigt som många kommer att gå i pension. Samtidigt behöver verksamheterna utvecklas inom nya arbetssätt och med hjälp av digitala hjälpmedel.

Minskat utanförskap är en annan stor utmaning. För att minska utanförskapet i framtiden är det viktigt att fler går ut grundskolan med behörighet att söka program på gymnasiet.

Prognosen att antalet invånare kommer att fortsätta minska påverkar även det ekonomiska utrymmet negativt, vilket kommer att innebära fortsatta behov av verksamhetsförändringar.

ÅFA:s vakansgrad på bostadssidan är hög och prognosen är en fortsatt ökning. En hög vakansgrad är inte ekonomiskt hållbart.

Nytt utjämningsystem ger Ånge kommun mer än tidigare modell, men den strukturella anpassningen i och med befolkningsutvecklingen är ändå nödvändig för att klara en hållbar ekonomi.

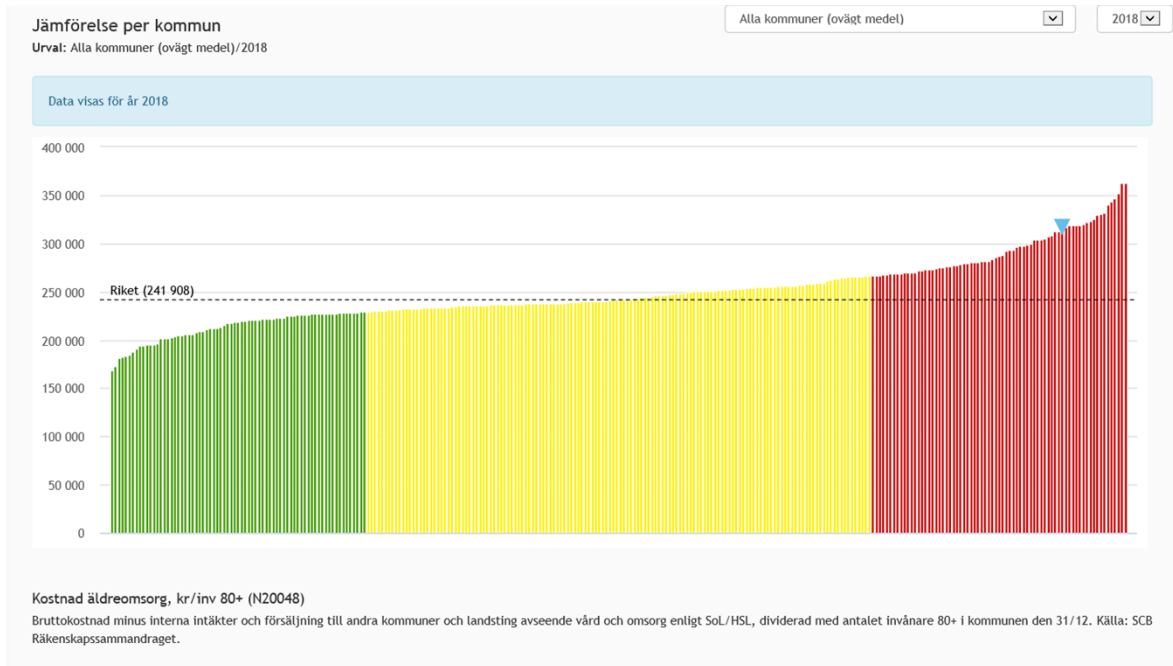
Jämförelse med andra kommuner

I databasen Kolada kan kommunens kostnader jämföras med andra kommuners kostnader. Kostnaderna jämförs med strukturellt jämförbara kommuner inom det verksamhetsområdet.

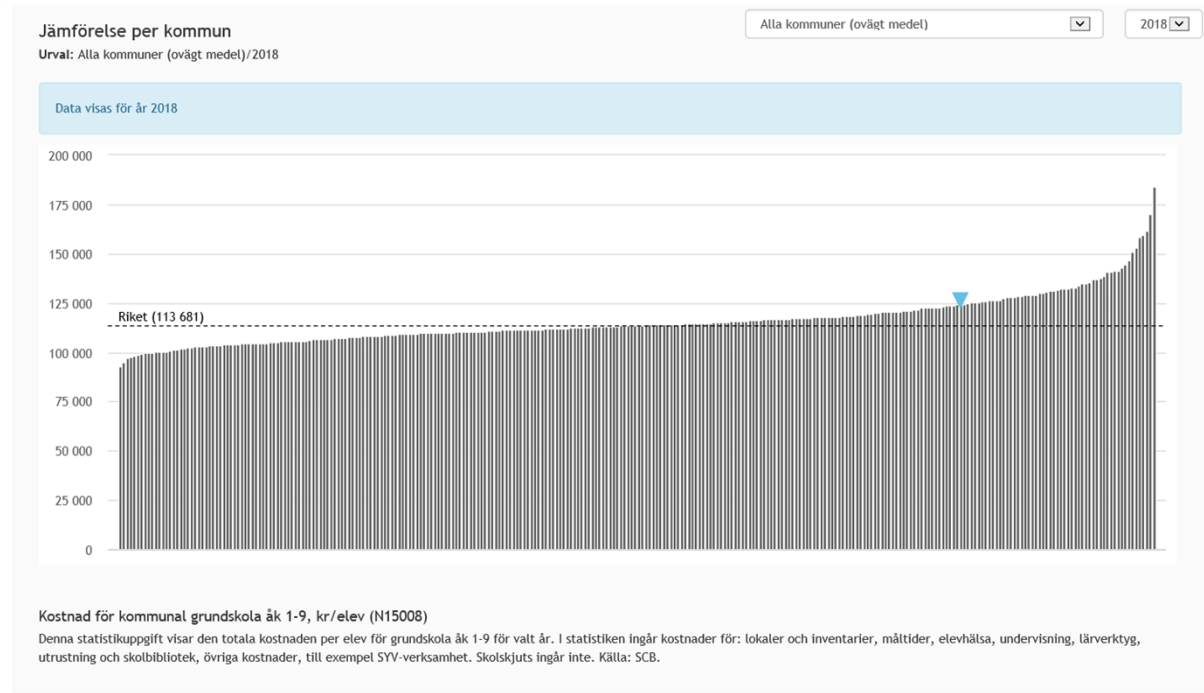
Skillnader mellan kommuner kan land annat bero på strukturella skillnader, olika prioriteringar och olika mått av effektivitet.

2018, jämförelse med liknande kommuner (negativa siffror = lägre kostnader än jämförbara kommuner)	%	Kr	
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	0,28%	457	kr/inskrivet barn
Kostnad förskola, kr/inv 1-5 år	0,69%	954	kr/inv 1-5 år
Kostnad fritidshem, kr/inskrivet barn	-20,46%	-8 898	kr/inskrivet barn
Kostnad fritidshem, kr/inv 6-12 år	-30,95%	-6 649	kr/inv 6-12 år
Kostnad förskoleklass hemkommun, kr/elev	19,37%	15 232	kr/elev
Kostnad grundskola åk 1-9 hemkommunen, kr/elev	1,69%	2 188	kr/elev
Musik och kulturskola, kr/inv 7-15 år	65,35%	2 146	kr/inv 7-15 år
Kulturverksamhet kr/inv	19,63%	266	kr/inv
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	-3,00%	-132	kr/inv
Kostnad barn och ungdomsvård, kr/inv	11,37%	239	kr/inv
Kostnad HVB-hem barn och unga, kr/inv	20,84%	124	kr/inv
Kostnad missbruksvård vuxna, kr/inv	-30,00%	-210	kr/inv
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv	13,91%	159	kr/inv
Kostnad funktionsnedsättning totalt, (SoL,LSS,SFB exkl ers Försäkringskassan)	-0,24%	-16	kr/inv 0-64 år
Kostnad hemtjänst, kr/brukare	-27,17%	-87 532	kr/brukare
Kostnad hemtjänst, kr/inv 80+	-4,57%	-4 216	Kr/inv 80+
Kostnad särskilt boende, kr/brukare	-1,46%	-15 299	kr/brukare
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/inv 80+	32,83%	50 362	kr/inv 80+
Kostnad färdtjänst/riksfärdtjänst, kr/inv	-25,98%	-66	kr/inv
Avgiftsintäkter ordinärt boende äldreomsorg, kr/inv 65+	-50,03%	-948	kr/inv 65+
Avgiftsintäkter särskilt boende äldreomsorg, kr/inv 65+	-49,87%	-936	kr/inv 65+

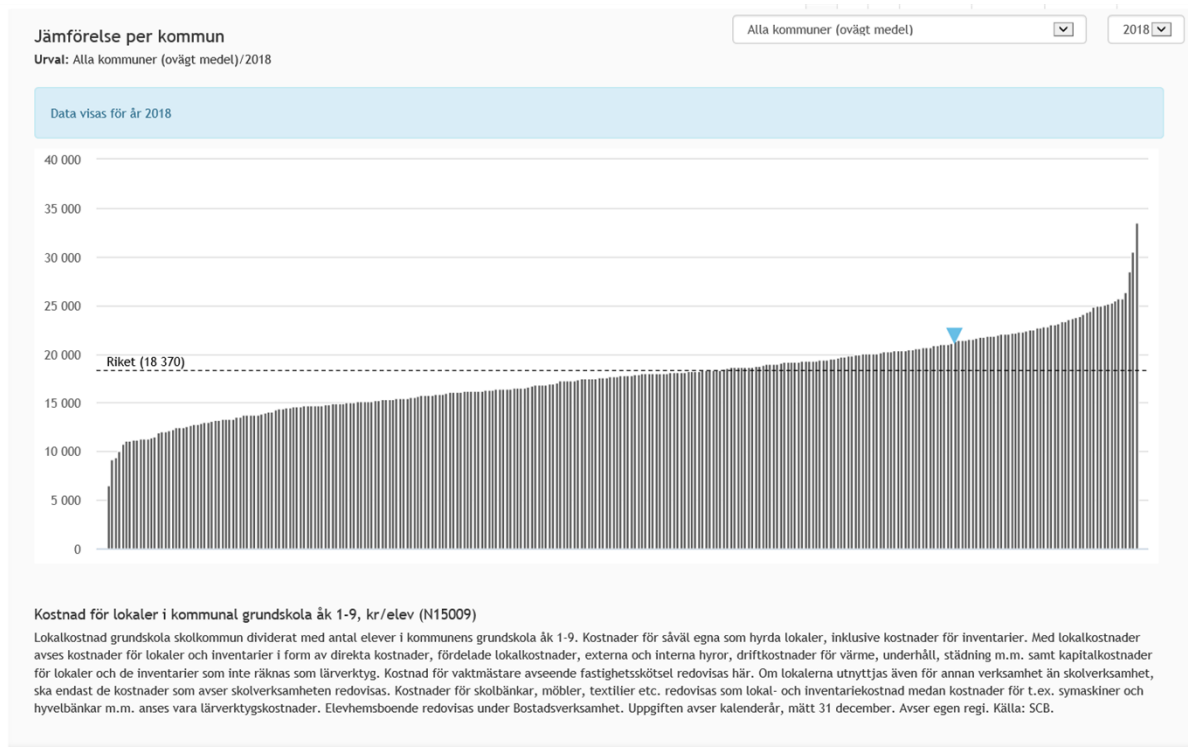
Kommunens kostnader för äldreomsorgen, 80 år och äldre, är bland de högsta i landet. Se nedanstående bild där Ånge kommuns kostnader är markerade med en pil. Vid en analys kan konstateras att det är kostnaderna för särskilt boende som är högre i Ånge. Det är inte kostnaderna per plats som är högre utan att det finns fler platser i särskilt boende i Ånge jämfört med andra kommuner. Under 2019 har en avveckling av Spångbrogården påbörjats och slutförts i början av 2020.

Jämfört med andra kommuner så är kommunens kostnader för kommunala grundskolan något högre än medelvärdet för riket och bland de 25 % av kommunerna med högsta kostnaden per elev.

Lokalkostnaderna per elev är högre i Ånge än i andra kommuner

4 Ekonomi

4.1 Resultaträkning

RESULTATRÄKNING	Mkr	Kommunen			Kommunkoncernen	
		Not	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018	Utfall 2019
Verksamhetens intäkter	1	159,1	143,0	169,2	226,6	245,2
Jämförelsestörande intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader	2	-772,9	-757,1	-783,7	-811,2	-828,2
Jämförelsestörande kostnader	3	-3,1	0,0	0,0	-3,1	0,0
Avskrivningar	4	-19,4	-19,0	-18,5	-44,2	-40,1
Verksamhetens nettokostnad		-636,4	-633,1	-633,0	-631,9	-623,0
Skatteintäkter						
Skatteintäkter	5	453,6	452,9	443,2	453,6	443,2
Generella statsbidrag och utjämning	6	175,7	173,4	181,5	175,7	181,5
S:a skatteintäkter och generella statsbidrag		629,3	626,4	624,7	629,3	624,7
Verksamhetens resultat		-7,2	-6,7	-8,2	-2,6	1,7
Finansiella intäkter	7	6,2	8,0	11,4	3,2	6,3
Finansiella kostnader	8	-1,1	-1,0	-1,5	-3,5	-1,6
Aktuell skatt		0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,4
Resultat efter finansiella poster		-2,0	0,3	1,6	-3,2	6,0
Extraordinära intäkter						
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader						
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		-2,0	0,3	1,6	-3,2	6,0

Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 25

4.2 Balansräkning

BALANSRÄKNING		Kommunen		Kommunkoncernen	
Mkr	Not	2019	2018	2019	2018
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	9	0,1	0,0	0,1	0,0
Materiella anläggningstillgångar	10				
Mark, byggnader, tekniska anläggningar		183,0	171,6	626,8	638,3
Maskiner och inventarier		29,6	29,9	36,8	37,7
Leasade maskiner	11	0,0	0,0	0,0	3,0
Pågående investeringar	12	8,2	6,7	23,6	19,0
Finansiella anläggningstillgångar	13	83,4	98,2	13,7	22,2
Summa anläggningstillgångar		304,3	306,4	701,0	720,2
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd mm	14	0,0	0,0	1,6	2,2
Fordringar	15	61,6	63,8	54,0	69,8
Kassa bank	16	147,8	144,8	168,9	164,7
Summa omsättningstillgångar		209,5	208,6	224,6	236,7
Summa tillgångar		513,8	515,1	925,5	956,9
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	17				
Ingående eget kapital		214,3	212,7	236,1	230,2
Årets resultat		-2,0	1,6	-3,2	6,0
Resultatutjämningsreserv		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa eget kapital		212,3	214,3	233,0	236,1
Avsättningar					
Avsättning pensioner och liknande förpliktelser	18	70,8	69,5	70,8	69,5
Övriga avsättningar	19	12,0	12,0	12,1	12,1
Summa avsättningar		82,8	81,5	82,9	81,6
Skulder					
Långfristiga skulder	20	81,0	84,6	454,4	468,2
Kortfristiga skulder	21	137,7	134,7	155,2	170,9
Summa skulder		218,7	219,3	609,7	639,1
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		513,8	515,1	925,5	956,9

Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 25

PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		Kommunen		Kommunkoncernen	
		2019	2018	2019	2018
Mkr	Not				
Borgensförbindelser	22	377,6	388,0	377,6	388,0
Övriga förbindelser	23	0,0	0,0	27,4	27,4
Pensionsförbindelse inklusive skatt	24	239,8	250,8	239,8	251,0

Soliditet		Kommunen		Kommunkoncernen	
		2019	2018	2019	2018
S:a Eget kapital		212,3	214,3	233,0	236,1
Balansomslutning		513,8	515,1	925,5	956,9
Soliditet exklusive pensionsförpliktelse		41,3%	41,6%	25,2%	24,7%
Summa eget kapital		212,3	214,3	233,0	236,1
Utgående ansvarsförbindelse (pensionsförpliktelser)		-239,8	-250,8	-239,8	-251,0
EK inklusive pensionsförpliktelser.		-27,4	-36,5	-6,8	-14,8
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser		-5,3%	-7,1%	0,7%	-1,6%

4.3 Kassaflödesanalys

KASSAFLÖDESRAPPORT		Kommunen		Kommunkoncernen	
Mkr	Not	2019	2018	2019	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	26	-2,0	1,6	-3,2	6,0
Justering för av- och nedskrivningar	27	19,4	18,5	44,2	40,1
Justering gjorda avsättning pensioner o övriga avsättningar	28	1,3	5,2	1,3	5,2
Justering för ianspråktaga avsättningar pensioner o övriga		0,0	0,0	0,0	
Justering för uppskjuten skatt		0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för minoritetens andel resultat		0,0	0,0	0,0	
Justering för reavinster	29	-0,2	0,0	-0,2	
Justering för reaförluster		0,0	0,2	0,0	0,2
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	30	0,0	0,0	0,0	0,0
Medel från verksamheten före förändring RK		18,6	25,5	42,2	51,4
Ökn(-)/minskn(+) förråd		0,0	0,0	0,5	-0,5
Ökn(-)/minskn(+) kortfristig fordr.	31	2,2	-8,8	8,3	-16,5
Ökn(+)/minskning(-) kortfristig skuld	32	3,0	15,7	-8,1	18,6
Rörelsekapitalets förändring		5,2	7,0	0,7	1,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten		23,8	32,4	42,9	53,0
Investeringsverksamheten	33				
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-0,2	0,0	-0,2	
Avyttring immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	
Investering i materiella tillgångar		-32,0	-27,8	-33,4	-35,7
Avyttring av materiella tillgångar		0,2	0,1	0,2	0,1
Justering för nedskrivning		0,0	0,0	0,0	0,0
Leasade maskiner		0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i finansiella tillgångar		-2,2	0,0	-2,2	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		10,0	0,0	10,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-24,3	-27,7	-25,7	-35,6
Finansiering	34				
Långfristig upplåning/Ökning långfristig skuld		0,0	2,3	-1,8	2,3
Amortering av långfristiga lån		-3,6	-25,4	-12,0	-42,9
Ökn./minskn. långfristiga fordringar		0,0	7,0	0,8	7,2
Utdelning		7,1	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		3,4	-16,1	-13,0	-33,4
Årets kassaflöde		3,0	-11,3	4,2	-16,0
Likvida medel vid årets början		144,8	156,1	164,7	180,7
Likvida medel vid årets slut		147,8	144,8	168,9	164,7

4.4 Fem år i sammandrag

FEM ÅR I SAMMANDRAG (Mkr)	Kommunen					Koncernen				
	2019	2018	2017	2016	2015	2019	2018	2017	2016	2015
RESULTATRÄKNING										
Verksamhetens intäkter	159	169	174	203	144	227	245	242	266	204
Verksamhetens kostnader	-792	-802	-790	-764	-708	-855	-868	-847	-814	-751
Jämförelsestörande poster	-3	0	0	3	13	-3	0	0	3	13
Verksamhetens nettokostnader	-636	-633	-616	-559	-551	-632	-623	-605	-545	-534
Skatteintäkter o skatteutjämn.bidr	629	625	618	610	568	629	625	618	610	568
Finansnetto	5	10	2	4	2	-1	4	-4	-3	-8
Jämförelsestörande finansiell post	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultat före extraordinär post	-2	2	4	56	19	-3	6	9	62	26
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	-2	2	4	56	19	-3	6	9	62	26

KASSAFLÖDESANALYS	Kommunen					Koncernen				
	2019	2018	2017	2016	2015	2019	2018	2017	2016	2015
Medel från verksamheten före förändring RK	19	25	23	74	39	42	51	53	100	63
Rörelsekapitalets förändring	5	7	14	-16	-13	1	2	12	-24	21
Investeringsverksamheten	-24	-28	-13	-20	-9	-26	-36	-31	-43	-24
Finansieringsverksamheten	3	-16	-2	-1	-45	-13	-33	-18	-14	-66
Förändring av likvida medel	3	-11	22	38	-28	4	-16	16	18	-6

BALANSRÄKNING	Kommunen					Koncernen				
	2019	2018	2017	2016	2015	2019	2018	2017	2016	2015
Materiella tillgångar	221	208	199	178	176	687	698	703	689	683
Finansiella tillgångar	83	98	105	122	126	14	22	12	42	41
Likvida tillgångar	148	145	156	134	96	169	165	181	165	146
Övriga tillgångar	61	64	55	57	61	56	72	58	60	53
Eget kapital	212	214	213	209	153	233	236	230	222	159
Avsättningar	83	81	76	75	74	83	81	76	75	74
Långfristiga skulder	81	85	108	101	106	454	468	491	514	528
Övriga skulder	137	135	119	107	127	155	171	156	145	162
Balansomslutning	513	515	516	492	460	926	957	953	955	923

4.5 Noter till redovisningen

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	9,3	10,2	16,8	16,8
Taxor och avgifter	49,4	49,8	70,6	72,1
Hyror och arrenden	8,9	8,9	116,3	114,3
Bidrag	88,8	98,1	88,8	98,1
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	2,4	2,1	2,4	2,1
Exploateringsintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Realisationsvinster	0,2	0,0	0,2	0,0
Försäkringsersättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	0,0	0,0	5,7	5,3
Interna eliminerings			-74,2	-63,5
S:a verksamhetens intäkter	159,1	169,2	226,6	245,2

Särredovisning har upprättats enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 2 Verksamhetens kostnader				
Löner och sociala avgifter	-450,5	-459,5	-469,0	-477,0
Pensionskostnader	-29,5	-32,5	-31,2	-33,2
Övriga personalkostnader	-2,4	-2,7	-3,0	-3,6
Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	-4,5	-5,1	-4,5	-5,1
Bränsle energi och vatten	-7,2	-6,3	-15,4	-14,7
Köp av huvudverksamhet	-106,7	-104,7	-106,7	-104,7
Lokal- och markhyror	-61,1	-59,6	-61,2	-59,8
Övriga tjänster	-22,9	-19,8	-22,9	-20,7
Lämnade bidrag	-24,1	-24,5	-24,1	-24,5
Realisationsförluster och utrangeringar	0,0	-0,3	0,0	-0,3
Bolagsskatt	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring avsättning återställande deponi	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	-64,1	-68,9	-147,3	-148,2
Interna eliminerings			74,2	63,5
S:a verksamhetens kostnader	-772,9	-783,7	-811,2	-828,2

Total kostnad för räkenskapsgranskning 264 tkr varav kostnad för de sakkunnigas granskning 135 tkr. Kostnaderna för räkenskapsinformation avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning. Den totala kostnaden för revision uppgår till 1 006 tkr för 2019 varav kostnaden för sakkunnigt biträde uppgår till 552 tkr. Särredovisning har upprättats enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 3 Jämförelsestörande poster				
Jämförelsestörande slutbetalning till ÅFA investeringar Alby skola	-1,4	0,0	-1,4	0,0
Jämförelsestörande återbetalning av stöd till yrkesvux 2018	-1,7		-1,7	
S:a jämförelsestörande poster	-3,1	0,0	-3,1	0,0

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 4 Avskrivningar				
Avskrivning immateriella tillgångar	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Avskrivning byggnader och anläggningar	-13,5	-13,0	-33,9	-33,3
Avskrivning maskiner och inventarier	-5,9	-5,5	-6,4	-6,1
Avskrivning leasade maskiner	0,0	0,0	0,0	-0,7
Nedskrivningar	0,0	0,0	-3,8	0,0
Uppskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a avskrivningar	-19,4	-18,5	-44,2	-40,1

Avskrivning görs med linjär avskrivning för en bedömd nyttjandeperiod.

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 5 Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	457,4	445,2	457,4	445,2
Preliminär slutavräkning innevarande år	-4,0	-0,6	-4,0	-0,6
Slutavräkningsdifferens föregående år	0,2	-1,4	0,2	-1,4
Summa skatteintäkter	453,6	443,2	453,6	443,2

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendationen R K R 4.2

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 6 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	111,7	112,7	111,7	112,7
Kommunal fastighetsavgift	15,6	15,5	15,6	15,5
Bidrag/avgift för LSS-utjämning	1,0	0,3	1,0	0,3
Kostnadsutjämningsbidrag	32,9	35,2	32,9	35,2
Strukturbidrag	3,0	3,1	3,0	3,1
Regleringsbidrag	6,6	1,5	6,6	1,5
Regleringsavgift	0,0	0,0	0,0	0,0
Generella bdr från staten	4,8	13,2	4,8	13,2
Summa generella statsbidrag och utjämning	175,7	181,5	175,7	181,5

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 7 Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier och andelar	4,8	10,1	4,8	10,1
Ränteintäkter	1,0	1,2	1,0	1,3
Övriga finansiella intäkter	0,5	0,0	0,5	0,0
Interna eliminerings			-3,0	-5,1
S:a finansiella intäkter	6,2	11,4	3,2	6,3

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 8 Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-0,4	-0,5	-5,9	-5,7
Räntekostnader på pensionsavsättning	-0,7	-1,1	-0,7	-1,1
Övr finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Interna eliminerings			3,0	5,1
Summa finansiella kostnader	-1,1	-1,5	-3,5	-1,6

Not 9 Immateriella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärde	0,2	0,0	0,2	0,0
Akkumulerad avskrivning	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Bokfört värde	0,1	0,0	0,1	0,0

Avskrivningstider 3 år

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 10 Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärde	428,9	404,0	1 280,6	1 294,1
Akkumulerad avskrivning	-246,0	-232,5	-653,7	-655,7
Bokfört värde	183,0	171,6	626,8	638,3
Avskrivningstider	10-50 år	10-50 år	10-100 år	10-100 år

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 10 Materiella anläggningstillgångar				
Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde	82,7	81,7	107,1	108,6
Akkumulerad avskrivning	-53,2	-51,7	-70,3	-70,8
Bokfört värde	29,6	29,9	36,8	37,7
Avskrivningstider	3-20 år	3-10 år	3-10 år	3-10 år

Avskrivning görs med linjär avskrivning för en bedömd nyttjandeperiod

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 10 Materiella anläggningstillgångar				
Leasing (Maskiner)				
Anskaffningsvärde	0,0	0,0	0,0	4,5
Akkumulerad avskrivning	0,0	0,0	0,0	-1,5
Bokfört värde	0,0	0,0	0,0	3,0
Avskrivningstider			5 år	5 år

Avskrivning görs med linjär avskrivning för en bedömd nyttjandeperiod

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 10 Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	404,0	383,4	1 261,9	1 271,8
Investeringar	24,9	20,6	32,8	22,4
Årets försäljning	0,0	-0,1	-14,1	-0,1
Årets uppskrivning	0,0		0,0	
Årets nedskrivning	0,0		0,0	0,0
Årets utrangering anskaffningsvärde	0,0	0,0	0,0	-32,2
Utgående anskaffningsvärde	428,9	404,0	1 280,6	1 261,9
Ingående avskrivningar	-232,5	-219,5	-623,5	-622,0
Årets avskrivning	-13,5	-13,0	-37,7	-33,7
Ack nedskrivning			0,0	
Årets utrangering avskrivningsvärde	0,0	0,0	7,5	32,2
Utgående avskrivningsvärde	-246,0	-232,5	-653,7	-623,5
Redovisat värde vid årets slut	183,0	171,6	626,8	638,3
Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	81,7	77,2	108,5	103,8
Investeringar	5,5	5,9	5,6	6,3
Omklassificering		0,0	0,0	0,0
Årets försäljning		0,0	0,0	0,0
Årets utrangering anskaffningsvärde	-4,5	-1,5	-7,0	-1,5
Utgående anskaffningsvärde	82,7	81,7	107,1	108,6
Ingående avskrivningar	-51,7	-47,5	-70,8	-66,0
Årets avskrivning	-5,9	-5,5	-6,4	-6,1
Årets utrangering avskrivningsvärdesvärde	4,5	1,3	7,0	1,3
Utgående avskrivningsvärde	-53,2	-51,7	-70,3	-70,8
Redovisat värde vid årets slut	29,6	29,9	36,8	37,7
Leasing				
Ingående anskaffningsvärde	0,0	0,0	4,5	3,2
Investeringar				1,3
Omklassificering	0,0	0,0	-4,5	0,0
Årets försäljning				0,0
Utgående anskaffningsvärde	0,0	0,0	0,0	4,5
Ingående avskrivningar	0,0	0,0	-1,5	-1,0
Årets avskrivning	0,0	0,0		-0,5
Omklassificering			1,5	
Utgående avskrivningsvärde	0,0	0,0	0,0	-1,5
Redovisat värde vid årets slut	0,0	0,0	0,0	3,0

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 11 Leasing				
Finansiella leasingavtal över 3 år				
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgift	0,0	0,0	0,0	3,0
Därav förfall inom 1 år	0,0	0,0	0,0	
Senare än 1 år men inom 5 år	0,0	0,0	0,0	
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 12 Pågående investeringar				
MidNordic Logistic Park		2,4		
Avloppsreningsprojekt	4,6	4,2		
Ledningsnät Östby	0,1	0,1		
Driftövervakning	0,2	0,1		
Ombyggnad simhall Fränsta	3,1			
Pendelparkering Torpshammar	0,1			
Yta trädgårdsavfall (vid värmeverk)	0,1			
Upprustning torg	0,1			
Materiella anläggningstillgångar			23,6	19,0
Summa pågående investeringar	8,2	6,7	23,6	19,0

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 13 Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar				
Ånge Fastighets- och Industri AB	14,0	14,0	14,0	14,0
Ånge Energi AB	6,0	6,0	6,0	6,0
Ångefallens Kraft	9,0	9,0	9,0	9,0
Västernorrlands Länstrafik AB, andelar	0,0	0,0	0,0	0,0
Insats i Kommuninvest Ekonomisk.förening.	1,5	1,5	1,5	1,5
Sundsvall/Timrå/Ånge Räddningsförbund	1,2	1,2	1,2	1,2
Serva Net AB	0,2	0,2	0,2	0,2
SKL Företag AB	0,0		0,0	0,0
Kommuninvest AB, certifikat, specialinlåning	0,0	10,0	0,0	10,0
Garantia	0,1		0,1	0,0
Långfristigt lån till kommunägda företag	49,0	54,0	49,0	54,0
Kommuninvest (Förlagslån)	2,2	2,1	2,2	2,1
Länstrafiken, utlämnat lån	0,2	0,2	0,2	0,2
Bostadsrätter	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga värdepapper	0,0	0,1	0,0	0,1
ÅFA:s långfristiga värdepapperinnehav	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅFA:s långfristiga fordringar	0,0	0,0	1,5	0,2
Andra långfristiga fordringar Ånge Energi	0,0	0,0	0,0	0,0
Interna eliminerings	0,0	0,0	-71,3	-76,2
Redovisat värde	83,4	98,2	13,7	22,2

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 14 Förråd				
ÅFA			0,3	0,4
Ånge Energi			1,3	1,8
Redovisat värde vid årets slut	0,0	0,0	1,6	2,2

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 15 Fordringar				
Kundfordringar	24,0	15,5	32,6	29,5
Stats- och EU-bidragsfordringar	5,6	13,1	5,6	13,1
Upplupna skatteintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Fordran mervärdesskatt	9,6	8,5	9,6	8,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17,6	16,9	18,2	18,1
Räntefordringar bl a elaktiefonder	0,0	0,2	0,0	0,2
Kort del av långfristig fordran koncern	5,0	5,0	5,0	5,0
Fordran kapitaltillskott från kommunen	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga fordringar	-0,2	4,5	0,5	5,4
Interna eliminerings	0,0	0,0	-17,5	-9,9
Redovisat värde	61,6	63,8	54,0	69,8

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 16 Kassa, bank				
Kommunens del i koncernbanken	64,8	78,0	64,8	78,0
Övriga bankmedel	83,0	66,9	104,1	86,8
Redovisat värde	147,8	144,8	168,9	164,7

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 17 Eget kapital				
Ingående eget kapital	214,3	212,7	236,1	230,3
Varav E K reserv. framtida pensioner	22,9	22,9	22,9	22,9
Varav E K reserv. anpassn t befolkningsutv	22,4	22,4	22,4	22,4
Årets resultat	-2,0	1,6	-3,2	6,0
Resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa eget kapital	212,3	214,3	233,0	236,1

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 18 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser				
Avsatt till pensioner exkl. ÖK-SAP föregående årsskifte	51,8	48,9	51,8	48,9
Avsatt till pensioner ÖK-SAP föregående årsskifte	0,0	0,0	0,0	0,0
Ränteuppräknig	0,5	0,5	0,5	0,5
Basbeloppsuppräknig	1,1	0,5	1,1	0,5
Utbetalningar	-2,0	-1,9	-2,0	-1,9
Sänkning av diskonteringsränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Slutbetalning FÅP	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbetalning ÖK-SAP	0,0	0,0	0,0	0,0
Intjänad Förmånsbestämd ålderspension	0,0	3,4	0,0	3,4
Intjänad PA-KL	0,0	0,2	0,0	0,2
Nya arbetstagare ÖK-SAP	0,0	0,0	0,0	0,0
Nya efterlevnadspensioner	0,1	0,0	0,1	0,0
Övrig post	-0,4	0,2	-0,4	0,2
Förtroendevalda enligt KPA	5,0	3,4	5,0	3,4
Löneskatt	13,6	13,4	13,6	13,4
Pension Räddningsförbund	1,0	0,9	1,0	0,9
S:a Avsatt till pensioner	70,8	69,5	70,8	69,5

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 19 Övriga avsättningar				
Avs. återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	12,0	12,0	12,0	12,0
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar				0,0
Utgående avsättning	12,0	12,0	12,0	12,0
Bolagens avsättningar			0,1	0,2
S:a Övriga avsättningar	12,0	12,0	12,1	12,2

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 20 Långfristiga skulder				
Skulder till kreditinstitut	30,0	30,0	396,7	406,8
Skulder till koncernföretag			49,0	54,0
Fondering framtida investering VA	5,9	4,1	5,9	4,1
Övriga långfristiga skulder	0,3	0,4	0,3	0,4
Interna eliminerings			-42,3	-47,2
S:a	36,2	34,5	409,6	418,1
Långfristig leasingskuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Skuld anl-/anslutningsavgift	0,4	0,4	0,4	0,4
Ack upplösn anl/ansl avg	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Skuld anslutningsavgift	0,4	0,4	0,4	0,4
Återstående antal år (vägt snitt)	27	28		
Skuld Investeringsbidrag	86,1	86,1	86,1	86,1
Ack upplösning investeringsbidrag	-41,6	-36,3	-41,6	-36,3
Skuld Investeringsbidrag	44,4	49,8	44,4	49,8
Återstående antal år (vägt snitt)	13	14	13	14,0
S:a Långfristiga skulder	81,0	84,6	454,4	468,2

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 21 Kortfristiga skulder				
Kortfristig del av skuld	0,0	0,0	11,1	18,3
Leverantörsskulder	44,7	39,5	58,8	55,3
Semesterlöne- och övertidsskuld	19,9	21,9	19,9	21,9
Personalens skatter och arbetsgivaravgifter	26,9	28,2	27,6	28,5
Upplupna pensioner inkl. löneskatt	14,6	14,9	14,6	14,9
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	12,9	8,4	18,2	17,6
Övriga kortfristiga skulder	18,7	21,7	22,4	24,3
Interna eliminerings			-17,5	-9,9
S:a kortfristiga skulder	137,7	134,7	155,2	170,9

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 22 Borgensförbindelser				
Ånge kommun				
Helägda företag				
ÅFA	338,7	348,1	338,7	348,1
Ånge Energi AB	38,3	39,1	38,3	39,1
Övriga juridiska personer				
Ånge Ridklubb	0,0	0,1	0,0	0,1
Övriga fysiska personer				
Diverse byggnadskreditiv	0,0	0,0	0,0	0,0
Borgensansvar för egna hem	0,6	0,8	0,6	0,8
Borgensansvar för kreditgaranti	0,0	0,0	0,0	0,0
Förlustansvar för bostadslån	0,0	0,0	0,0	0,0
Åfa-koncern borgensförbindelse		0,0	0,0	0,0
S:a borgensförbindelser	377,6	388,0	377,6	388,0

Anm 1. En strategisk ökning av borgensåtagandet för ÅFA skedde 1997 i samband med omorganisation för att minska ÅFAs lånekostnad. En saneringsinsats genomfördes 1999 på 110 mkr, där staten bidrog med 35 mkr. Saneringen fullföljdes 2001 genom avskrivning av ett amorteringsfritt lån till ÅFA på 83 mkr. Därmed skapades ett utrymme, som ÅFA nyttjade till att skriva ned för höga tillgångsvärden på verksamhets och kommersiella delen. Avtalet med Bostadsdelegationen godkändes/upphörde i dec 2006. Nytt tilläggsavtal har tecknats med BKN om 22,4 mkr för sanering efter nedläggning av Migrationsverket (180 lgh). Det statliga bidraget blir 12,4 mkr. 2013 gjorde kommunen en översyn av ÅFA som resulterade i ett antal åtgärder för bolagets ekonomi på sikt ska bli sund och stabil. Bland annat gjordes nedskrivningar av fastighetsvärden.

Solidarisk borgen

Ånge kommun har i juli 2003 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och landsting/regioner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett ev. ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Ånge kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 942 275 kronor och totala tillgångar till 460 364 563 304 kronor.

Ånge kommuns andel av de totala förpliktelserna, ca 0,10 %, uppgick till 479 195 657 kr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 477 262 447 kr.

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 23 Övriga förbindelser				
Ställda Panter				
Ånge kommun				
ÅFA (Av HB ej återlämnade inteckningar)			26,4	26,4
Ånge Energi				
Ångefallen			1,0	1,0
S:a övriga förbindelser	0,0	0,0	27,4	27,4

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Not 24 Pensionsförpliktelser inklusive skatt				
Ingående ansvarsförbindelse	201,8	209,9	201,8	209,9
Aktualisering	0,0	-0,6	0,0	-0,6
Ränteuppräkning	1,3	2,0	1,3	2,0
Basbeloppsuppräkning	5,0	3,4	5,0	3,4
Sänkning av diskonteringsräntan	0,0	0,0	0,0	0,0
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig post	-4,0	-1,1	-4,0	-1,1
Årets utbetalningar	-11,2	-11,5	-11,2	-11,5
Förtroendevalda inklusive löneskatt	0,0	-0,3	0,0	-0,3
Summa pensionsförpliktelser	193,0	201,9	193,0	201,9
Löneskatt	46,8	49,0	46,8	49,0
Bolagens pensionsförpliktelser			0,0	0,2
Utgående ansvarsförbindelse	239,8	250,8	239,8	251,0

Mkr Resultaträkning		Försäljning		Finansiella	
Not 25 Koncerninterna förhållanden	Ägd andel	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad
Kommunen					
ÅFA	100 %	9,1	63,7	0,6	
Ånge Energi AB	100 %	0,0	1,4	0,5	
Ångefallen Kraft AB	50 %			1,9	
ÅFA					
Kommun		63,7	9,1		0,6
Ånge Energi AB	100 %				
Kommun		1,4	0,0		0,5
Ångefallen	50 %				
Kommun					1,9
S:a		74,2	74,2	3,0	3,0

Mkr Balansräkning									
Not 25 Koncerninterna förhållanden	Ägd andel	Kortfrfordran	Lå.frfordran	S:a tillgång.	Lev. skuld	Övr kf. skuld	Lå.fr skuld	S:a skulder	
Kommunen									
ÅFA	100 %	4,5	12,7	17,3	7,2			7,2	
Ånge Energi AB	100 %	4,3	22,7	27,0	0,3			0,3	
Ångefallen Kraft AB	50 %	0,0	6,8	6,8	1,1			1,1	
ÅFA									
Kommun		7,2		7,2	3,8	0,7	12,7	17,3	
Ånge Energi AB	100 %								
Kommun		0,3		0,3	0,0	4,3	22,7	27,0	
Ångefallen Kraft AB	50 %								
Kommun		1,1		1,1			6,8	6,8	
S:a		17,5	42,3	59,7	12,5	5,0	42,3	59,7	

Noter till kassaflöde

Mkr	Kommunen
Not 26 Årets resultat	2019
Verksamhetens intäkter	159,1
Verksamhetens kostnader	-772,9
Jämförelsestörande kostnader	-3,1
Avskrivningar'	-19,4
Skatteintäkter	453,6
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	175,7
Finansiella intäkter	6,2
Finansiella kostnader	-1,1
Årets resultat	-2,0

Mkr	Kommunen
Not 27 Justering för av- och nedskrivningar	2019
Avskrivning på immateriella tillgångar	0,1
Avskrivningar. byggnader och tekniska anläggningar	13,5
Avskrivningar maskiner och inventarier.	5,9
S:a Avskrivningar	19,4

Mkr	Kommunen
Not 28 Justering gjorda avsättningar pensioner o övriga avsättningar	2019
Avsättning pensioner ingående värde 2019	69,5
Avsättning pensioner utgående värde 2019	70,8
S:a årets avsättningar	1,3

Mkr	Kommunen
Not 29 Justering för reavinster	2019
Försäljningspris Boltjärn 1:28	0,2
Bokfört restvärde vid försäljning	0,0
Justering för reavinster	-0,2

Mkr	Kommunen
Not 30 Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	2019
Utrangering anskaffningsvärde	-4,5
Utrangering avskrivningsvärde	4,5
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	0,0

Mkr	Kommunen
Not 31 Ökn(-)/minskn(+) kortfristig fordringar	2019
Kortfristig fordran Ingående värde 2019	63,8
Kortfristig fordran Utgående värde 2019	61,6
Minsk(+) kortfristig fordringar	2,2

Mkr	Kommunen
Not 32 Ökn(+)/minskning(-) kortfristig skulder	2019
Kortfristig skuld Ingående värde 2019	134,7
Kortfristig fordran Utgående värde 2019	137,7
Ökning av kortfristig skuld	3,0

Mkr	Kommunen
Not 33 Investeringsverksamheten	2019
Immateriella tillgångar	
Årets anskaffning immateriella tillgångar	-0,2
Investering i materiella tillgångar	
Mark, byggnader o tekn. anl.tillg ingående värde 2019	171,6
Mark, byggnader o tekn. anl.tillg utgående värde 2019	183,0
Årets förändring	11,4
Maskiner och inventarier ingående värde 2019	29,9
Maskiner och inventarier utgående värde 2019	29,6
Årets förändring	-0,4
Pågående ny-, till- och ombyggnad. ingående värde 2019	6,7
Pågående ny-, till- och ombyggnad. utgående värde 2019	8,2
Årets förändring	1,5
Avskrivning byggnader o tekn anl.	13,5
Avskrivning maskiner o inventarier.	5,9
Årets avskrivningar	19,4
Bokfört värde sålda/utrangerade materiella tillgångar	0,1
Investering i materiella anläggningstillgångar	-32,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,2
Investering i finansiella anläggningstillgångar *	-2,2
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	10,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-24,3

* Ändring från Långfristig fordran konto 1350 till förlagsbevis konto 1331 med 2,1 mkr

Mkr	Kommunen
Not 34 Finansieringsverksamheten	2019
Ack upplösning anl/ansl avg.	-0,01
Ack upplösning investeringsbidrag.	-5,31
Övriga långfristiga skulder.	-0,10
Fondering.	1,78
Kortfristig del av långfristig fordran koncern	5,00
Rättelse konto *	2,10
S:a Finansieringsverksamheten	3,4

* Ändring från Långfristig fordran konto 1350 till förlagsbevis konto 1331

5 Revisionen

Driftredovisning, Revisionen, tkr	Resultat 2019	Budget 2019	Avvikelse %	Resultat 2018
Verksamhetsintäkter				
Verksamhetskostnader	-1 006	-1 010		-1 021
Driftnetto	-1 006	-1 010	0,4	-1 021

Den kommunala revisionen styrs av kommunallagen samt av kommunfullmäktiges revisionsreglemente. Revisorerna ska enligt kommunallagen årligen granska all verksamhet i den omfattning som följer av god revisionsred. De förtroendevalda revisorerna utses av kommunfullmäktige men är i sin verksamhet partipolitiskt obundna. Varje revisor är självständig i sitt arbete som revisor. Revisorerna biträds i sin granskning av sakkunniga yrkesrevisorer.

Revisionen ska utföras enligt god revisionsred. Den goda seden formas och utvecklas successivt över tiden. Dess innebörd och utveckling påverkas av sektorns särdrag samt olika intressenters krav och förväntningar. Revisorerna följer den goda seden och hur den utvecklas samt gör anpassningar i sitt arbetssätt när så behövs.

Revisionsplan och årets granskning

Revisorerna genomför årligen en riskanalys som grund för sitt planeringsarbete.

Revisorerna har under året genomfört följande granskningar:

- Uppföljande granskning av drogförebyggande arbete
- Personalförsörjning

Revisionen har även genomfört grundläggande granskning av styrelsen och samtliga nämnder samt granskat delårsrapport och årsbokslut med årsredovisning.

Rapporterna finns på kommunens hemsida.

Budgetutfall 2019

Revisionens utfall för helåret är något lägre än tilldelad budget.

6 Finansiering exkl anslag för oförutsedda behov

Finansiering tkr	Utfall 2018	Budget 2019 KF nov 2018	Total budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse	Budget 2020
Skatteintäkter	445 195	452 949	452 949	457 642	4 693	454 278
Slutavräkning, skatt	-1 965	0	0	-4 040	-4 040	-1 294
Summa skatteintäkter	443 230	452 949	452 949	453 602	653	452 984
Inkomstutjämningsbidrag	112 653	111 664	111 664	111 659	-5	110 569
Kostnadsutjämnning	35 238	33 402	33 402	32 944	-458	45 115
Regleringsavgift	1 493	4 129	4 129	6 595	2 466	9 591
Strukturbidrag	3 076	3 043	3 043	3 043	-0	2 994
Införandebidrag	0	0	0	0	0	0
LSS-utjämnning	326	902	902	988	86	2 429
Summa utjämnning	152 787	153 140	153 140	155 228	2 088	170 698
Fastighetsavgift	15 488	15 495	15 495	15 626	131	15 582
Övr generella statsbidrag	13 213	4 780	4 780	4 793	13	2 498
Finansiella intäkter	2 493	2 000	2 000	2 349	349	2 000
Finansiella kostnader	-1 019	-1 000	-1 000	-567	433	-1 000
Korrigeringar mm	869		0	5 003	5 003	
Internränta	2 432	3 000	3 000	2 268	-732	3 000
Ångefallen Kraft	8 773	6 000	6 000	3 799	-2 201	4 000
Summa	638 267	636 364	636 364	642 100	5 736	649 762
Förändring jmf föregående år %	2,8	-0,3	-0,3	0,6		1,2

Finansiering är de intäkter i form av skatter, utjämningsbidrag, generella statsbidrag, internränta och finansnetto kommunen har och som kommunfullmäktige fördelar ut i nettorammar till styrelse och nämnder och finansierar andra gemensamma verksamheter.

Utfallet 2019 är xx bättre än budgeterat.

Skatteintäkterna är 0,7 mkr högre än budgeterat.

Utjämningsbidragen är 2 mkr högre än budgeterat.

Nettointäkten från Ångefallen Kraft AB är 3,8 mkr vilket är 2,2 mkr mindre än budgeterat.

Generellt statsbidrag på 4,8 mkr som baseras på kommunens flyktingmottagande.

Återbäring från Kommuninvest, 0,8 mkr.

ÅFA har under 2019 betalat 0,4 mkr till kommunen i borgensavgift.

I det påslag som görs på varje lönekostnad ingår 1,74 % för avsättning till förmånsbestämd ålderspension. Avsättningen görs endast för personer med lön över 7,5 inkomstbasbelopp vilket motsvarar en månadslön på 40 250 kr. Kostnaden är lägre än påslaget vilket påverkar resultatet positivt.

7 Måluppfyllelse

Symboler:	
Ej uppfyllt	
Knappt uppfyllt	
Delvis uppfyllt	
Uppfyllt	

Kommunfullmäktiges mål:

7.1.1.1.1 Goda förutsättningar att bo och leva i Ånge kommun. Att ha service, kommunikationer, idrott, kultur och en rik fritid som ökar trivselfaktorn.

 Delvis uppfyllt

Kommentar

Ånge kommun initierar och underlättar aktiviteter som bidrar till att utveckla kommunen. Kommunen marknadsför och utvecklar St Olavsledens 7 mil genom Ånge kommun. Samverkan med företagen är under utveckling och kommunen arbetar med att utveckla näringslivsklimatet med stöd av medel från staten.

Digitaliseringen och därmed förändrade krav och behov hos medborgarna är en viktig fråga för kommunen. Verksamhetsutveckling genom digitalisering är ett verktyg för att uppnå effektiv och tillgänglig förvaltning. Kommunen har antagit en Digitaliseringsstrategi och arbetar med tillhörande insatsområden. E-tjänster till medborgare utökas och utvecklas stadigt.

Genom projektet Mittstråket där kommunen är delaktiga, har Torpshammar fått en ny järnvägsstation.

Under året har en renovering av Fränsta Sim- och Sporthall pågått. Bibblabilen, en biblioteksbus som även har möjlighet att vara ett digitalt stöd i att hantera smarta telefoner och appar mm, startade - en satsning som gjorts genom Kulturrådets projekt Stärkta bibliotek.

Under året reviderade kommunen bidragsnormerna till föreningar. Målet med bidragen till föreningslivet är att genom olika insatser stödja utvecklingsarbetet inom föreningslivet. Barn och ungdomsverksamhet ska alltid prioriteras.

Kommunfullmäktiges mål:

7.1.1.1.2 Utbildningsmöjligheter med hög kvalitet genom hela kedjan från förskola till vuxnas lärande. Att kunna tillgodose arbetslivets efterfrågan på kompetens.

 Knappt uppfyllt

Kommentar

Enligt den officiella statistiken från skolverket från hösten 2019 blev 74,7 % behöriga till gymnasium (samtliga elever (vare sig man går om åk.9 eller inte, oavsett nyanlända eller svensk bakgrund). En förbättring mot fjolårets låga siffra på 63 % som blev behöriga av samtliga elever.

Antalet elever som blev behöriga att söka nationellt gymnasieprogram ökade från 63 %

(läsåret 17/18) till 75 % (läsåret 18/19). Bobergsgymnasiets elever presterar fortsatt bra Vuxenutbildningen i Ånge erbjuder nästan samtliga yrkesutbildningar på gymnasial nivå. De utbildningar kommunen hade i egen regi 2019 var undersköterska, vårdbiträde i kombination med SVA-grund, barnskötare och skogsmaskinförare. Övriga utbildningar beställdes från andra kommuner. Under 2019 var närmare 400 elever inskrivna i vuxenutbildning.

Svårigheten för kommunen (som i många andra kommuner) är att hitta elever som vill gå utbildningarna. Kommunen har påbörjat dialoger om sätt att locka fler till bristyrken och söker samarbeten med branscherna för att dels skapa fler utbildningar i kommunen och att marknadsföra bristyrken.

Kommunfullmäktiges mål:

7.1.1.1.3 Ett aktivt och levande näringsliv fyllt av nytänkande och kreativitet.
Ett lokalt och regionalt engagemang och samarbete.

 Delvis uppfyllt

Kommentar

Under året har arbetet utgått ifrån den handlingsplan som utarbetats i nära samverkan med företrädare för näringslivet och som fastställts av Kommunstyrelsen.

I verksamhetsplanen har fokus legat på att

- genomföra 100 företagsbesök under 2019
- etablera en skyltad och tillgänglig företagsarena
- erbjuda tillfällen till nätverkande
- arbeta in ett arbetssätt som ökar kommunens närvaro i populär media
- stärka kommunikationen mellan näringsliv och kommun
- underlätta för företagsetableringar

Ett samarbete med UF (Ung Företagsamhet) har gjorts i skolan kring entreprenörskap och företagsamhet.

Företagsklimatet är ett långsiktigt arbete och små förbättringar syns i Svenskt Näringslivs ranking.

Mått	Period	Utfall
 Kommunens attityder till företagande	2019	3
Kommentar En liten förbättring sen fjolåret ses i företagens bedömning av kommunens attityd till företagande.		
 Kommunens service och handläggning	2019	2,9
Kommentar En liten förbättring sen fjolåret ses i företagens bedömning av kommunens service och handläggning.		
 Information och dialog.	2019	2,9
Kommentar En liten förbättring sen fjolåret ses i företagens bedömning av kommunens dialog och information.		

Kolumnen utfall: Medelbetyg i Svenskt Näringslivs undersökning, skala 1= dåligt - 6=utmärkt

7.1.1.1.4 Sammanställning av styrelsernas och nämndernas måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges mål	Nämndens mål	Kommentar
<p> Goda förutsättningar att bo och leva i Ånge kommun. Att ha service, kommunikationer idrott, kultur och en rik fritid som ökar trivselfaktorn.</p>	<p> Befolkningsutvecklingen är viktig och kommunen ska ha ett positivt flyttnetto. (Kommunstyrelsen)</p>	<p>Arbetet fortskrider med att tillsammans med kommunens näringsliv genomföra planerade aktiviteter i antagen handlingsplan för förbättrat näringslivsklimat, En insats är att förbättra förutsättningarna för kommunens näringsliv att hitta relevant kompetens för sin verksamhet vilket har en förhållandevis framträdande position. Ett arbete med att utforma en handlingsplan för att stärka arbetsgivarvarumärket pågår. (Kommunstyrelsen)</p>
	<p> God tillgänglighet av kommunal service för medborgarna. (Kommunstyrelsen)</p>	<p>Digitalisering Digitaliseringen är ett verktyg för att uppnå effektiv och tillgänglig förvaltning. Kommunen har antagit en Digitaliseringsstrategi och tillhörande insatsområden. Under 2019 har ett samarbete över förvaltningsgränserna pågått. E-tjänster Antalet e-tjänster som utvecklas av kommunen ökar. Antalet användare stiger stadigt. Användarvänlighet och medborgaren i fokus är ledord i arbetet. Vid slutet av året avslutades EU-projektet Esamverkan Sakernas Internet I juni kom kommunen med i ett nytt EU-projekt med fokus på att använda Sakernas Internet (IoT, Internet of Things) för att driva digitalisering. Projektet heter IoTXchange och är ett så kallat URBACT-projekt som pågår till 2022. Bredband Bredbandsinfrastrukturen har växt ytterligare. (Kommunstyrelsen)</p>
	<p> Medborgarna ska uppleva fortsatt trygghet (Kommunstyrelsen)</p>	<p>Kommunen upplevs av medborgare som i stora drag en trygg plats att bo på. Antalet brott ligger på en låg nivå. En jämförelse november 2018 och november 2019 visar att våldsbrotten har minskat. Vissa grupper, som unga kvinnor till exempel, är identifierade som särskilt prioriterade att ge en ökad trygghet. Skolan har ett fungerande samarbete med olika parter för förebyggande. Kränkningar är ett problem, där bland annat föräldraskapet behöver lyftas och stärkas. (Kommunstyrelsen)</p>

Kommunfullmäktiges mål	Nämndens mål	Kommentar
	<p> Kommunens medborgare ska erbjudas ett rikt utbud av kultur och fritidsaktiviteter (Kommunstyrelsen)</p>	<p>Under året fick kommunen stöd genom Kulturrådets satsning "Stärkta bibliotek" till en biblabil som utför bibliotekstjänster och enklare IT-support. Fränsta simhall genomgår en renovering och hålls stängd under perioden.</p> <p>Kommunen prioriterar alltid barn och ungdomsverksamhet.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>
	<p> Öka det ekonomiska stödet till de ideella föreningarna (Kommunstyrelsen)</p>	<p>En revidering av bidragsnormer till föreningarna har beslutats av fullmäktige.</p> <p>Antalet aktiviteter anordnade av föreningar har minskat, och följderna har blivit att även bidragens storleksomfattning har minskat trots att själva nivån på bidragen är ungefär som tidigare.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>
	<p> Ånge kommun ska ha en ökad framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet för barn och handikappade som bor och rör sig i kommunen. (Tekniska nämnden)</p>	
	<p> Minska kostnader och miljöpåverkan på grund av matsvinn. (Tekniska nämnden)</p>	<p>Sammanställning och kostnader följs upp i kommunens system.</p> <p>(Tekniska nämnden)</p>
	<p> Kommunens medborgare ska erbjudas ett rikt utbud av kultur och fritidsaktiviteter (Utbildningsnämnden)</p>	

Kommunfullmäktiges mål	Nämndens mål	Kommentar
	<p>■ Öka det ekonomiska stödet till de ideella föreningarna (Utbildningsnämnden)</p>	<p>Följs upp under kommunstyrelsen</p>
	<p>▲ Verka för att fler elever är behöriga till gymnasiet genom tidigt förebyggande arbete. (Socialnämnden)</p>	<p>Samarbetet mellan IFO och skolan har varit riktat mot två områden. Dels elevhälsan med en förbättring av samarbetsrutiner och dels i ett projekt där fysiska, psykiska och sociala aktiviteter prövas för att hitta en fungerande metod för skolan att använda. (Socialnämnden)</p>
	<p>▲ Arbeta förebyggande med fallprevention och att fall och fallskador ska minska med 50% (Socialnämnden)</p>	
<p>◆ Utbildningsmöjligheter med hög kvalitet genom hela kedjan från förskola till vuxnas lärande. Att kunna tillgodose arbetslivets efterfrågan på kompetens.</p>	<p>▲ Minska och förhindra utanförskap/ fler till jobb & utbildning/ (Kommunstyrelsen)</p>	<p>Under 2019 har utvecklingsenheten/arbetsmarknad och socialtjänsten intensifierat samarbetet för att underlätta övergången till egen försörjning. Under 2019 fortsatte Samordningsförbundet Ånge sitt arbete med stödja en förbättrad samverkan mellan myndigheter, finansiera och stödja utveckling av individinriktade samverkansinsatser samt finansiera och stödja förebyggande insatser för unga vuxna. (Kommunstyrelsen)</p>
	<p>◆ Säkerställa kommunens och företagens behov av kompetens (Kommunstyrelsen)</p>	<p>En kartläggning av kompetensbehov startade under hösten 2019 som visar på behov av ett flertal olika yrkeskompetenser i olika branscher. Undersökningen läggs till grund för fortsatt arbete med att hitta former för utbildning och rekrytering i samverkan mellan olika parter och tillsammans med näringslivet. (Kommunstyrelsen)</p>

Kommunfullmäktiges mål	Nämndens mål	Kommentar
	<p> Ånge kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare (Kommunstyrelsen)</p>	<p>Kompetensförsörjning är en av de största utmaningarna för Ånge kommun. Ett strategiskt arbete krävs som är uthålligt över tid, för Ånge omfattas tre huvudområden:</p>
	<p> Öka kunskapen hos medborgarna inom avfallshantering för att andelen avfall till förbränning ska minska per person. (Tekniska nämnden)</p>	<p>1. Rekrytering 2. Utveckling av organisation och medarbetare 3. Samarbeten (Kommunstyrelsen)</p>
	<p> Öka kunskapen hos medborgarna inom avfallshantering för att andelen avfall till förbränning ska minska per person. (Tekniska nämnden)</p>	<p>I Ånge kommun är invånarna fortsatt bra på att sortera. Under 2019 så lämnades 90,75 kg per person till återvinning. Statistiken visar att Ånge ligger på 30:e plats bland 291 kommuner. Snittet för hela riket är 62,3 kg/person. (Tekniska nämnden)</p>
	<p> Öka kompetensen inom kostorganisationen. (Tekniska nämnden)</p>	<p>Utbildningar har genomförts under året.</p>
	<p> Andelen elever som är behöriga till nationellt gymnasieprogram ska vara minst 85% (Utbildningsnämnden)</p>	<p>Den officiella statistiken från skolverket kom under hösten 2019. Räknas samtliga elever in (vare sig man går om åk.9 eller inte, oavsett nyanlända eller svensk bakgrund) så visar statistiken på 74,7% som blev behöriga. Det ser alltså bättre ut än fjolårets låga siffra på 63% som blev behöriga av samtliga elever. (Utbildningsnämnden)</p>
	<p> 95% av eleverna på Bobergsgymnasiet ska gå ut med gymnasieexamen (Utbildningsnämnden)</p>	<p>Målet uppnått. Enligt skolverkets officiella beräkningar klarade 97,3% av eleverna gymnasieexamen (36 av 37 elever). En elev klarade studiebevis. Andelen elever med gymnasieexamen inom tre år uppgick till 88% före läsåret 18/19. Dessa siffror</p>

Kommunfullmäktiges mål	Nämndens mål	Kommentar
		<p>ligger högst i länet. För riket är motsvarande siffra 77%.</p> <p>(Utbildningsnämnden)</p>
	<p>▲ Andelen behöriga pedagoger till förskola och skola ska öka. (Utbildningsnämnden)</p>	
	<p>▲ Säkerställa kompetensförsörjningen inför framtiden (Socialnämnden)</p>	
<p>▲ Ett aktivt och levande näringsliv fyllt av nytänkande och kreativitet. Ett lokalt och regionalt engagemang och samarbete.</p>	<p>◆ Företagarna ska uppleva ett positivt företagsklimat (Kommunstyrelsen)</p>	<p>Företagsklimatet är ett långsiktigt arbete och små förbättringar syns i Svenskt Näringslivs ranking.</p> <p>Under året har arbetet utgått ifrån den handlingsplan som utarbetats i nära samverkan med företrädare för näringslivet och som fastställts av Kommunstyrelsen.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>
	<p>● Förutsatt att ägaren inte ålägger ÅFA ytterligare investeringar sänks låneskulden med 10 miljoner. (Ånge Fastighets- och Industri AB)</p>	<p>ÅFA har amorterat strax över 10 Mkr på lånen under 2019 och sänkt låneskulden till ca: 352Mkr. (Ånge Fastighets- och Industri AB)</p>
	<p>● Bibehålla underhållet på en nivå av minst 10 miljoner. (Ånge Fastighets- och Industri AB)</p>	<p>ÅFA har fortsatt att underhålla för minst 10Mkr per år. (Ånge Fastighets- och Industri AB)</p>

Kommunfullmäktiges mål	Nämndens mål	Kommentar
	 Höja vårt NKI (Nöjd Kund Index) (Ånge Fastighets- och Industri AB)	<p>ÅFA har bytt leverantör för mätningarna till Aktiv bo och enligt deras mätning har vi ett index på 79.</p> <p>I jämförelse med andra SABO-företag så är det inte ett bra resultat.</p> <p>(Ånge Fastighets- och Industri AB)</p>
	 Kartlägga och tillgodose framtida kompetensbehov (Ånge Fastighets- och Industri AB)	<p>ÅFA utbildar löpande sin personal och vid varje medarbetarsamtal ser behoven över.</p> <p>(Ånge Fastighets- och Industri AB)</p>
	 Vakansgraden ska inte överstiga vakansgraden till 3,5 %. (Ånge Fastighets- och Industri AB)	<p>Bolaget har för tillfället en vakansgrad på ca:10%, det är inte hållbart utan bolaget måste agera för att inte kostnaderna ska skena iväg.</p> <p>(Ånge Fastighets- och Industri AB)</p>
	 Bredband till alla lägenheter. (Ånge Fastighets- och Industri AB)	<p>Detta mål var avklarat redan under 2018.</p> <p>(Ånge Fastighets- och Industri AB)</p>
	 Minska energianvändningen med 20 % till år 2020 (Ånge Fastighets- och Industri AB)	<p>ÅFA har sänkt energianvändandet med ca 26% sedan 2009.</p> <p>Från ca 30 434 MWh till 22 364 MWh.</p> <p>(Ånge Fastighets- och Industri AB)</p>
	 Soliditet på minst 10% (Ånge Energi AB)	<p>Ånge Energi AB når en soliditet 9,7% för 2019, nästa år kommer målet på 10% att nås.</p> <p>(Ånge Energi AB)</p>
	 Öka användandet av spillvärme från ca 70 % till 75 %. (Ånge Energi AB)	<p>Vi når upp till 73 % användande av spillvärmen. Vi har svårt att nå målet när det är så mycket stopp på Nouryon.</p> <p>(Ånge Energi AB)</p>
	 Trygg, effektiv och miljövänlig leverans av värme till kunderna (Ånge Energi AB)	<p>Ett mål är också att minska användandet av olja i våra anläggningar då Ånge Energi endast använder olja som reserv till sina anläggningar. I Ånge är 73 % av all energi från spillvärmen och resterande kommer från flis. I Fränsta är pellets den huvudsakliga energikällan.</p> <p>(Ånge Energi AB)</p>

8 Nämndernas berättelse

8.1 Kommunstyrelsen

8.1.1 Kommunala styrdokument av betydelse

Kommunens mest påtagliga styrmedel är budgetdokumentet. Där finns både den ekonomiska fördelningen av medel till verksamheterna, mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning och mål för verksamheterna.

Under året har två viktiga kommunala styrdokument antagits som verksamheten lagt särskild vikt vid, - kompetensförsörjningsstrategi och digitaliseringsstrategi. Dessa områden är identifierade som nyckelområden för att kommunen ska klara sitt välfärdsuppdrag på ett bra sätt. Genom strategierna har verksamheten gjort prioriteringar och skapat fokus kring frågorna.

Några övriga dokument som styr verksamheten:

- Arkivregler
- Arvodesreglemente
- Ånge kommuns styrprocess samt regler för internkontroll
- Finanspolicy
- Upphandlingspolicy
- Informationssäkerhetspolicy
- Handlingsplan för persondataskydd
- Kulturpolicy
- Kulturplan 2018-2020
- Kommunikationspolicy, strategi och riktlinjer för sociala media
- Handlingsprogram olycksförebyggande arbete
- Krisledningsplan
- Plan för tillgänglighet och delaktighet
- Renhållningsordning
- Handlingsplan för förbättrat näringslivsklimat
- Relevanta dokument inom personalområdet som arbetsmiljöpolicy mm

Utmaningar under året

Det finns ett pågående visionsarbete för kommunen och det gör att nästa naturliga steg är att se över vilka dokument som ska kopplas till visionen. De styrande dokumenten är i flera fall ålderstigna, och en ny prioritering kommer kring de områden som verkligen behöver fokus.

Framgångar under året

För att tydliggöra vikten av att arbeta med digitalisering och kompetens har kommunen dels beslutat om strategier för dessa områden, och även startat arbetet inom strategierna.

8.1.2 Statlig styrning inom verksamhetsområdet

Verksamheten styrs av

Kommunstyrelsen har en övergripande funktion för styrningen av kommunen. Så förutom grundlagar, kommunallag och annan lagstiftning för det kommunala uppdraget finns flera områden med statliga direktiv och strategier som påverkar kommunen.

Några exempel på områden som innehåller statliga strategier och styrdokument är grön infrastruktur, kulturmiljö, social hållbarhet, -så som förbyggande arbete inom ANDT

(alkohol- narkotika, doping, tobak, spel), brottsförebyggande, mäns våld mot kvinnor samt arbete med nationella minoriteter och jämställdhet.

Utmaningar under året

Aktuellt under året har varit införandet av Barnkonventionen som svensk lag. Verksamheten har tagit till sig information och exempel på hur lagen kan implementeras i verksamheten på ett bra sätt. Lagstiftningen började gälla 1 januari 2020.

Våld i nära relationer är ett stort samhällsproblem. Regeringen har beslutat om en nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Kommunen har sedan tidigare antagit strategin för länet.

SKR har tecknat en överenskommelse med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) om kommunernas arbete med civilt försvar. Överenskommelsen reglerar ersättning, uppgifter och stöd med utgångspunkt i de uppgifter som anges i lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Genom Länsstyrelsen ges uppdrag till kommunen med de frågor som rör bostadsförsörjningen och bostadsmarknaden. Där är kommunen delaktig genom deltagande i Boverkets bostadsmarknadsanalys och att ta fram en regional bostadsmarknadsanalys

Framgångar under året

Statliga medel för förbättrat näringslivsklimat och socioekonomi har gjort att kommunen kunnat förstärka och göra satsningar på dessa områden.

8.1.3 Uppdrag och ansvarsområde

Översikt av verksamheten

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Kommunstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning. Styrelsen har ett särskilt ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter samt har uppsikt över verksamheten i kommunala företag.

Särskilda uppdrag och prioriteringar

Under året har ett antal områden varit prioriterade. Inom dessa områden har kommunstyrelsen haft en samordnande roll gentemot andra förvaltningar. Arbetet med det sociala utanförskapet, lokalöversyner, kompetensförsörjning och näringslivsklimat.

Förhållningssätten och strategierna har varit viktiga, verksamhetsutveckling genom digitalisering, hållbarhetsperspektivet och att lösa utmaningarna genom samarbete.

Utmaningar under året

Ånge som relativt liten kommun ska, precis som större kommuner ansvara för, och genomföra sitt samhällsuppdrag. Det är en ansträngning att klara av med mindre resurser. Kommunen förväntas till exempel delta i det regionala arbetet på samma vis som kommuner med större verksamheter.

Framgångar under året

Ett väl fungerande samarbete mellan förvaltningarna som gjort att verksamheterna utvecklats och fördjupat arbetssätten inom uppdraget för Ångemodellen (arbetsmarknad och försörjningsstöd integreras).

Näringslivsarbetet utvecklas och förstärks.

8.1.4 Årets viktiga händelser

Under året har Näringslivsklimatet varit ett prioriterat område. Under hela året har politiska företrädare och tjänstepersoner gjort företagsbesök runt om i kommunen, med sikte på att ha gjort hundra besök vid årets slut. Näringslivskontoret flyttade in i nya lokaler mer anpassade och lämpade för verksamheten.

Att en av kommunens stora arbetsgivare, Norrskog, kommer att avveckla sin verksamhet Östavallsågen, blev en viktig fråga för kommunen att hantera. Många arbetstillfällen och kommande utvecklingsmöjligheter beror på hur den utmaningen hanteras. Kommunen har förberett för att kunna göra utbildningsinsatser och startade en inventering bland företagen i kommunen angående deras behov av kompetens och arbetskraft.

I februari startade Samlad kraft (arbetsmarknad) och IFO "Ångemodellen" i syfte att öka personers övergång till egen försörjning. Ångemodellen innebär att individer som söker ekonomiskt bistånd har direkt kontakt med arbetsmarknadskonsulenter samt att beslutet om ekonomiskt bistånd tas mycket skyndsamt. Fokus ligger på vad individen kan istället för inte kan, på det friska istället för det sjuka. Genom Ångemodellen blir det ett skifte från ett socialt perspektiv till ett arbetsmarknadsperspektiv när det gäller försörjningsstödet. Det innebär att alla som ansöker om försörjningsstödet hos Ånge kommun går in i arbetsmarknadsprocess med egen försörjning som mål.

Genom projektet Mittstråket där kommunen är delaktiga, har Torpshammar fått en ny järnvägsstation.

Under året har en renovering av Fränsta Sim- och Sporthall pågått. Bibblabilen, en biblioteksbus som även har möjlighet att vara ett digitalt stöd i att hantera smarta telefoner och appar m.m, startade - en satsning som gjorts genom Kulturrådets projekt Stärkta bibliotek.

Ett arbete med att utforma en handlingsplan för att stärka arbetsgivarvarumärket pågår. Medarbetarna är en framgångsfaktor i ett lyckat varumärkesarbete, och är de som sprider positiva budskap om organisationen. Förberedelser pågår inför att skapa ett nytt intranät för att stärka det interna informationsflödet, kommunikationen och delaktigheten och i förlängningen varumärket.

Digitaliseringsteamet med representanter från kommunens verksamheter är aktivt. En gemensam handlingsplan med åtgärder som ska prioriteras har utformats.

Projektet med nytt fakturasystem pågick under hösten 2019. Skanning av fakturor kommer att göras inom organisationen och mer uppgifter kommer att digitaliseras.

IT-enheten har under året haft många mindre projekt där fokus legat på att implementera enligt verksamheternas önskemål. Utöver ordinarie arbete med It-drift och servicedesk arbetade IT-enheten under 2019 framför allt med att organisera, dokumentera och städa inför kommande sourcing för att lösa kompetensfrågan. Fokus låg även på säkerhetsfrågor med klassningar, riskanalyser och kontinuitetsplanering. Implementering av relevant systemförvaltning pågår kontinuerligt. En säkerhetsanalys är genomförd för att få en indikation kring vilka säkerhetsåtgärder som är nödvändiga. Det kommer att bli ett viktigt underlag inför nya avtal och upphandlingar för IT.

8.1.5 God ekonomisk hushållning

Drift

Driftredovisning, Kommunstyrelsen, tkr	Resultat 2019	Budget 2019	Avvikelse %	Resultat 2018
Verksamhetsintäkter	35 022	22 138		27 115
Verksamhetskostnader	-117 191	-106 963		-82 055
Driftnetto	-82 169	-84 825	3,1	-54 940

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott jämfört med budget på 2,6 mkr. Jämfört med kommunfullmäktiges förväntade resultat från februari 2019 är resultatet 1,6 mkr bättre.

Kommunen har fått särskilt statsbidrag för förbättrat näringslivsklimat och socioekonomisk utveckling.

Personalenheten har en ekonomi i balans. Arbete har skett för att dra ned på kostnader genom effektivisering och ökad kontroll, i syfte att föra över resurser till mer prioriterade områden, såsom anställning av ny lönehandläggare, vilket innebär att kostnader för administration ligger över budget. Kostnaderna för facklig tid har minskat som ett resultat av bättre uppföljning i dialog med de fackliga organisationerna. Kostnaderna för företagshälsovården är lägre än budget. Friskvård ligger däremot över budget. Justeringar mellan dessa poster har gjorts i budget för 2020 för att bättre avspegla verkliga kostnader.

Ekonomienheten har ett marginellt 2019, jämfört med budget.

Bidrag till bostadsanpassning har beviljats för 1 563 tkr vilket är 163 tkr mer än budgeterat.

IT-enheten lämnar ett betydande plusresultat 2019. Det är främst personalkostnaderna som ligger under budget på grund av tjänstledighet och två längre sjukskrivningar. Vi har bland annat täckt upp med personal med ersättning från Arbetsförmedlingen vilket gett en lägre kostnad än budgeterat. Vi har heller inte haft några större projekt som drivit konsultkostnad.

Kommunkansli: Kommunstyrelsen och kommunfullmäktiges kostnader är högre än budgeterat. Det är kostnader för förlorad arbetsförtjänst och mötesarvoden som ligger högre än lagd budget. Under året har något fler utbildningstillfällen och arvoderade möten arrangerats.

Efter bilpoolens avgiftshöjning har resultatet inte förbättrat sig till de nivåer som ger kostnadstäckning. En översyn pågår för att identifiera vilka åtgärder som kan leda till kostnadseffektivitet. Det är även viktigt i detta läge att få utrymme till kvalitets- och effektivitetsförbättringar, insatser i form av gps i bilar och digitala nyckelskåp i verksamheterna.

Under året har kansliets verksamhet haft en vakans, tjänsten som 50% folkhälsosamordnare på grund av tjänstledighet. Näringslivskontoret har under året finansierat 20% av kommunikatörstjänsten inom projektet för förbättrat företagsklimat.

Energimyndighetsprojektet bidrar till lönekostnader för personer knutna till projektet.

Kostnaderna för nytt intranät utgick till största del under 2019, men vissa åtgärder har inte genomförts ännu, och projektet kommer att avslutas 2020 med att köpa kompletterande tjänster under införandet.

Allmän återhållsamhet när det gäller insatser har dessutom gällt under året, eftersom kommunstyrelsens verksamhet lovat ge ett överskott på en miljon. Kommunkansliet som helhet lämnar överskott med 350 tkr år 2019.

Investeringar

Investeringsprojekt, tkr		Utfall 2019	Budget 2019
904204	Agresso ekonomisystem	177,1	180,0
920105	Spontanidrottsplats	0,0	300,0
921200	Möteslokaler	105,7	100,0
921300	Gemensam IT-infrastruktur	209,6	320,0
921301	Utbyte kopieringsapparater	0,0	100,0
923810	Ismaskin	1 500,0	1 500,0
923811	Fritidsanläggningar	0,0	100,0
923820	Ombyggnad simhall Fränsta	3 134,4	10 000,0
923921	Kulturanläggningar	0,0	60,0
923922	Kultur/Haveröströmmar	0,0	100,0
	Summa	5 126,7	12 760,0

Investeringar på totalt 5,1 mkr har gjorts under året. Ombyggnaden av simhallen i Fränsta fortsätter 2020. Kommunstyrelsen föreslår att investeringarna i spontanidrottsplats, kulturanläggningar och Haverö strömmar ombudgeteras till 2020.

8.1.6 Måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges mål:

Goda förutsättningar att bo och leva i Ånge kommun. Att ha service, kommunikationer, idrott, kultur och en rik fritid som ökar trivsselfaktorn.

Nämndens mål:

Befolkningsutvecklingen är viktig och kommunen ska ha ett positivt flyttnetto.

Arbetet fortskrider med att tillsammans med kommunens näringsliv genomföra planerade aktiviteter i antagen handlingsplan för förbättrat näringslivsklimat, om än i långsammare takt än förväntat.

I handlingsplanen för förbättrat näringslivsklimat ingår att förbättra förutsättningarna för kommunens näringsliv att hitta relevant kompetens för sin verksamhet vilket har en förhållandevis framträdande position.

Ett arbete med att utforma en handlingsplan för att stärka arbetsgivarvarumärket pågår. Medarbetarna är en framgångsfaktor i ett lyckat varumärkesarbete, och är de som sprider positiva budskap om organisationen. Förberedelser pågår inför att skapa ett nytt intranät för att stärka det interna informationsflödet, kommunikationen och delaktigheten och i förlängningen varumärket.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Strategiskt arbete med kompetensförsörjning	
 Stärka kommunens arbetsgivarvarumärke	
 tillsammans med näringslivet genomföra framtagna aktivitetsplan	

Mått	Period	Utfall
 Mätning av befolkningsutveckling	Tertial 3 2019	-95 pers

Nämndens mål:

God tillgänglighet av kommunal service för medborgarna.

Digitalisering Digitaliseringen är ett verktyg för att uppnå effektiv och tillgänglig förvaltning. Kommunen har antagit en Digitaliseringsstrategi och tillhörande insatsområden. Under 2019 har ett samarbete över förvaltningsgränserna pågått genom en arbetsgrupp kallad Digitaliseringsteamet. Det är en grupp med representanter från alla förvaltningar som tagit fram en gemensam handlingsplan för digitaliseringsinsatser för hela koncernen. Planen löper över tre år och uppdateras löpande.

E-tjänster Antalet e-tjänster som utvecklas av kommunen ökar. Antalet användare stiger stadigt. Användarvänlighet och medborgaren i fokus är ledord i arbetet. Vid slutet av året avslutades EU-projektet e-Samverkan som bland annat gett oss över 70 e-tjänster för kommunens medborgare. Det goda samarbetet mellan Västernorrlands kommuner som skapats genom projektet kommer att tas tillvara genom en fortsatt förvaltning som hålls samman av Kommunförbundet Västernorrland och styrs av ett Digitaliseringsråd med deltagare från alla kommuner.

Sakernas Internet I juni kom kommunen med i ett nytt EU-projekt med fokus på att använda Sakernas Internet (IoT, Internet of Things) för att driva digitalisering. Projektet heter IoTXchange och är ett så kallat URBACT-projekt som pågår till 2022. Ånge deltar tillsammans med sju andra europeiska glesbygdskommuner. I Ånge kommun kommer Servanet att vara medlem i den lokala projektgruppen och samarbetet går fort framåt. Infrastruktur utvecklas på plats för att kunna testa olika sensorer, det kan vara allt från sensorer inom omsorgen till vattenavläsare för tekniska förvaltningen.

Bredband Bredbandsinfrastrukturen har växt ytterligare. De arbeten som utförts 2019 är till exempel;

- Önsta- Magdbyn- Erikslund färdigställt.
- Förtätningar i Hallsta, Ålsta och Klöstre.
- Alby- Byberget
- Kanalisation Torpshammar - Nordanede samt Gim-Kälen-Naggen

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Strategiskt digitaliseringsarbete	
 Fortsatt utbyggnad bredband	

Mått	Period	Utfall
 Mätning av antalet medborgare som använder tjänsterna som erbjuds via självservice.	2019	
Kommentar stadigt ökande antal användare av e-tjänster		

Nämndens mål:

Medborgarna ska uppleva fortsatt trygghet

Kommunen upplevs av medborgare som i stora drag en trygg plats att bo på.

Antalet brott ligger på en låg nivå. En jämförelse november 2018 och november 2019 visar att våldsbrotten har minskat.

Vissa grupper, som unga kvinnor till exempel, är identifierade som särskilt prioriterade att ge en ökad trygghet. Skolan har ett fungerande samarbete med olika parter för förebyggande.

Kränkningar är ett problem, där bland annat föräldraskapet behöver lyftas och stärkas.

Konkreta åtgärder under året var bland annat att en gångtunnel i Ånge fått trygghetshöjande åtgärder. Ett tidigare projekt där unga kvinnor deltog, identifierade gångtunneln i Ånge som en osäker plats. Bobergsgymnasiet gjorde ett arbete med att lyfta intrycket av tunneln genom kurser i graffiti.

Trygghetsrådet samlas regelbundet och delar information mellan räddningstjänst, polis och ambulans.

Enligt enkätundersökningen Lupp - som visar ungas situation, deras erfarenheter och synpunkter, rapporterar ungdomar att de är relativt trygga i de flesta miljöer. Men på tio år har tryggheten sjunkit mycket kraftigt, speciellt för tjejerna. Tryggheten i vissa miljöer är idag mycket låg. De äldre killarna upplever också avsevärt lägre trygghet idag än för tio år sedan. De yngre killarna visar dock mindre förändringar, där vissa miljöer upplevs som tryggare idag än för tio år sedan.

För att urskilja miljöer som för det mesta upplevs som trygga, men som kan innebära otrygghet, redovisas i nedanstående tabell trygghet för den andel av ungdomarna som svarat att de "Alltid" är trygga i en särskild miljö.

Trygghetsindikatorn: "Alltid Trygg" Högstadiet

	2009		2015		2018	
	Tjej	Kille	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Hemmet	88	90	75	91	75	86
Bostadsområdet	42	73	33	50	46	66
Skolvägen	71	92	43	59	42	66
Skolan	53	73	33	57	31	53
I centrum	46	70	23	41	17	44
Buss eller tåg	32	68	23	55	15	45
Fritidsgården	49	69	44	67	34	55
Nätet			15	71	23	60
Träningen			63	88	53	72

Andel (i procent) av de svarande i högstadiet som svarat att de alltid känner sig trygga.

Trygghetsindikatorn: "Alltid Trygg" Gymnasiet

	2009		2015		2018	
	Tjej	Kille	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Hemmet	92	94	82	84	78	90
Bostadsområdet	64	86	45	56	46	63
Skolvägen	86	94	45	76	58	72
Skolan	86	92	45	54	58	60
I centrum	50	81	27	48	13	33
Buss eller tåg	44	78	27	52	23	44
Fritidsgården	68	81	75	64	27	57
Nätet			45	72	25	47
Träningen			91	68	61	70

Andel (i procent) av de svarande i gymnasiet som svarat att de alltid känner sig trygga.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Samverkan i Trygghetsrådet	Uppfyllt
 Fokus på unga tjejers trygghet	

Mått	Period	Utfall
 Polisens och kommunens lägesbilder	2019	

Nämndens mål:

Kommunens medborgare ska erbjudas ett rikt utbud av kultur och fritidsaktiviteter

Under året fick kommunen stöd genom Kulturrådets satsning "Stärkta bibliotek" till en biblabil som utför bibliotekstjänster och enklare IT-support. Fränsta simhall genomgår en renovering och hålls stängd under perioden.

Kommunen prioriterar alltid barn och ungdomsverksamhet. För att få kommunala bidrag för barn och ungdomsverksamhet ska föreningar och organisationer genomföra utbildningen "Trygga ungdomsmiljöer" och arbeta fram en egen handlingsplan som ger föreningen kunskap för att upptäcka och motverka diskriminering och kränkande behandling mot barn. All verksamhet där barn och ungdomar deltar ska vara drogfri.

(fd humanistiska nämndens) mål för 2020:

Öka det ekonomiska stödet till de ideella föreningarna

En revidering av bidragsnormer till föreningarna har beslutats av fullmäktige.

Antalet aktiviteter anordnade av föreningar har minskat, och följderna har blivit att även bidragens storleksomfattning har minskat trots att själva nivån på bidragen är ungefär som tidigare.

Målet att utöka det ekonomiska stödet till ideella föreningar sattes av fd humanistiska nämnden innan verksamheten övergick till att bli kommunstyrelsens ansvar.

Kommunfullmäktiges mål:

Utbildningsmöjligheter med hög kvalitet genom hela kedjan från förskola till vuxnas lärande. Att kunna tillgodose arbetslivets efterfrågan på kompetens.

Nämndens mål:

Minska och förhindra utanförskap/ fler till jobb & utbildning/

Under 2019 har utvecklingsenheten/arbetsmarknad och socialtjänsten intensifierat samarbetet för att underlätta övergången till egen försörjning. Mycket goda idéer har hämtats från Trelleborgsmodellen som innebär att individer som söker ekonomiskt bistånd har direkt kontakt med arbetsmarknadskonsulenter samt arbetsmarknadssekreterare och inte socialsekreterare, samt att beslutet om ekonomiskt bistånd tas mycket skyndsamt. Fokus ligger på vad individen kan istället för inte kan, på det friska istället för det sjuka. Arbetsmarknadskonsulenter och arbetsmarknadssekreterare har i sitt uppdrag att utöka nätverket med näringslivet i syfte att skapa rekryteringar från målgruppen. I Ångemodellen, likt Trelleborgsmodellen, skiftar man från ett socialt perspektiv till ett arbetsmarknadsperspektiv i fråga om försörjningsstödet. Vilket innebär att alla som ansöker om försörjningsstöd hos Ånge kommun går in i en arbetsmarknadsprocess med egen försörjning som mål.

En annan framgångsrik insats som Ånge kommun sedan 2013 bedrivit tillsammans med Arbetsförmedlingen är projektet "Nordljus". Målgruppen för insatser är personer som står allra längst från arbetsmarknaden på grund av långvarigt utanförskap och som är i behov av förberedande insatser för att klara av att ta del av arbetsförmedlingens aktiviteter för arbetslösa. Här handlar det främst om att stärka deltagarna i livet, att stärka självförtroende och arbeta med självbild och självkänsla. Insatsen har alltså bedrivits i flera år och vi har fått förnyat förtroende år från år tack vare de goda resultaten. Flera av deltagarna har direkt efter insatsen kunnat gå vidare till arbete eller studier och majoriteten har varit redo att delta i fortsatta insatser för att bryta arbetslösheten.

Ånge kommun har erbjudit feriepraktik till alla ungdomar skrivna i kommunen och födda 2001 och 2002. Sammanlagt har 69 ungdomar deltagit under 5 perioder på 22 olika arbetsplatser.

Ånge kommun har genom åren haft mycket god samverkan med Arbetsförmedlingen. Kommunen har kunnat erbjuda flera arbetstillfällen och praktikplatser samt bidra med god kunskap om lokala förhållanden och utvecklingsplaner inom angränsade områden såsom socialtjänst och utbildning. Allt detta kunde Arbetsförmedlingen dra nytta av för att realisera sitt uppdrag. Det ömsesidiga samspelet återspeglades i låga arbetslöshetsiffror.

Gemensamma krafttag kring ungdomsarbetslösheten och nyanländas utanförskap är två bra exempel. Tillsammans kunde man vända från att ha en av den högsta arbetslösheten i ålder 18–24 till att ha den lägsta i regionen. Under hösten 2019 ställdes kommunen inför den största utmaningen någonsin när man, genom nedläggningen av AF:s kontor, måste rita om kartan och strukturera om den lokala samverkan med myndigheten.

Ånge kommun har bra rutiner för mottagande av nyanlända och anpassat utbud av aktiviteter för att öka nyanländas inkludering på arbetsmarknaden. Samverkan sker med olika förvaltningar inom kommunen; med Socialtjänsten, Samlad Kraft, Komvux, skola, barnomsorg, och också med flera utomstående aktörer bland annat Hälsocentralen och Arbetsförmedlingen. Bra mottagande, snabb introduktion i det svenska språket, möjligheter till utbildning som bygger på validering av tidigare kunskaper och erfarenheter, möjligheter till tidiga kontakter med arbetslivet främjar integrationen.

Ånge kommun och Arbetsförmedlingen tecknade 2018 en överenskommelse och tog fram en lokal modell om fördjupad samverkan om nyanländas etablering med mål att långsiktigt korta etableringstiden till två år. I lokala modellen presenteras lokala jobbspår, där yrkesutbildningsinsatser varvas med utbildning i svenska språket. Under 2019 genomförde vi ett jobbspår ”Vårdbiträde”. I december avslutade kommunen ett projekt finansierat av statsbidrag från Delegationen unga och nyanlända till arbete i syftet att underlätta för nyanlända kvinnor och män att utöka sittkontaktnät och komma ut på arbetsmarknaden. Projektet kunde redovisa bra resultat; sex personer har genom sin praktik hos privata företag eller kommunen fått sin första anställning inom ramen för nystartsjobb. Ytterligare fyra personer gick vidare till utbildning efter sin praktik hos företag.

Under 2019 fortsatte Samordningsförbundet Ånge sitt arbete med stödja en förbättrad samverkan mellan myndigheter, finansiera och stödja utveckling av individriktade samverkansinsatser samt finansiera och stödja förebyggande insatser för unga vuxna.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Tidiga insatser för att stärka individer	
 fortsatt utveckling av arbetssättet för Samlad Kraft för Ånges Framtid	

Mått	Period	Utfall
 Mätning genom LUPP	2019	
 mätning av andel i studier	2019	
 genomförd skolgång	2019	
 Andel i jobb	2019	
 Andel inskrivna hos Arbetsförmedlingen	2019	
 resultat i Samlad kraft	2019	

Nämndens mål:

Säkerställa kommunens och företagens behov av kompetens

En kartläggning av kompetensbehov startade under hösten 2019 som visar på behov av ett flertal olika yrkeskompetenser i olika branscher. Undersökningen läggs till grund för fortsatt

arbete med att hitta former för utbildning och rekrytering i samverkan mellan olika parter och tillsammans med näringslivet.

Det finns ett underliggande behov av struktur och samverkan mellan de olika aktörer som agerar omkring arbetskrafts- och kompetensförsörjning. Omstruktureringen av arbetsförmedlingen innebär att det råder viss osäkerhet omkring hur kommunen ska fördela sina resurser för att på bästa sätt motsvara de förväntningar som finns i ett nytt läge.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Strategiskt arbete med kompetensförsörjning	

Mått	Period	Utfall
 Uppföljning av kompetensförsörjningsplaner	2019	Ja

Nämndens mål:

Ånge kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

Kompetensförsörjning är en av de största utmaningarna för Ånge kommun. Ett strategiskt arbete krävs som är uthålligt över tid.

Sammanfattningsvis kan fem positiva punkter lyftas fram från 2019.

1. Ett förbättrat resultat i medarbetarenkäten.
2. Det går bra att rekrytera till de flesta tjänster och att hantera att medarbetare slutar eller går i pension.
3. Ett framgångsrikt arbete med bemanning och schemaläggning har lett till bättre personalekonomi inom socialförvaltningen i form av bland annat effektivare användning av x-pass inom modellen för valfri sysselsättningsgrad.
4. Sjukfrånvaron för åldersgruppen under 30 år har minskat på grund av fokus på tidiga insatser.
5. En strategi för kompetensförsörjning har antagits.

Medarbetarundersökning

För att följa utvecklingen inom personalområdet genomförs medarbetarundersökning utifrån de frågor som tagits fram av SKL. En sådan HME-mätning (Hållbarmedarbetarindex) genomfördes under hösten 2019 (den förra genomfördes hösten 2017). Mätningen visade ett bättre resultat 2019 jämfört med 2017. Resultatet var överlag bra. Bedömningen är att det räcker att genomföra enkäten vartannat år som en uppföljning över hur motivation, tydlighet och uppföljning av målarbete förändras bland personalen.

Rekryteringspremie

Rekrytering är fortsatt den största utmaningen för Ånge kommun som arbetsgivare. Det krävs ett aktivt arbete för att nå målet att vara en attraktiv arbetsgivare. Marknaden påverkar möjligheterna att rekrytera och behålla vissa yrkeskategorier eftersom andra kommuner och andra arbetsgivare efterfrågar samma kompetenser som Ånge kommun.

Den nya rekryteringspremien har varit ett framgångsrikt koncept som lockat fler sökanden och skapat positiv publicitet i media. Den utökades 2019 till att omfatta en ytterligare yrkeskategori, lärare. Det infördes även en möjlighet att ge premien i andra rekryteringar efter beslut av personalchef. Även ett flyttbidrag på maximalt 20 000 kronor för flyttkostnader

infördes som en möjlighet. Premien kan uppgå till 100 000 kronor, där en del betalas ut för inflyttning, samt en del för anställning i 2 år och en del för anställning i 5 år.

Rekryteringspremien omfattar:

- distriktssjuksköterskor och sjuksköterskor inom hälso- och sjukvården
- fysioterapeuter
- arbetsterapeuter
- lärare med legitimation.

Sex personer, bland annat arbetsterapeuter och distriktssköterska anställdes enligt premien 2019.

Utbildning

Inom flera yrkeskategorier utbildas för få personer. En tidigare genomförd analys av framtidens behov har gett en bild av vilka kompetenser och hur många av dessa kommunens verksamheter tror sig behöva i framtiden.

Kompetensförsörjning och det utbildningsbehov som finns är inget Ånge kommun klarar av att hantera på egen hand. Därför satsar Ånge kommun på utbildning, både i egen regi samt tillsammans med näringslivet, Mittuniversitetet och Sundsvallsregionen.

Kommunen prioriterar samarbetet i Sundsvallsregionen, främst genom medverkan i ett traineeprogram. Det är ett instrument för att rekrytera specialistkompetens. Under året har en trainee arbetat på IT-enheten. I samverkan med Sundsvallsregionen erbjuds ledarskapsutbildningar för chefer. De syftar till att stärka och tydliggöra ledarens/chefens roll och möjligheter att fungera som ledare för att öka tydlighet och utveckling på arbetsplatserna. Chefen är en viktig faktor för att medarbetarna skall trivas, utvecklas och känna sig motiverade.

Inom utbildningsförvaltningen har en satsning skett, i samarbete med regionen, på arbetsintegrerad lärarutbildning, där arbete som lärare kombineras med utbildning från Mittuniversitetet till att bli behörig lärare.

Inom socialförvaltningen har en satsning skett på utbildning av rehabiliteringsassistenter, där undersköterskor vidareutbildas för att stötta arbetsterapeuter och fysioterapeuter, som har varit svårrekryterade befattningar. En annan satsning, "lokalt jobbspår", inom vård och omsorg har varit en vårdbiträdesutbildning i regi av Komvux, för att möta behoven och komplettera behovet av undersköterskor. Tillsammans med Mittuniversitetet sker VFU, verksamhetsförlagd utbildning. Kommunen ger också premier till vissa yrkeskategorier med legitimation inom vården som vidareutbildar sig och får nya behörigheter.

Inom den tekniska förvaltningen genomförs KY-utbildning inom VA (vatten och avlopp).

Arbetsmiljö

Inom området systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) arbetades det med att genomlysas och revidera befintliga strukturer för genomförande och uppföljning av arbetsmiljöarbetet, bland annat syftande till en effektivare uppföljning. Kommunen har tillsammans med Kommunal tagit fram en gemensam arbetsmiljöutbildning för alla skyddsombud och chefer. Inom Socialförvaltningen har den genomförts tillsammans med Kommunal. Utbildningarna underlättar samarbete ute i verksamheterna och att arbetsmiljöarbetet genomförs.

Under 2019 påbörjades arbetet med att ta fram ett nytt digitalt verktyg för arbetsmiljöarbetet. Systemet KIA erbjuds kunder hos AFA Försäkring. KIA-systemet blir kommunens webbaserade processverktyg för anmälan och hantering av tillbud, olyckor, skador och risker i

arbetsmiljön.

Nytt flextidsavtal

Flexibel arbetstid är för många personalgrupper ett viktigt verktyg för att medarbetare ska trivas och att anpassa arbetstiden efter de behov som finns. Ibland kan det vara lämpligt att arbeta hemifrån eller att kunna arbeta under resor till och från jobbet med tåg eller buss.

Under året har ett nytt flextidsavtal tagits fram i samverkan med berörda fackliga organisationer. Det nya avtalet omfattar månadsavlönade administrativ personal i Ånge kommun under förutsättning att detta är möjligt utifrån verksamhetens uppdrag och behov. Undantagna är de med oregerad arbetstid.

Flexibel arbetstid tillämpas för att arbetet ska levereras med högre flexibilitet och effektivitet utifrån verksamhetens behov och för att ge medarbetarna möjlighet till utökad flexibel arbetstid, jämfört med fast arbetstid. Det innebär att arbetstagaren själv kan förlägga sin arbetstid utifrån arbetsuppgifter, arbetsbelastning, personliga önskemål, samarbetskrav och service till medborgarna.

Löneöversyn

Marknaden påverkar möjligheterna att rekrytera och behålla vissa yrkeskategorier. Därför arbetar vi med lönekartläggning, arbetsvärdering, lönestruktur samt jämförelser med löneläget i övriga länet och angränsande kommuner.

Lönekartläggningen 2019, som främst syftar till att undersöka om kommunen har jämställda löner, visade på ett gott resultat. Kartläggning av medarbetarnas arbetsuppgifter fokuserar på att få fram vilka medarbetare som utför arbeten som är att betrakta som lika eller är att betrakta som likvärdiga och således ska jämföras lönemässigt i analysen. Visar analysen att det finns osakliga skillnader i lön, eller att man inte kan motivera löneskillnaden, så ska en handlingsplan med åtgärder upprättas

Kartläggningen genomfördes med hjälp av konsult som bedömer att Ånge ligger bra till jämfört med andra kommuner. Vi kan inte se några generella osakliga skillnader i lön mellan kvinnor och män på jämförbara befattningar, utan skillnaderna beror på andra faktorer, såsom erfarenhet, utbildning och andra faktorer. Årets lönekartläggning har visat att det finns 7 yrken och två grupper där det behövdes ytterligare analys för att komma fram till om det finns sakliga förklaringar till varför det skiljer i lön mellan kvinnor och män

Strategi för kompetensförsörjning

Under 2019 genomfördes en revision, av KPMG på uppdrag av kommunens revisorer, vad gäller personalförsörjningen. Resultatet redovisas under 2020. (Under 2018 genomfördes på samma vis en revision av kompetensförsörjningen. Den ledde bland annat till att strategin för kompetensförsörjning togs fram.) Den omfattar tre huvudområden:

1. Rekrytering

- Lyfta ”varumärket” Ånge
- Marknadsföring
- Aktiv lönepolitik, attraktiva förmåner.

2. Utveckling av organisation och medarbetare

- Utbildning, kontinuerlig fortbildning
- Arbetsmiljö, minska sjukfrånvaron

- Stärka ledarskapet, säkra chefsförsörjning

3. Samarbeten

- Hantera verksamhet gemensamt med andra kommuner
- Utveckla samverkan med regionala organisationer
- Stärka samarbetet med näringslivet
- Inköp, upphandlingar och molntjänster

Strategin för kompetensförsörjning bygger vidare på de aktiviteter som kommunen redan bedriver för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Ett exempel är växling av semesterdagstillägg för vissa yrkeskategorier, som ger fler lediga dagar och har använts mycket av småbarnsföräldrar.

Ett annat exempel är betald körkortsutbildning för medarbetare med bidrag från omställningsfonden. 19 anställda inom arbetsmodellen för valfri sysselsättningsgrad har fått körkortsutbildning.

Ett arbete med att utforma en handlingsplan för att stärka arbetsgivarvarumärket pågår. Medarbetarna är en framgångsfaktor i ett lyckat varumärkesarbete, och är de som sprider positiva budskap om organisationen.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Stärka kommunens arbetsgivarvarumärke	

Mått	Period	Utfall
 Förbättrat resultat i medarbetarenkäten	2019	Ja
 resultat friskvårdsaktiviteter	Tertial 3 2019	
 Frisknärvaron ökar utifrån 2017 års resultat på 62%.	Tertial 3 2019	58,24

Kommunfullmäktiges mål:

Ett aktivt och levande näringsliv fyllt av nytänkande och kreativitet. Ett lokalt och regionalt engagemang och samarbete.

Nämndens mål:

Företagarna ska uppleva ett positivt företagsklimat

Företagsklimatet är ett långsiktigt arbete och små förbättringar syns i Svenskt Näringslivs ranking.

Under året har arbetet utgått ifrån den handlingsplan som utarbetats i nära samverkan med företrädare för näringslivet och som fastställts av Kommunstyrelsen.

I verksamhetsplanen har fokus legat på att

- genomföra 100 företagsbesök under 2019
- etablera en skyltad och tillgänglig företagsarena
- erbjuda tillfällen till nätverkande
- arbeta in ett arbetssätt som ökar kommunens närvaro i populär media

- stärka kommunikationen mellan näringsliv och kommun
- underlätta för företagsetableringar

Ett samarbete med UF (Ung Företagsamhet) har gjorts i skolan kring entreprenörskap och företagsamhet.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 tillsammans med näringslivet genomföra framtagna aktivitetsplan	

8.1.7 Medarbetare

Rekryteringsläget inom IT-branschen ser fortsatt tufft ut och kommunen har flera pensionsavgångar inom området de närmaste åren. För att förbereda inför kommande pensionsavgångar ses andra vägar över, tex att bygga upp kompetens för att göra en förflyttning mot en beställarorganisation. Kommunen räknar med att behöva köpa in flera tjänster för att klara IT-driften framöver.

IT-enheten har tagit emot en trainee från programmet Trainee Södra Norrland. Programmet löpte på 16 månader och avslutades i december 2019. Kommunstyrelsens förvaltning har också tagit emot praktikanter från Arbetsförmedlingen och Samlad Kraft.

Personal och organisationsutskottet upphörde vid årsskiftet 2019 och uppgifterna fördes över till kommunstyrelsens arbetsutskott, med följd att delegationsordningen skrevs om för personalfrågor.

Angående Personalenheten och Bemanningsenheten, se särskilda avsnitt under Ånge-nivån om kompetensförsörjning, bemanning.

I Utvecklingsenheten skedde förberedelser för att hantera organisationsförändringen där kultur och fritid fördes över från utbildningsförvaltningen till kommunstyrelsen.

Under hösten blev en tjänst vakant inom kommunkansliet och därmed gjordes en genomlysning av verksamhetens kommande behov. Resultatet blev att tekniska nämnden fick ta ansvar för sin sekreterarfunktion och registratur. Organisationen inom nämndadministration bedömdes därmed kunna möta framtida behov. Det blev en ansträngande start för den förändrade arbetsgruppen i och med pågående systemuppgraderingar och mer manuell hantering än planerat. Under ht -18 genomfördes val, vilket innebar en längre period av ökad arbetsmängd och viss övertid.

Krishantering i kommunen fick utökat statligt stöd, och i samband med detta förändrades organisationstillhörigheten för trygghetssamordningstjänsten och är nu underställd säkerhetschefen. Folkhälsosamordnaren inledde en längre period av tjänstledighet.

Under året har ekonomienheten haft två pensionsavgångar och en ny medarbetare har börjat, en tjänst som kombinerad upphandlingssamordnare och ekonom.

8.1.8 Framtiden

Inom områdena **digitalisering, kompetensförsörjning och socioekonomisk utveckling** ligger lösningar på många av kommunens framtida möjligheter och utmaningar.

Enligt SKL kommer kommunsektorn att ha stora pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster vilket innebär att kommuner och regioner kommer att behöva rekrytera många nya medarbetare de kommande åren.

Kompetensförsörjning kommer att vara en stor utmaning för Ånge kommun framöver. Prognosen är att antalet invånare i åldrarna 19-64 år minskar, samtidigt som många kommer att gå i pension. Samtidigt behöver verksamheterna utvecklas inom nya arbetssätt och med hjälp av digitala hjälpmedel.

Prognosen att antalet invånare kommer att fortsätta minska påverkar även det ekonomiska utrymmet negativt, vilket kommer att innebära fortsatta behov av verksamhetsförändringar. Att fortsätta arbetet med att utveckla näringslivsklimatet och att medborgarna upplever att det är positivt att bo och leva i Ånge kommun är viktiga prioriteringar.

Minskat utanförskap är en annan stor utmaning. För att minska utanförskapet i framtiden är det viktigt att fler går ut grundskolan med behörighet att söka program på gymnasiet.

Förslag till nytt utjämningsystem ger Ånge kommun mer än nuvarande modell, men den strukturella anpassningen i och med befolkningsutvecklingen är ändå nödvändig för att klara en hållbar ekonomi.

8.1.9 Intern Kontroll

Identifierad Risk	Kontrollmoment	Vad kontrolleras?	Hur sker kontrollen?	När utförs kontrollen?	Utfall	Kommentar
Brist på personal	Rekryteringar	Antal rekryteringar där ingen med efterfrågad kompetens kunnat anställas	Förvaltningscheferna rapporterar	Varje tertial		De allra flesta tjänster har kunnat tillsättas. I några fall har rekryteringar dragit ut på tiden, eller fått göras om, på grund av lågt intresse. Inom utbildningsförvaltningen har några tjänster ej kunnat tillsättas med behöriga lärare.
"Olämpliga" personer anställs	Kontroll av referenstagning	Referenstagning	Kontroll sker i systemstödet för rekrytering	Varje tertial	 Ingen avvikelse	Av avslutade rekryteringsärenden är referenser tagna. Men vi ser att några rekryteringsärenden inte är avslutade i Heroma. Möjligen kan referenser saknas i dessa ärenden där sökanden har tillsatts.
Att antalet långtidssjukskrivna ökar.	Följs rehabiliteringsprocessen	chefernas uppföljning av sjukfrånvaro	10 stickprov	Varje tertial	 Mindre avvikelse	Stickprov 10 långa sjukfall av 106 över 60 dagar, 2019 Ett fåtal medarbetare utifrån stickprov som inte fullföljt rehabprocessen

8.2 Tekniska nämnden

8.2.1 Kommunala styrdokument av betydelse

- Budget 2020 med mål och riktlinjer.
- Kompetensförsörjningsstrategin
- Digitaliseringsstrategin
- Renhållningsordning
- Avfallsplan
- Va-plan

Utmaningar under året

- Kommunfullmäktige beslutade i februari om förväntat resultat på 500 tkr plus för tekniska nämnden inklusive rivning av Ljunga Motell. För att klara resultatet har det varit ansträngande för verksamheten att genomföra anpassningarna.
- Kompetensförsörjning; Svårt att rekrytera va-chef med erfarenhet inom området efter pensionsavgång, trots omfattande annonsering.
- Klara av fortsatt utbyggnad av bredbandet i dig 2020projektet.
- Miljötillstånd för ett nytt avloppsreningsverk i Fränsta har varit en krävande och långdragen process.

Framgångar under året

- Anpassat verksamheten för att klara förändrad budget.
- Fortsatt bredbandsutbyggnad i projekt dig 2020 samt Önsta Magdbyn.

8.2.2 Statlig styrning inom verksamhetsområdet

Verksamheten styrs av

Lagen om allmänna vattentjänster, reglerar i stort va-verksamheten. Utöver den så regleras avloppsreningsverken av miljölagstiftningen, förordningar och miljöbalken.

Avfallshanteringen styrs av EU:s avfallsdirektiv, miljöbalken och avfallsförordningar.

Kostverksamheten; livsmedelslagen

Gator vägar; Plan- och bygglagen

Arbetsmiljölagstiftningen omfattar alla verksamheter

Utmaningar under året

Inom avfallsområdet har det kommit nya bestämmelser för producentansvar och matavfallsinsamling som träder ikraft från 2021. Det kommer att påverka kommunens insamlingsystem, men i vilken omfattning är i nuläget oklart.

Framgångar under året

Ett nytt miljötillstånd för Fränsta avloppsreningsverk har erhållits vilket gör att projektering av ett nytt reningsverk har påbörjats.

8.2.3 Uppdrag och ansvarsområde

Översikt av verksamheten

Tekniska nämndens verksamhetsområde har inte förändrats från föregående och utgörs av

följande områden:

- Kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggningar.
- Renhållningsverksamhet.
- Kommunens gator och vägar, parker, övrig mark.
- Kommunens jord- och skogsfastigheter.
- Bredband
- Kostverksamheten
- Städ
- Kommunens trafiknämnd.
- Terminalen

Särskilda uppdrag och prioriteringar

Under året har följande uppdrag prioriterats:

- Kompetensförsörjning, ny va-chef, va-ingenjör och kostchef.
- Fortsatt bredbandsutbyggnad
- Lokalförsörjningsplan

Utmaningar under året

Ansträngt personalläge med hög arbetsbelastning när nyckelpersoner ska ersättas.

Framgångar under året

- Samverkan med fritidsförvaltningen för att anpassa park- och grönyte-skötsel till nya ekonomiska förutsättningar.
- Samverkan med utbildning om skolstängning i Alby.
- Samverkan med äldreomsorgen i Hallstaborgs kostprojekt.
- Bredbandsutbyggnaden tillsammans med Servanet.

8.2.4 Årets viktiga händelser

Kostverksamheten startade ett projekt tillsammans med äldreomsorgen på boendet i Hallstaborg för att förändra måltiderna för de äldre enligt nya riktlinjer från Livsmedelsverket. Förändringen med flera mellanmål upplevdes som positivt och ett nytt projekt har startats för att utreda möjligheterna att förbättra måltiderna på samtliga boenden. En brand inträffade i Fränstaköket i början av maj vilket medförde en del störningar i kostproduktionen. Det var dock en fördel att det inträffade i slutet av vårterminen vilket gjorde det enklare att styra om matproduktionen till andra kök så våra brukare har inte påverkats i någon större omfattning. Utöver det så stängdes Albyköket från 1 juli och förskolan får numera sin mat levererad från Bobergsköket i Ånge.

Inom gator och trafik så har det efter förlängningen av tillåten parkeringstid från två till tre timmar på torgparkeringen i Ånge fungerat bra och vi har numera mycket lite klagomål på parkeringsövervakningen. Under senare tid har det däremot framkommit önskemål om långtidsparkering i Ånge för de som åker tåg från Ånge på en längre resa, vilket tekniska förvaltningen kommer att titta på. Utökningen av pendlarparkeringen i Torpshammar är nu färdigställd liksom asfalteringen av Järnvägsgatan-Gammelbodavägen i Ånge.

För terminalen blev förlängningen av spår 39 godkänd under våren samt att kommunen i slutet av året arrenderade ytterligare ett spår för att klara omlastning av gasol. Utöver detta så har kommunen nu rådighet efter köp av angränsande fastighet till kontrollmätningen av rundvirke. I slutet av september fick kommunen besked om nedläggning av sågen i Östavall

vilket sannolikt kommer påverka driften av terminalen då de i dagsläget omlastar biobränslen.

Inom avfallshanteringen så har Härnösands Energi och miljö AB beslutat om att bygga ut sin anläggning för behandling av matavfall för att klara länets behov vilket är positivt för Ånge kommun om behandlingskapacitet finns inom länet.

I slutet av november lämnade Miljöprövningsdelegationen tillstånd för ett nytt reningsverk i Fränsta och byggstart för projektet planeras till slutet av 2020.

I pågående bredbandsutbyggnad har Servanet nu kommit fram till Byberget, Nordanede och Naggen. Under nästa år kommer anslutning av fastigheterna färdigställas.

I årets slutskede blev rivningen klar av Ljunga Motell.

8.2.5 God ekonomisk hushållning

Drift

Driftredovisning, Tekniska nämnden, tkr	Resultat 2019	Budget 2019	Avvikelse %	Resultat 2018
Verksamhetsintäkter	57 551	55 299		56 736
Verksamhetskostnader	-97 784	-96 382		-97 919
Driftnetto	-40 233	-41 083	2,1	-41 183

Årsbokslutet 2019 för tekniska nämndens verksamhet ligger inom budget.

Efter beslut i kommunfullmäktige i februari där kravet var att leverera ett överskott om 500 tkr samt klara rivningen av Ljunga motell inom driftbudget. Inom förvaltningen så har alla verksamheter bidragit till att budgeten hållits.

Investeringar

Investeringsprojekt, tkr		Utfall 2019	Budget 2019
922000	Bredband DIG 2020	11 253,6	2 760,0
922001	Bredband	3 827,6	2 000,0
922002	Bredband Ö Magdbyn - Ei	2 326,2	1 800,0
922003	Bredband övriga ortsnät	1 035,8	2 000,0
933102	Pendelparkering Torpshammar	81,0	200,0
941001	Upprustning torg	105,8	300,0
950800	Medborgarhus brandlarm	0,0	280,0
950801	Medborgarhus tak	647,5	850,0
952100	Omlastningsterminal	2 000,0	2 557,0
953500	Gatubelysning	0,0	200,0
953502	Belysning busshållplatser	0,0	200,0
954131	Vattentäkt Fredriksdal	0,0	550,0
954200	Ledningsnät, sanering	0,0	2 000,0
954210	Ledningsnät Alby	47,1	0,0
954213	Ledning Parteboda - Erikslund	199,0	0,0
954219	Ledningsnät Östby	0,0	3 350,0
954223	Investeringar Östavall (Tkn)	50,4	0,0
954232	Ledningsnät Ljungaverk	173,7	0,0
954234	Ledningsnät Torpshammar	964,2	0,0
954240	Ledningsnät Ånge	45,7	0,0
955300	Avl.reningsprojekt Ft-Th	418,3	3 764,5
955310	Ringdalen biodamm	0,0	500,0
955410	Driftövervakning	91,4	3 400,0
955612	Yta trädgårdsavfall (vid värmeverk)	50,2	200,0
	Summa	23 317,6	26 911,5

Tekniska nämnden har investerat 23,3 Mkr.

8.2.6 Måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges mål:

Goda förutsättningar att bo och leva i Ånge kommun. Att ha service, kommunikationer, idrott, kultur och en rik fritid som ökar trivsselfaktorn.

Nämndens mål:

Ånge kommun ska ha en ökad framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet för barn och handikappade som bor och rör sig i kommunen.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 I samarbete med Trafikverket se över övergångsställen i kommunen för att göra dessa säkrare	Kommunens övergångsställen är åtgärdade och dialog pågår med Trafikverket om deras övergångsställen.
 Se över busshållplatser i kommunen som saknar belysning för att göra dessa säkrare	Hållplatsen vid Forum i Ljungaverk åtgärdad. Väntar på besked från leverantör om de kan leverera solcellsbelysningar med batterier som fungerar vintertid.

Nämndens mål:

Minska kostnader och miljöpåverkan på grund av matsvinn.

Sammanställning och kostnader följs upp i kommunens system.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Direkt kommunikation med personal och elever	

Mått	Period	Utfall
 Stickprov en gång i månaden på varje enhet och genomsnittet minskas på helårs basis.	2019	
Kommentar Mätning av portioner och tallrikssvinn görs varje dag på alla kök. På de mindre köken så ligger tallrikssvinn mellan 10-14 g/person och dag.		

Kommunfullmäktiges mål:

Utbildningsmöjligheter med hög kvalitet genom hela kedjan från förskola till vuxnas lärande. Att kunna tillgodose arbetslivets efterfrågan på kompetens.

Nämndens mål:

Öka kunskapen hos medborgarna inom avfallshantering för att andelen avfall till förbränning ska minska per person.

I Ånge kommun är invånarna fortsatt bra på att sortera. Under 2019 så lämnades 90,75 kg per person till återvinning. Statistiken visar att Ånge ligger på 30:e plats bland 291 kommuner. Snittet för hela riket är 62,3 kg/person.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar	
 Fortsatt och utökad information till medborgarna angående avfallssortering via olika medieformer	Kommunen har under året informerat i tidningen Framtid Ånge, Facebook och på renhållningsfakturorna. Utöver detta så informeras på hemsidan och uppdateras sorteringsguiden.	
Mått	Period	Utfall

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Mätning av mängden felsortering. 2019	2,1 %
Kommentar Plockanalysen som gjordes i slutet av året visar endast på små skillnader jämfört med 2018 Andel felsorterade tidningar och förpackningar uppgår till 2,1 kg per hushåll och vecka.	

Nämndens mål:

Öka kompetensen inom kostorganisationen.

Exempel på utbildningar under året:

- Framtidens skolmat
- Aivoutbildning
- Värdskap
- Vegetarisk mat
- Matpedagogik
- HLR utbildning

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Kompetenshöjning inom kostorganisationen	

Kommunfullmäktiges mål:

Ett aktivt och levande näringsliv fyllt av nytänkande och kreativitet. Ett lokalt och regionalt engagemang och samarbete.

8.2.7 Medarbetare

- Rekryterat ny va-ingenjör
- Va-ansvarig
- Kostchef
- Förändring inom kost efter avslutat kostprojekt i Hallstaborg
- Förändring av kost och städ efter stängning av Alby skola
- Utökat ansvarsområde för gatuansvarig efter att gis-ansvarig slutat

8.2.8 Framtiden

Det finns en hel del utmaningar framåt inom den tekniska verksamheten för hur infrastrukturen ska klaras. En minskande befolkning, äldre anläggningar med underhållsbehov och ökade krav både på funktionalitet säkerhet och miljö är inte enkelt att lösa.

Klimatanpassning och hållbarhet är ytterligare en utmaning för verksamheten.

Det är viktigt att hitta lösningar som är bra för vår kommun och anpassa våra ambitioner till vad som är rimligt att klara av ekonomiskt så att det finns handlingsutrymme att göra förändringar och nyttja teknik och nya arbetsmetoder.

Den fortsatta bredbandsutbyggnaden är otroligt viktig för att kommunens medborgare inte ska hamna i ett digitalt utanförskap, där måste kommunen hitta lösningar för att klara de nationella målen.

Inom avfallshanteringen kommer nya krav att gälla från 2021 där bla krav på utsortering av matavfall samt fastighetsnära insamling av förpackningar. För behandling av utsorterat matavfall finns för närvarande inte behandlingskapacitet för alla kommuner i länet. När det gäller fastighetsnära insamling av förpackningar så kom allmänna råd för hanteringen av detta nyligen, så det är tidigt att säga hur förpacknings och tidningsinsamlingens förändrade insamlingssystem kommer att påverka kommunen.

Utöver detta så förändringar i vår omvärld påverkat säkerhetsfrågorna i kommunen då vi är en del av totalförsvaret, inom det området har kraven också ökat.

Sammanfattningsvis så blir det allt viktigare att ha en långsiktig strategi för framtida satsningar i infrastruktur och lokaler för att få en så låg kostnadsutveckling som möjligt.

8.2.9 Intern Kontroll

Identifierad Risk	Kontrollmoment	Vad kontrolleras?	Hur sker kontrollen?	När utförs kontrollen?	Utfall	Kommentar
Högre kostnad än nödvändigt.	Samverkansmöten	Att möten hållits.	Redovisning av möten till tekniska nämnden.	Halvårsvis till nämnden	● Ingen avvikelse	
Brist på personal	Rekryteringar	Antal rekryteringar där ingen med efterfrågad kompetens kunnat anställas	Förvaltningscheferna rapporterar	Varje tertial	● Ingen avvikelse	
Personalen inte får den information/kommunikation som de behöver	Så att samverkan med medarbetarna görs enligt samverkansavtal	Genomförda APT	Minnesanteckningar ?? Rapport från chef??	Vid varje tertial	● Ingen avvikelse	
	Lokal samverkansgrupp	Att lokala samverkansgrupp finns och träffas	Rapport från teknisk chef	Varje tertial	● Ingen avvikelse	
Hälsorisk	Vattenprover	Vattenkvaliten ur mikrobiologisk synpunkt	Analys av vattenprover	Enligt kontrollprogram	● Ingen avvikelse	
Hälsorisk	Kontroll matlådor	Bakteriellt innehåll	Skicka prov till analyslaboratorium	Stickprov två gånger per år.	● Ingen avvikelse	Var tredje månad skickas matlådor för analys och alla har varit godkända.
Nämnden får inte vetskap	Uppföljning av delegeringsbeslut	Att delegeringsbeslut dokumenteras.	Stickprov	I samband med uppföljning av tekniska nämndens beslut.	● Ingen avvikelse	

8.3 Utbildningsnämnden

8.3.1 Kommunala styrdokument av betydelse

- Mål och prioriteringar Budget 2020 Ekonomisk plan 2021-2022
- Kompetensförsörjningsstrategin
- Digitaliseringsstrategin
- Upphandling
- Skolskjutsreglemente
- Regional utbildningsstrategi

Utmaningar under året

1. Kompetensförsörjning. Svårt att rekrytera behöriga och legitimerade lärare och förskollärare. Insatser har gjorts i form av arbetsintegrerad lärarutbildning, annonsering, sociala medier och länsamverkan.
2. Ånge kommun har under 2019 arbetat med att komma igång med en ny lärplattform. Tyvärr gick de första planerna i stöpet men från början av 2020 ska detta vara igång.
3. Upphandling av Lärplattform och digital media.
4. Flera fall av skolskjutsärenden har överklagats till förvaltningsrätten. Samtliga ärenden har överklagan avslagits där Ånge kommuns bedömning fortsatt gäller. Skolskjutsreglementet har reviderats och beslut om detta fattas i utbildningsnämnden under februari 2020.
5. Nu verksamhetsplan för 2020-2022 har utarbetats och kommer att antas under RUN-riksdagen (feb 2020).

Framgångar under året

1. Arbetsintegrerad lärarutbildning har startats som en del i regional samverkan med MIUN.
2. Samarbetet mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen pågår och fokuserar på att minska risken för att elever hamnar i utanförskap. Gemensam politisk målbild ger tydlighet i arbete.
3. Koncernledningens arbete med lokalstrategi och kompetensförsörjning.

8.3.2 Statlig styrning inom verksamhetsområdet

Verksamheten styrs av

Skollag (2010:800): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Skolförordning (2011:185): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skolforordning-2011185_sfs-2011-185

Gymnasieförordningen (2010:2039): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/gymnasieforordning-20102039_sfs-2010-2039

Förordning (2011:1108) om vuxenutbildning: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20111108-om-vuxenutbildning_sfs-2011-1108

Förordning (2002:1012) om vuxenutbildning: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20021012-om-kommunal_sfs-2002-1012

Utmaningar under året

1. Elevernas studieresultat måste höjas. Förvaltning och verksamheter har jobbat aktivt med kartläggning och åtgärder på området. Särskilt stöd och nyanlända elevers lärande har varit fokusområden. Fler elever måste ges rätt förutsättningar för att kunna bli behöriga att söka ett nationellt gymnasieprogram.
2. Kompetensförsörjning. Behöriga lärare och förskollärare med legitimation.
3. Ånge kommun tappade två riktade statsbidrag under 2019. 1 mkr mindre, än beräknat, betalades ut för förstärkning av elevhälsan. 700 tkr mindre i bidrag för utbildning av speciallärare. Ånge kommun blev även tvingade att betala tillbaka 2,5 mkr i statsbidrag för yrkesvuxenutbildningen.
4. Gymnasiesamverkan i länet. Samverkan har pågått inom områden så som fjärrundervisning och gemensamt gymnasiekansli.

Framgångar under året

1. Antalet elever som blev behöriga att söka nationellt gymnasieprogram ökade från 63 % (läsåret 17/18) till 75 % (läsåret 18/19).
2. Ånge kommun var drivande i att starta upp den nya lärarutbildningen AIL (arbetsintegrerad lärarutbildning). Fortsatt arbete sker under 2020. Ånge kommun representerar även länet i rektorsutbildningens styrgrupp. Detta som en del av kompetensförsörjningsplanen.
3. Bobergsgymnasiets elever presterar fortsatt bra resultat. Andelen elever med gymnasieexamen uppgick till 97,3 %.
4. Skolinspektionen har granskat Ånge kommuns styrning och kvalitet i grundskolan med goda resultat. Efter uppföljning bedömer man att kvalitetsgranskningen ligger i linje med skolinspektionens kravställning. Skolinspektionen har även granskat Ånge kommun på huvudmannanivå för förskola och grundskola. Vid granskningen framkom inget annat än att Ånge kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av utbildningen samt förutsättningar för utbildningen.

8.3.3 Uppdrag och ansvarsområde

Översikt av verksamheten

Utbildningsnämndens verksamhetsområde utgår från lagstadgad verksamhet. Musikskolans verksamhet bedrivs utifrån politisk ambitionsnivå. Verksamheterna bedriver utbildning och undervisning och verksamheten är till för barn, elever och vårdnadshavare.

Utbildningsnämndens ansvarsområde utgörs av:

- Förskola
- Fritidshem
- Grundskola (inkl. förskoleklass)
- Grundsärskola
- Gymnasieskola
- Vuxenutbildning
- Musikskola

Särskilda uppdrag och prioriteringar

Under året 2019 har särskilda uppdrag prioriterats:

- Nytt verksamhetssystem för kvalitetsgranskning och uppföljning har sätts. Verksamhetssystemet ska främja och utveckla systematiskt kvalitetsarbete och ge en enhetlig bild över våra verksamheters kvalitetsarbete. Det ska även bli tydligare vid uppföljning på huvudmannanivå.
- Samverkan mellan Soc och Utb. Arbete med att förebygga och förhindra utanförskap bland barn och unga. Exempel på detta är projekt i Fränsta och Ånge.
- Elevernas kunskapsresultat och specialpedagogiskt förhållningssätt har prioriterats i samtliga verksamhetsövergripande nätverk och utbildningar.

8.3.4 Årets viktiga händelser

Antalet elever som blev behöriga att söka nationellt gymnasieprogram ökade från 63 % (läsåret 17/18) till 75 % (läsåret 18/19). Bobergsgymnasiets elever presterar fortsatt bra resultat. Andelen elever med gymnasieexamen uppgick till 97,3 %.

Kommunfullmäktige beslutade i februari om förväntat resultat på 500 tkr plus för utbildningsnämnden 2019. Åtgärder för att nå förväntat resultat presenteras. I augusti såg vi att prognosen inte kommer att hålla utifrån förväntat resultat.

I november pekar prognosen på - 5 mkr för utbildningsnämndens verksamheter. Så sent som december visar prognosen fortsatt på ett underskott upp emot -5 mkr.

Utbildningsnämnden föreslår att stänga Alby skola och flytta eleverna till Björkbackaskolan. Beslutet fattades i Kommunfullmäktige i april. I samband med skolstart ht-19 började eleverna från Alby skola vid Björkbackaskolan. Nuvarande elevantal vid Björkbackaskolan är 220 st.

I april tilldelas förvaltningschef utredningsuppdrag om utbildningsnämndens framtida organisation. Detta sker utifrån 2017 års lokalutredning och utifrån den kompetensförsörjningsproblematik som råder. Utredning klar under höstterminen 2019. Partiernas representanter i referensgruppen meddelar att man inte är villig att gå vidare med flera förslag i skolutredningen. Dock uttrycker flera att man fortsatt bör gå vidare med utredningens förslag att slå ihop dagens två grundsärskoleenheter till en. Utbildningsnämnden beslutar om detta under 2020.

Arbete med kompetensförsörjningsplan och lokalförsörjningsplan. Projektering av och beslut om ny förskoleby på Åsgatan beslutat i Kommunfullmäktige. Två informationsmöten, där vårdnadshavare har bjudits in, har genomförts. Arbetet med Fränstaområdet påbörjat.

Arbetsintegrerad lärarutbildning i samarbete med MIUN. Rekrytering och antagning klart. Två studenter från Ånge kommun antagna och anställda vid Fränstaskolan och Torpshammars skola. En student har hoppat av och en har fortsatt sin utbildning via AIL.

8.3.5 God ekonomisk hushållning

Drift

Driftredovisning, Utbildningsnämnden, tkr	Resultat 2019	Budget 2019	Avvikelse %	Resultat 2018
Verksamhetsintäkter	28 903	27800		35 983
Verksamhetskostnader	-239 987	-232 060		-264 136
Driftnetto	-211 084	-204 260	-3,3	-228 154

Flyktingverksamheten, Utbildningsnämnden, tkr	Resultat 2019	Budget 2019	Avvikelse %	Resultat 2018
Verksamhetsintäkter	3 661	4 334		5 719
Verksamhetskostnader	-3 747	-4 334		-5 770
Driftnetto	-86	0	-100	-51

Årsbokslutet 2019 för utbildningsnämndens verksamheter landar tyvärr på ett större underskott med totalt - 6 925'. Detta trots nedläggningen av Alby skola under året. Prognosen förändrades drastiskt efter sommaren i septemberavvikelsen. Därefter ytterligare negativ förändring i november och december.

Stora avvikelser förklaras enligt följande poster:

1. Interkommunal ersättning/ Bidragsbelopp grundskola, förskoleklass, fritids och förskola. Avvikelse från budget - 3 146 tkr. Förklaras i fler elever i andra kommuners verksamheter eller i fristående verksamhet.
2. Interkommunal ersättning/ Bidragsbelopp gymnasiet. Avvikelse från budget - 1 687 tkr. Förklaras i fler elever i andra kommuners verksamheter eller i fristående verksamhet. Fler elever har sökt till andra skolor än beräknat samt att fler går dyrare program. Vi har även flera elever som har flyttat in till Ånge kommun men går kvar på utbildningar i andra skolor.
3. Skolskjutsar. Avvikelse från budget 757 tkr. Budgeterades utifrån utfall 2018. I början av 2019 kom fakturor för 2017/2018 som förvaltningen inte kände till.
4. Verksamhet asyl gymnasieskola. Avvikelse från budget - 65 tkr. Flera avslag från migrationsverket på våra ansökningar.
5. Kommunal vuxenutbildning/Yrkesvuxenutbildning. Avvikelse från budget Komvux - 803 tkr samt Yrkesvux -1 329 tkr. Fler elever än beräknat under 2019 i utbildning. Återbetalning av stora statsbidrag till Skolverket.
6. Utökning av förskolan med totalt 3 avdelningar. Fler önskar barnomsorgsplats under 2019. Avvikelse från budget -1 071 tkr.
7. Minervaskolan. Avvikelse från budget 2 077 tkr, pga. utökning av personal under 2019. Delas verksamheten upp med grundskola, grundsärskola och förskola (inkl. resurs, nämnd, kontor, musikskola, elevhälsa) blir överskottet 744 tkr.

Faktorer som ej var påverkningbara:

- Totalt 1 000 tkr mindre i statsbidrag till elevhälsan.
- Totalt 670 tkr mindre i statsbidrag för kompetenshöjande insatser (specialpedagog/speciallärare)

Investeringar

Investeringsprojekt, tkr		Utfall 2019	Budget 2019
960101	IT-investeringar	304,0	2 120,0
960102	Inventarier, möbler o övrigt	77,5	1 400,0
960104	Utemiljöer skolor	92,2	0,0
96101	It-investeringar	782,9	0,0
96104	Ute-/innemiljö skolor	850,7	2 400,0
	Summa	2 107,3	5 920,0

Utbildningsnämnden har använt 2,1 mkr av årets investeringsbudget. Utemiljö och inomhusmiljö Fränstaskolan, utemiljö Alby förskola, Gradsax (IN-prog.) samt utbyte av kontorsmöbler till personal. Elev- och personaldatorer byts ut enligt plan.

Investeringsmedel från 2019 önskas flyttas över till 2020. Detta kommer att begäras under mars 2020.

Förvaltningen förslår nämnden att få flytta med **400 000** av IT investeringarna 2019 till 2020. Detta för att byta ut personaldatorer.

Föreslå nämnden att flytta med **400 000** till projektet Ute/inne miljöer.

8.3.6 Måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges mål:

Goda förutsättningar att bo och leva i Ånge kommun. Att ha service, kommunikationer, idrott, kultur och en rik fritid som ökar trivsselfaktorn.

Nämndens mål:

Kommunens medborgare ska erbjudas ett rikt utbud av kultur och fritidsaktiviteter

● Nämnden har inte längre ansvar för kultur och fritidsområdet därför görs ingen avstämning mot målet i andra delar än musikskolan.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
● Avgiftsfri musikskola (kurs 1)	Avgiftsfrihet för ett första instrument/kulturform under 2019.
— Fortsatt tillgänglighet genom öppettider och tillgång till olika medier	
— Föreningar genomgår utbildningen trygga ungdomsmiljöer	
— Modernisera sim- och sporthallen i Fränsta	

Mått	Period	Utfall
— Antal deltagare i aktiviteter	2019	

Nämndens mål:

Öka det ekonomiska stödet till de ideella föreningarna

— Nämnden har inte längre ansvar för fördelning av medel till ideella föreningar. Ingen avstämning görs därför i målet för utbildningsnämnden.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
— Fortsätter ge bidrag utifrån ekonomiska ramar	

Kommunfullmäktiges mål:

Utbildningsmöjligheter med hög kvalitet genom hela kedjan från förskola till vuxnas lärande. Att kunna tillgodose arbetslivets efterfrågan på kompetens.

Nämndens mål:

Andelen elever som är behöriga till nationellt gymnasieprogram ska vara minst 85 %

Den officiella statistiken från skolverket kom under hösten 2019. Räknar vi in samtliga elever (vare sig man går om åk.9 eller inte, oavsett nyanlända eller svensk bakgrund) så visar statistiken på 74,7% som blev behöriga. Det ser alltså bättre ut än fjolårets låga siffra på 63% som blev behöriga av samtliga elever.

Följande tabell visar resultaten över en 5-års period:

Ånge Kommun - kommunal huvudman					
Andel behöriga att söka nationellt yrkesprogram					
Läsår	2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016	2014/2015
Totalt	74,70%	63,0%	70,1%	67,3%	72,6%
Flickor	74,40%	69,4%	77,8%	79,1%	82,9%
Pojkar	75%	59,7%	61,9%	59,4%	64,8%
Totalt, exkl okänd bakgrund och nyinvandrade	75,30%	74,7%	83,6%	80,0%	80,7%
Flickor, exkl okänd bakgrund och nyinvandrade	74,40%	75,8%	83,3%	82,9%	
Pojkar, exkl okänd bakgrund och nyinvandrade	76,30%	74,1%	83,9%	77,6%	
Källa: Skolverket					

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Fortsätta utveckla undervisningen i varje klassrum via våra kommunövergripande nätverk	Samtliga kommunövergripande nätverk pågår och leds av utvecklingsledare. Nätverken har haft några nya inriktningar under 2019. Dock har fokus under 2019 fortsatt att vara: <ul style="list-style-type: none"> • Tillgängliga lärmiljöer • Specialpedagogiskt förhållningssätt
 Fortsätta utveckla våra chefer så att de kan leda arbetet med lärandeuppdraget i våra verksamheter	Samtliga skolledare (inkl. skolchef) skriver personliga ledarplaner. Ledarplanerna avser att ge en transparent bild av uppdraget och vilken avsikt rektor och skolchef har med sitt ledarskap för sin verksamhet. Lärandeuppdraget är i fokus vid samtliga ledningsträffar och tid prioriteras till detta. 2 rektor genomgår för närvarande den statliga rektorsutbildningen.
 Tydliga uppföljningar och analyser av kunskapsresultat. Sker kontinuerligt som en del i vårt systematiska kvalitetsarbete	Reviderad årsklocka enligt utbildningsnämndens beslut. Införandet av nytt uppföljningssystem för systematiskt kvalitetsarbete under 2019. Från början av 2020 kommer nämnden som huvudman

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
	får ta del av enhetliga och tydliga uppföljningar och analyser från verksamheten.
● Fortsätt utveckla tillgängliga lärmiljöer för samtliga barn och elever	Utvecklingsarbete för tillgängliga lärmiljöer pågår vid samtliga skolor och förskolor. Exempelvis uppmärksammades både Björkbackaskolan och förskolorna av SPSM, som goda exempel för detta arbete. Fortbildning av lärare, förskollärare och rektorer har pågått under 2019.
◆ Skolan och förskolan ska personalförstärka genom statsbidrag, egna satsningar på ungdomsresurser samt genom extratjänster	Statsbidragen visade sig vara en stor osäkerhet under 2019. Riktade statsbidrag så som likvärdig skola, kompetensutveckling via studier och personalförstärkning inom elevhälsan är några exempel. Ånge kommun fick 1 mkr mindre under 2019 i statsbidrag för att förstärka och bibehålla personal inom elevhälsan. Under 2019 utbildades tre lärare till speciallärare. Tanken vara att finansiera detta genom riktade statsbidrag men dessa bidrag föll aldrig ut p.g.a. för hårt nationellt söktryck. Detta innebär att Ånge kommun själv fick finansiera utbildningsinsatserna på 700 tkr. Totalt tappade Ånge kommun 1,7 mkr i statsbidrag under 2019.
▲ Utveckla arbetet med Informations- och kommunikationsteknik (IKT) i samtliga verksamhetsformer	Utbildningsförvaltningen har under 2019 arbetat med att komma igång med en ny lärplattform. Tyvärr gick de första planerna i stöpet men från början av 2020 ska detta vara igång. Stora datainvesteringar genomförda (inköp av laptop till elever). Samtliga elever i åk.6-9 har egna bärbara datorer. åk.4-5 från hösten -19.
● Förvaltningen genomför aktiviteter för rekrytering av behörig personal och kompetensförsörjning	Kommunövergripande kompetensförsörjningsplan på plats. Utbildningsförvaltningen har haft en trainee med fokus på arbetsmiljö och kompetensförsörjning. Ånge kommun har varit drivande i arbetet med arbetsintegrerad lärarutbildning (AIL). Ånge representerar länet i styrgrupp för AIL och rektorsutbildningen. Arbetet fortsätter under 2020. Interna insatser pågår. Vidareutbildning för lärare till speciallärare.
● Fortsätta att utveckla samverkan mellan skola, socialtjänst och BUP	Insatser under 2019 har startat. Arbetet med lilla och stora soc/utb pågår. Gemensamma mål för både socialnämnden och utbildningsnämnden. Pågående projekt inom ramen för tillväxtverket.
● Fortsätta utveckla stödet för våra nyanlända via studiehandledning	Insatser och statligt stöd för nyanlända elevers lärande under 2019. Projektet (nyanlända elevers lärande) finansierades genom riktat statsbidrag och avslutades under 2019. Insatserna fortsätter som en del av planen under 2020. Dock utan statlig ersättning. Inför 2020 internrekryterar utbildningsförvaltningen en samordnare för studiehandledning och digitalisering. Detta som en del av kommunövergripande medel för kompetensförsörjning och digitalisering.

Mått	Period	Utfall
 Termins- och slutbetyg	2019	74.7% behöriga

Nämndens mål:

95 % av eleverna på Bobergsgymnasiet ska gå ut med gymnasieexamen

Målet uppnått. Enligt skolverkets officiella beräkningar klarade 97,3 % av eleverna gymnasieexamen (36 av 37 elever). En elev klarade studiebevis.

Andelen elever med gymnasieexamen inom tre år uppgick till 88 % före läsåret 18/19. Dessa siffror ligger högst i länet. För riket är motsvarande siffra 77 %.

Gymnasiet ingår i utbildningsförvaltningens kommunövergripande insatser. För prioriterade aktiviteter se nämndens första mål.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Fortsätta utveckla undervisningen i varje klassrum via våra kommunövergripande nätverk	Samtliga kommunövergripande nätverk pågår och leds av utvecklingsledare. Nätverken har haft några nya inriktningar under 2019. Dock har fokus under 2019 fortsatt att vara: <ul style="list-style-type: none"> • Tillgängliga lärmiljöer • Specialpedagogiskt förhållningssätt
 Fortsätta utveckla våra chefer så att de kan leda arbetet med lärandeuppdraget i våra verksamheter	Samtliga skolledare (inkl. skolchef) skriver personliga ledarplaner. Ledarplanerna avser att ge en transparent bild av uppdraget och vilken avsikt rektor och skolchef har med sitt ledarskap för sin verksamhet. Lärandeuppdraget är i fokus vid samtliga ledningsträffar och tid prioriteras till detta. 2 rektor genomgår för närvarande den statliga rektorsutbildningen.
 Tydliga uppföljningar och analyser av kunskapsresultat. Sker kontinuerligt som en del i vårt systematiska kvalitetsarbete	Reviderad årsklocka enligt utbildningsnämndens beslut. Införandet av nytt uppföljningssystem för systematiskt kvalitetsarbete under 2019. Från början av 2020 kommer nämnden som huvudman får ta del av enhetliga och tydliga uppföljningar och analyser från verksamheten.
 Fortsätt utveckla tillgängliga lärmiljöer för samtliga barn och elever	Utvecklingsarbete för tillgängliga lärmiljöer pågår vid samtliga skolor och förskolor. Exempelvis uppmärksammades både Björkbackaskolan och förskolorna av SPSM, som goda exempel för detta arbete. Fortbildning av lärare, förskollärare och rektorer har pågått under 2019.
 Utveckla arbetet med Informations och kommunikationsteknik (IKT) i samtliga verksamhetsformer	Utbildningsförvaltningen har under 2019 arbetat med att komma igång med en ny lärplattform. Tyvärr gick de första planerna i stöpet men från början av 2020 ska detta vara igång. Stora datainvesteringar genomförda (inköp av laptop till elever). Samtliga elever i åk.6-9 har egna bärbara datorer. åk.4-5 från hösten -19.
 Förvaltningen genomför aktiviteter för rekrytering av behörig personal och kompetensförsörjning	Kommunövergripande kompetensförsörjningsplan på plats. Utbildningsförvaltningen har haft en trainee med fokus på arbetsmiljö och kompetensförsörjning. Ånge kommun har varit drivande i arbetet med

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
	arbetsintegrerad lärarutbildning (AIL). Ånge representerar länet i styrgrupp för AIL och rektorsutbildningen. Arbetet fortsätter under 2020. Intern insatser pågår. Vidareutbildning för lärare till speciallärare.
● Fortsätta att utveckla samverkan mellan skola, socialtjänst och BUP	Insatser under 2019 har startat. Arbetet med lilla och stora soc/utb pågår. Gemensamma mål för både socialnämnden och utbildningsnämnden. Pågående projekt inom ramen för tillväxtverket.
● Fortsätta utveckla stödet för våra nyanlända via studiehandledning	Insatser och statligt stöd för nyanlända elevers lärande under 2019. Projektet (nyanlända elevers lärande) finansierades genom riktat statsbidrag och avslutades under 2019. Insatserna fortsätter som en del av planen under 2020. Dock utan statlig ersättning. Inför 2020 internrekryterar utbildningsförvaltningen en samordnare för studiehandledning och digitalisering. Detta som en del av kommunövergripande medel för kompetensförsörjning och digitalisering.

Mått	Period	Utfall
● Andel elever som tar gymnasieexamen av den totala genomströmningen av elever vid Bobergsgymnasiet	2019	97,3
Kommentar		
<i>Skolverket</i>		
Gymnasieskolan - Avgångselever, nationella program		
Läsåret 2018/19		
Visar uppgifter för: Ånge		
	Totalt antal	Darav andel (%) med examen
Program		Gymn-arbete
Nationella program totalt	37	97,3 100,0
Yrkesprogram totalt	13	100,0 100,0
Högskoleförberedande program totalt	24	95,8 100,0
▲ Andel elever som tar gymnasieexamen vid Bobergsgymnasiet baserat på antal elever vid examenstillfället	2019	88
Kommentar		

Mått	Period	Utfall
Gymnasieskolan – Betyg och studieresultat – Läns- och Kommunivå		
	Andel (%) med examen inom tre år 2018/19. Av nybörjare på nationella program hösten 2016.	
Kod	Riket	77
22	Västernorrlands län	76
2260	Ånge	88
2262	Timrå	88
2280	Härnösand	75
2281	Sunds vall	74
2282	Kramfors	71
2283	Sollefteå	62
2284	Örnsköldsvik	83
Källa: Skolverket		

Nämndens mål:

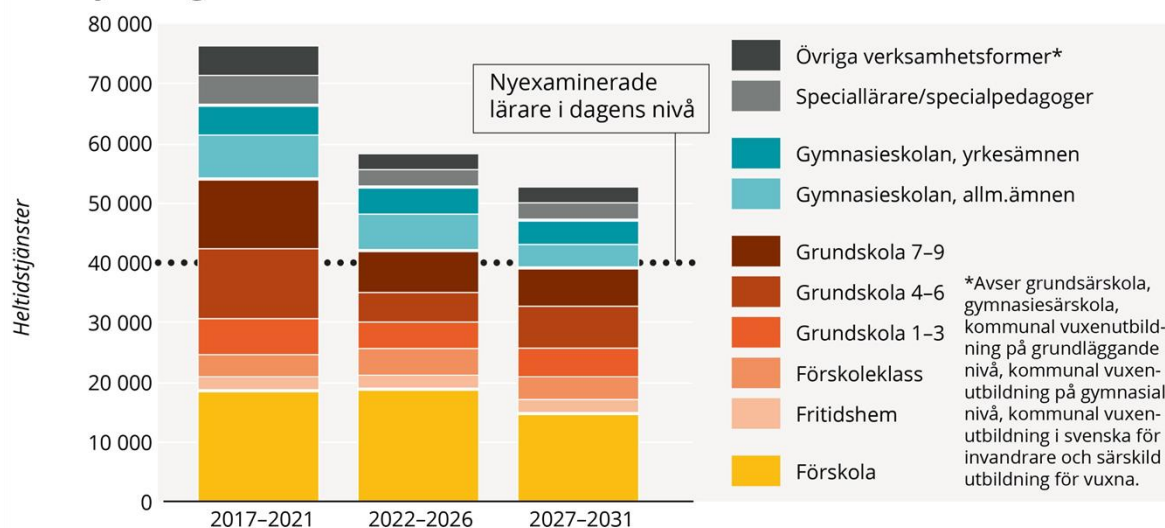
Andelen behöriga pedagoger till förskola och skola ska öka.

▲ Bedömningen är allt målet delvis är uppfyllt. Skolverksamheten har rekryterat inför Ht 2020 nu så är det full behörighet vid Ljungaskolan, Björkbackaskolan samt vid gymnasiet. I övrigt pågår rekryteringar. Det saknas ma/no- lärare vid högstadienheterna samt speciallärare inom grundsärskolan. Senaste beräkningen sammanställd av SIRIS, av Lärare med pedagogisk högskoleexamen är 78,8% därav med lärarlegitimation och behörighet i ämnet 71,3% (uppgifter okt 2019). Nya uppgifter sammanställs oktober 2020. Det visar att Ånge tyvärr följer den nationella trenden och tappar behöriga lärare.

8.3.7 Medarbetare

- Nedläggningen av Alby skola innebar att befintlig och behörig personal ersätter obehöriga och vid vakanser vid Björkbackaskolan.
- Fortfarande svårt att rekrytera vissa lärarkategorier ex. SVA-lärare, ma/no samt fritidspedagoger och förskollärare.
- Kompetensförsörjningen är och blir en stor utmaning i framtiden. Följande bild redogör för kommande läge. Källa Skolverket. Presenterat av SKR:

Rekryteringsbehov av lärare

Källa: Skolverket

- Rekrytering av rektorer till Minervaskolan och Torpshammars skola blev klart under 2019. Sent under ht-19 Blev även ny rektor för Bobergsgymnasiet/Vux klar.
- Personalförstärkningar inom elevhälsan genom riktade statsbidrag osäkert framöver. Statsbidraget minskade med 1 mkr än beräknat.

8.3.8 Framtiden

Vi ser en ökning av födda barn i kommunen vilket är positivt. Under 2018 föddes 93 st. motsvarande siffra för 2017 var 73. Antal födda barn 2019 blev 92. Det har inneburit att vi behövt öppna fler avdelningar i förskola. Behovet av barnomsorg fortsätter att öka.

I dagsläget har vi 146 barn och elever i andra kommuners förskolor/grundskolor eller i friskolor. Totalt har vi 130 gymnasieelever i annan kommunal gymnasieskola eller friskola. Antalet elever i andra kommuner eller i friskola har ökat. Detta är ett osäkert kort inför framtiden. Med färre elever i våra skolor men med samma skolstruktur så ökar våra kostnader för lokaler. Kostnaderna för interkommunal ersättning och bidragsbelopp ökar också. En negativ påverkan för den kommunala skolan som följd av detta.

Andelen elever som blir behöriga till nationellt gymnasieprogram måste öka ytterligare. Forskning visar att en gymnasieutbildning har stor påverkan inför framtiden.

Lokalförsörjningsarbetet har startat bra och måste tas vidare till nästa nivå. Arbetet med Åsgatan pågår. Nu fortsätter även arbetet att se över Fränstaområdet.

Vi ser att det blir tufft ekonomiskt framöver. Stor osäkerhet kring kommande statsbidrag.

Arbetet med kompetensförsörjningen måste intensifieras. Arbetet med AIL startar nu ht 2019.

8.3.9 Intern Kontroll

Identifierad Risk	Kontrollmoment	Vad kontrolleras?	Hur sker kontrollen?	När utförs kontrollen?	Utfall	Status	Förbättrande åtgärd
Brist på personal	Rekryteringar	Antal rekryteringar där ingen med efterfrågad kompetens kunnat anställas	Förvaltningscheferna rapporterar	Varje tertial	 Större avvikelse		Arbetsintegrad lärarutbildning (AIL)
							HÖK 18
kommentar	Utbildningsnämnden Kompetensförsörjning och rekryteringar av behörig personal är besvärliga utmaningar. UTB har ej full behörighet i våra verksamheter. Svårt att rekrytera vissa yrkeskategorier så som SVA, modersmåslärare och ämneslärare Ma/No Några tjänster som inte har tillsatts pga kompetensbrist. Bl.a. förskollärare och lärare med no kompetens. 10 st. rekryteringar under året där ingen med efterfrågad kompetens har kunnat anställas. Obehöriga personer har anställts under tidsbegränsad period.						
Ungdomar i utanförskap	Systematiskt kvalitetsarbete	Att årets plan följs. Årets plan är granskad och godkänd av skolinspektionen.	Kontrollen görs av förvaltningschef. Uppföljning i Humanistisk nämnd varje månad.	Löpande	 Ingen avvikelse		
kommentar	Utbildningsnämnden Inga avvikelser i årshjulet för systematiskt kvalitetsarbete. Fr.o.m. årsskiftet har utbildningsnämnden ett nytt årshjul för SKA. Inför 2020 för utbildningsförvaltningen in allt SKA-arbete i verksamhetssystem Stratsys. All rapportering av SKA till nämnden blir likvärdig i utformning. Resultat kommer kunna jämföras och analyseras från olika år. Skolinspektionen har genomfört granskning på huvudmannanivå och där fanns inget att anmärka på.						
Referenser	Kontroll av referenstagning	Referenser	Kontroll sker i systemstödet för rekrytering. Slumpmässig internkontroll görs 1 ggr/mån av HR.	Vid anställning	 Ingen avvikelse		
kommentar	Inga avvikelser av referenstagning under året. Kontroller har utförts vid enskilda tillfällen och rekryteringar.						
Sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro	Uppföljning av kommunens frisknärvarotal.	Varje tertial	 Mindre avvikelse		HÖK 18

Kommentar sjukfrånvaro utbildningsnämnden:

190101- 191231										
	Ordinarie	Faktiska								
Enhet	timmar	timmar	Totalt	%	Upp till 60 dgr	%	Över 60 dgr	%	0-14	%
Barnomsorg (74)	138939	110425	10641	7,66	7724	72,59	2917	27,41	5317	3,83%
Fritidshem (80)	24583	19823	1618	6,58	1618	100	0	0	1090	4,43%
Förskoleklass (81)	11267	9107	687	6,1	622	90,51	65	9,49	545	4,84%
Grundskola (82)	149611	141576	6435	4,3	4197	65,21	2239	34,79	3532	2,36%
Grundsärskola (83)	12271	10838	1169	9,52	188	16,06	981	83,94	188	1,53%
Gymnasieskola (85)	59020	55735	2248	3,81	593	26,36	1655	73,64	502	0,85%
Humanistiskt kontor (88)	56785	47752	3480	6,13	1517	43,59	1964	56,41	1081	1,90%
Komvux (95)	22457	18739	2130	9,49	576	27,02	1555	72,98	336	1,49%
Kultur (97)	11500	10554	946	8,22	383	40,48	563	59,52	221	1,92%
Totalt	486432	424548	29354	6,03	17416	59,33	11938	40,67	12810	2,63%

8.4 Socialnämnden

8.4.1 Kommunala styrdokument av betydelse

Dokument av särskild betydelse under 2019

Strategi för digitalisering 2019-2022

Arbetet med den övergripande strategin för digitalisering har under 2019 drivits i både mindre specialiserade forum för digital utveckling som en del i ledningsmöten. Strategin har även varit en del i större övergripande forum för planering. Tidsåtgång, ekonomi, kompetensutveckling hos personal och avkastning för brukare och verksamhet har varit utmanande att förena för bästa möjliga effekt vid planeringen.

Övergång till nytt verksamhetssystem för hantering av brukaruppgifter har varit ett fokusområde och ett digitalt ledningssystem för kvalitet har upprättats.

Kompetensförsörjningsstrategin

Socialnämnden har varit delaktig i utformandet av strategin för kompetensförsörjning. Under 2019 har det praktiska arbetet med framtida rekrytering varit inriktat på både kort och lång sikt. Det kortsiktiga har varit rekrytering av sommarvikarier, där en särskild arbetsgrupp har hanterat uppdraget att göra hela rekryteringsprocessen smidigare, från marknadsföring till utbildningar och inskolning. Det långsiktiga arbetet har genomsyrats av omvärldsbevakning, kravanalys, utarbetande av nya yrkesroller och koordinering av interna resurser. Men även en aktiv dialog med andra nämnden om det övergripande kommunala arbetet för att göra Ånge kommun till en attraktiv kommun.

Kostpolicy

En tillämpning av livsmedelsverkets nya rekommendationer, via ett projekt för att förebygga undernäring vid ett av kommunens särskilda boenden, har under 2019 varit till grund för ett utarbetande av nya måltidsrutiner för särskilda boenden. Arbetet har varit ett samarbete mellan socialnämnden och tekniska nämnden. Resultat har varit lyckat och kommer under 2020 att spridas till övriga särskilda boenden i kommunen.

Mål och prioriteringar, Budget 2019, Ekonomisk plan 2020-2021

Det största arbetet med att hålla tilldelad ram har varit minskningen av antalet boendeplaster för särskilt boende, inom äldreomsorgen. Spångbrogårdens särskilda boende påbörjade under 2019 en avveckling. Arbetet sträcker sig till början av 2020. Även ett arbete med att omförhandla avtal med andra aktörer inom LSS har hjälpt socialnämnden mot målet att komma i ram.

Nya arbetsmetoder med förebyggande fallprevention har pågått med pilotgrupper och är en bred satsning som även innefattar kost, fysiska aktiviteter och tvärprofessionella arbetsteam. Aktivt deltagande i kompetensförsörjningsstrategi övergripande för kommunen och kompetensförsörjning på mer direkt lokalt plan för socialnämnden har varit aktivt.

8.4.2 Statlig styrning inom verksamhetsområdet

Verksamheten styrs av

GDPR – Dataskyddsförordningen (General Data Protection Regulation)

HSL – Hälso- och sjukvårdslagen

LASS – Lag om assistansersättning

LPT – Lag om psykiatrisk tvångsvård

LRV – Lag om rättspsykiatrisk vård

LSS – Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade
LUL – Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
LVM – Lagen om vård av missbrukare
LVU – Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga
PuL – Personuppgifteslagen
SoL – Socialtjänstlagen
SOSFS – Socialstyrelsens föreskrifter

8.4.3 Uppdrag och ansvarsområde

Översikt av verksamheten

Portalparagraf SoL

Socialtjänstlag (2001:453)

1 kap. Socialtjänstens mål

1 § Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och gruppers egna resurser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

2 § Vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas.

Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande.

Med barn avses varje människa under 18 år.

Lag (2012:776).

3 § Bestämmelser om vård utan samtycke ges i lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall och i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

Verksamheter

Stöd och omsorg

Särskilda boenden

Hemtjänst

Kommunal hälso- och sjukvård

Individ och familjeomsorg

8.4.4 Årets viktiga händelser

Hos Socialnämnden har ekonomi varit det stora fokusområdet 2019 vilket även gett stor effekt på resultatet.

Inom äldreomsorgen har omtaget av arbetsmodellen för valfri sysselsättningsgrad och anpassning till x pass tagit mest tid att implementera. Parallellt har mycket tid ägnats åt

planering av övertagande av bemanningsenheten till socialtjänstens regi. Det förväntas ske i början av 2020.

Nära vård har varit ett prioriterat fokusområde från staten. Socialnämnden ser effekten av *Trygg och säker hemgång*. Framförallt genom mer avancerad sjukvård och omsorg både i hemmen och på Särskilda boendena.

Flyktingpolitiken och socialnämndens ansvar för ensamkommande har varit oerhört svårt att planera utifrån att migrationsverkets krav på kommunerna inte stämmer överens med inflödet i landet. Länet har för att möta kravet gemensamt gjort en överenskommelse om att Ånge kommun är den i huvudsak mottagande kommunen.

Lokalförsörjningen har varit ett viktigt strategiskt arbete under året. Inom stöd och omsorg börjar behovet av ny gruppboendestad bli mycket akut.

Särskilda boenden

Anpassning av antal platser inom särskilda boenden har varit i fokus. Det har aldrig varit mindre än 10 lediga platser. Det är en svängning som är svår att förklara, eftersom statistik och erfarenhet pekar mot en platsbrist. Socialnämnden har haft lediga boendeplatser under året och antal icke verkställda beslut har inte ökat. Ännu har inte den stora förväntade ökningen av äldre ännu nått toppen. 2020 till 2027 beräknas toppen inträda. Därför är det viktigt att vara strategisk.

Socialnämnden har tagit beslut att Spångbro skall lämnas tillbaka till ÅFA. Behovet av seniorbostäder har ökat. Detta har inneburit mycket planering och delaktighet med fokus på våra brukare för att inte upplevelsen skall bli negativ.

Socialnämnden ser en stor förändring framförallt sista året inom särskilda boenden. Fler svårt sjuka och fler vård i livets slut. Detta ställer höga krav både på bemanning, extra vak och kompetens. En omställning är nödvändig för att möta förändrade behov.

Hemtjänst och kommunal hälso- och sjukvård

Hemtjänsten och kommunal hälso- och sjukvård skall hantera förskjutningen av vård från slutenvården till primärvård och kommunal hälso- och sjukvård. Socialtjänsten ser redan effekter av detta, då fler svårt sjuka vårdas i hemmet. Det är en stor utmaning av resurser och kompetens att ställa om inför denna snabba utveckling.

Projekt fallprevention, hemtjänsten Torpsgruppen tillsammans med Torpsro särskilda boende fortlöper med balansgrupper. Brukarna är mycket positiva och personalen som deltar i grupperna upplever att arbetet är både värdeskapande och roligt. Det är för tidigt att utvärdera om det ger resultat med minskad andel fall då frågan delvis är komplex och delvis har en eftersläpning i effekt.

Digitalisering finns högt på agendan. Hemtjänsten har infört digital beställning av matlådor på Alby/Alby/Haverö hemtjänst. Detta ska implementeras i alla grupper i början på 2020.

Individ och familjeomsorg

Ångemodellen är ett nytt arbetssätt för att få klienter med försörjningsstöd i sysselsättning. Det är en modell där fokus ligger på arbete/sysselsättning och individens egna resurser. Detta är ett samarbete mellan utvecklingsenheten och socialtjänsten. 2019 har varit ett uppstartsår för modellen och små justeringar görs fortfarande i organisationen. Under slutet av 2019 kom beslut om att arbetsmarknadsenheten beviljats projektmedel av EFS för en period av 3 år vilket möjliggör en utökning av antalet anställda i projektet.

Trots ändrade samarbetsformer fortsätter samverkan som socialnämnden startat med skolan

kring barn och unga. Socialnämnden har rekviderat medel från Socialstyrelsen för att fortsätta arbetet med att främja psykisk hälsa i skolan under 2019. Det har även tilldelats medel från Tillväxtverket för detta arbete. Flera riktade insatser har påbörjats med ett längre perspektiv

Socialnämnden fattade beslut om att tillsammans med 5 andra kommuner i länet starta en organisation för gemensam familjehemsvård, i syfte att förbättra möjligheterna till rekrytering av familjehem. Att öka kvalitén i familjehemsvården genom stöd, handledning och utbildning till familjehemmen samt att minska antalet sammanbrott. En målsättning är att inom länet kunna leverera familjehem till kommunerna för att undvika att deltagande kommuner måste göra dyra, privata konsulentstödda familjehemsplaceringar. Full drift beräknas från 2020.

Socialnämnden har tagit ett strategiskt beslut om att behålla HVB för ensamkommande till och med 2020. Kravet är att verksamheten har en beläggning som bär kostnaderna. När det gäller ensamkommande barn och unga har inflödet av asylsökande in till landet varit lågt. Migrationsverket har under året gjort räddningsaktioner för kvotflyktingar och genom det har vi emottagit ett antal ensamkommande med uppehållstillstånd. Överenskommelse har gjorts i länet om att Ånge kommun skall ta emot länets anvisningar (förutom Härnösand) av ensamkommande under 2020. Det innebär att Ånge kommun fortsätter att ha verksamhet och driva HVB-hem, stödboende och utslussverksamhet.

Stöd och omsorg

Försäkringskassans beslut om avslag av personlig assistans påverkar fortsatt stöd- och omsorgs enskilda brukare negativt. Socialnämnden har haft flera ärenden där avslag överklagats och gått vidare till förvaltningsrätten och kammarrätten. Detta har även påverkat socialnämndens ekonomi. Fanns ej i budget 2019. Detta gäller även 2020.

Under våren har resultatet av brukarundersökningen gällande daglig verksamhet presenterats. Ett mycket bra resultat som ger den dagliga verksamheten feedback på att man är på väg i rätt riktning med den organisatoriska omställningen som sker.

3 nya ansökningar finns för gruppboende. Behovet av en ny gruppboende är stor. Framförallt inom tätbebyggt område och närhet till service och aktiviteter. Parallellt har avtal på externa placeringar omförhandlats och flera brukare har flyttat tillbaka till socialtjänstens gruppboenden.

8.4.5 God ekonomisk hushållning

Drift

Driftredovisning, Socialnämnden				
tkr	Resultat 2019	Budget 2019	Avvikelse %	Resultat 2018
Verksamhetsintäkter	42 853	37 546		46 354
Verksamhetskostnader	-307 267	-298 353		-313 667
Driftnetto	-264 414	-260 807	-1,4	-267 314

Totalt levererar socialnämnden ett bättre resultat än den förväntade prognosen i januari.

Resultatet är - 3 607 tkr jämfört med budget och 1 147 bättre än förväntat resultat.

Vård och omsorg och stöd och omsorg har varit underfinansierad när det gäller de timanställdas lönekostnader, ca 40 kr/timme inklusive PO kostnader. Detta gör att minusresultat uppstår redan i början av året. Även beräkning av antal sjukdagar har legat lågt i

förhållande till verkligheten.

Semesterlöneskulden är varit hög men det har arbetats aktivt i verksamheten för att sänka den. Anpassning av arbetsmodellen till valfri sysselsättningsgrad inom äldreomsorgen har varit i fokus. Effektiv användning av X-passen har prioriterats parallellt med effektivare schemaplanering vilket gett ett bra resultat på ekonomin.

Budgeten för leasingbilar gick rejält minus under året eftersom Socialnämnden fick en aviserad ökning i augusti. Detta pga. underfinansierad budget inom koncernen för leasingbilarna. Socialnämnden har påtalat att en översyn behöver göras under 2020.

Hemtjänst och kommunal hälso- och sjukvård

Kommunal hälso- och sjukvård förväntades gå minus under året. Orsaken till detta var att bemanningsföretag anlitas på grund av rekryteringsproblematik. Bemanningsföretag blir dyrare än att ha egna anställda. Men på grund av ej tillsatta tjänster och förändringar i schemat så gick verksamheten plus 745 tkr under 2019.

Hemtjänsten har gått minus - 1773 tkr under året. Verkställda timmar har svängt mer än vanligt under hela året. Det gör att det är svårt att balansera personalresurserna.

Hemvårdskontoret har gått plus 636 tkr. Orsaken till det är att beläggningen på hospice varit lägre än tidigare år samt att betalningsansvaret till Regionen för medicinskt utskrivningsklara patienter varit lågt. Socialnämnden har betalat 55300 kr för 7 vårddyggn och fakturor har bestridits och krediterats till en kostnad av 77300 kr.

Särskilda boenden

2019 har Socialnämnden arbetat mycket med att få ekonomi i balans. Särskilda boenden har sänkt sin kostnad från 119 621 871 kr, 2018 till 113 034 960 kr, 2019.

Som åtgärd har det bl.a. justerats scheman på samtliga särskilda boenden. Det har arbetats fram ett mer effektivt hantering av X-pass (överkapacitet bland personalen p.g.a. valfri sysselsättningsgrad). Med denna hantering har särskilda boenden lyckats minska övertid och vikarieintag på timmar med 1 276 tkr från år 2018.

Individ och familjeomsorg

Försörjningsstöd har en mindre ökning av antal hushåll och en liten ökning av snittkostnad per månad per hushåll vilket ger ett minusresultat på -500 tkr för 2019. Under året har det arbetats med Ångemodellen som är ett nytt arbetssätt för att få klienter med försörjningsstöd i sysselsättning. Det är en modell där fokus ligger på arbete/sysselsättning och individens egna resurser. Detta är ett samarbete mellan utvecklingsenheten och socialtjänsten. Metodens grund bygger på framgångsrecept från kommuner som lyckats väl med arbetet och förväntas ge en ökad förmåga till självförsörjning även i Ånge.

Barn och Unga har en ökning av antal placeringar i HVB. Det är pågående skyddsplaceringar utan full kostnadsäckning via återsök hos Migrationsverket vilket gör att resultatet landar på ett minus (- 2 300 tkr). Familjehemsvården visar ett mindre plusresultat (+75 tkr) tack vare att vi arbetat oss ur dyra konsulentstödda familjehemspaceringar. Insatsen stödfamilj ökade med över 100 % under 2019 vilket resulterade i ett minusresultat (-230 tkr).

Vuxenstöd har haft fokus på att nyttja vår egen öppenvård och göra få institutionsplaceringar. Ingen ökning av ärenden under året, vi ligger på en låg nivå när det gäller aktuella missbruksärenden. Bedriver ingen egen öppenvårdsbehandling för spelmissbruk utan köper tjänst av annan kommun vid behov. Två pågående placeringar under hela året, en missbruk och en skyddsplacering ger ett minusresultat (-282 tkr).

Flyktingverksamhet, Socialnämnden				
tkr	Resultat 2019	Budget 2019	Avvikelse %	Resultat 2018
Verksamhetsintäkter	10 228	12 127		15 550
Verksamhetskostnader	-11 755	-12 908		-18 946
Driftnetto	-1 527	-781	-95,5	-3 396

Ensamkommande barn och ungdomar har under året minskat verksamheten för att kunna möta ett minskat behov. Det har bedrivits HVB-hem, stödboende och utluss. Under året gjordes överenskommelse med övriga kommuner i länet om mottagandet för 2020 som innebär att Ånge kommun står som mottagande kommun för länets alla anvisningar om ensamkommande (utom Härnösand). Socialnämnden förbereder flytt av HVB hemmet till Fränsta då nuvarande lokaler skall byggas om till förskola. Ekonomiskt visar verksamheten ett resultat på drygt 1 miljon plus för 2019.

Stöd och omsorg

Stöd och omsorg har hämtat igen en del av sitt förväntade underskott. Detta genom omförhandling av avtal för externa placeringar och även tagit hem brukare till egna gruppboendestäder.

Det finns dock en stor oro för konsekvenserna av försäkringskassans hårdare bedömningar och avslag. Där har kommunen tagit ett stort ansvar vilket medfört underfinansierad budget. Oro finns även inför 2020.

Det ekonomiska utfallet hamnar på ett minus på ca: 1,8 miljoner kronor. Den största anledningen till underskottet är att det inte funnits budgeterade medel för "tillfälligt utökad assistans". På ansvarsområdet 97204 blev underskottet minus 2,4 miljoner kronor.

Minskningen av de externa placeringarna har däremot minskat med till antalet två stycken. Minskningen har gett ett överskott på ca: 2,4 miljoner kronor.

Det utökade behovet av korttidsvistelse har inneburit att kostnaderna överstiger lagd budget med ca: 1,2 miljoner kronor.

Investeringar

Följande investeringar är gjorda under 2019

Tkr	Investeringsprojekt	Utfall 2019	Budget 2019
97101	IT-investeringar	154,8	163,0
97102	Renoveringar o bredband	0,0	100,0
97103	Vitvaror	140,2	100,0
97105	Förebyggande+taklyftar, sängar	413,5	500,0
97110	Nyckelskåp	125,0	175,0
97111	Trygghetslarm Parkbacken	264,4	200,0
97112	Trygghetslarm Furubacken	362,9	200,0
97113	Wi-Fi	162,0	162,0
977822	Hjälpmedel	0,0	80,0
	Summa	1 622,7	1 680,0

Socialnämnden har önskemål om att återstående skall föras över till 2020 års

investeringsbudget. 57 282 kr från konto 97105 till 97102 renoveringar. Renovering har skett på Hallstaborg som ej fanns med i ursprungliga planen till en kostnad på 76 047 kr.

8.4.6 Måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges mål:

Goda förutsättningar att bo och leva i Ånge kommun. Att ha service, kommunikationer, idrott, kultur och en rik fritid som ökar trivsselfaktorn.

Nämndens mål:

Verka för att fler elever är behöriga till gymnasiet genom tidigt förebyggande arbete.

Samarbetet mellan IFO och skolan har varit riktat mot två områden. Dels elevhälsan med en förbättring av samarbetsrutiner och dels i ett projekt där fysiska, psykiska och sociala aktiviteter prövas för att hitta en fungerande metod för skolan att använda.

Aktiviteterna har stött på några hinder på vägen i samband med omorganisering av personal, men vägar har hittats för att arbetet inte skulle stanna upp.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Fortsatt samverkan mellan socialnämnden och humanistiska nämnden, bland annat deltar socialtjänsten i elevhälsoteam på alla skolor, fältassistenter i skolmiljön, genom statliga medel arbeta med att främja psykisk hälsa i skolan, fortsatta samverkansträffar med skola/BUP	<p>Samarbetet mellan IFO och skolan har varit riktat mot två områden. Dels elevhälsan med en förbättring av samarbetsrutiner och dels i ett projekt där fysiska, psykiska och sociala aktiviteter prövas för att hitta en fungerande metod för skolan att använda.</p> <p>Aktiviteterna har stött på några hinder på vägen i samband med omorganisering av personal, men vägar har hittats för att arbetet inte skulle stanna upp.</p>

Mått	Period	Utfall
 Antal elever i årskurs 9 med godkända betyg	2019	<p>Kommentar</p> <p>Antal elever med uppnådda kunskapskrav i alla ämnen för årskurs 9: 17/18: 56,5% 18/19: 64,6%</p> <p>OBS! Dessa siffror kan mest troligt inte tillskrivas arbetet som socialnämnden gör för målet. Detta målarbete är mer långsiktigt än att förväntad effekt kan väntas efter så kort mättid.</p> <p>Arbetet fortskrider med samverkansträffar, deltagande i EHT på kommunens alla skolor, fältassistenter genomför arbete på en högstadieskola denna termin, projektet att främja psykisk hälsa i skolan är inne på sin andra termin. Fortsatt arbete för att hitta fler samverkansformer och insatser att göra tillsammans med utbildningsnämnden. Medel från Tillväxtverket främjar att vi tillsammans kan genomföra ytterligare arbete tillsammans som är att betrakta som tidigt förebyggande insatser. Varje termin också en stor träff där soc och utb träffas för gemensamt arbete en halvdag - denna termin fokus på LUPP och vad vi tillsammans kan göra av det resultatet.</p>

Nämndens mål:

Arbeta förebyggande med fallprevention och att fall och fallskador ska minska med 50 %

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Utbildning i fallprevention till omvårdnadspersonal	<p>Hemtjänst: Socialstyrelsens web baserade utbildning "ett fall för teamet" har genomförts på två arbetsplatser, Torpsro och hemtjänst Torp. Utbildningen genomfördes i team. Enhetschefer, sjuksköterskor, omvårdnadspersonal har gjort utbildningen i grupp. Arbetsterapeut och fysioterapeut har av arbetsbelastningsskäl inte deltagit i grupputbildningen, men har genomfört utbildningen enskilt. Balansträning i grupp har genomförts, där det deltagit brukare både från hemtjänst och särskilt boende. Målet att utbilda fler och skapa ytterligare team har inte kunnat genomföras på grund av brist på arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Det har även varit svårt att frigöra omvårdnadspersonal på grund av underskott i verksamheten och vikarie brist.</p> <p>SÄBO: Socialstyrelsens web baserade utbildning "ett fall för teamet" har genomförts på två arbetsplatser, Torpsro och hemtjänst Torp.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utbildningen genomfördes i team. Enhetschefer, sjuksköterskor, omvårdnadspersonal har gjort utbildningen i grupp. Arbetsterapeut och fysioterapeut har av arbetsbelastningsskäl inte deltagit i grupputbildningen, men har genomfört utbildningen enskilt. 2. Balansträning i grupp har genomförts, där det deltagit brukare både från hemtjänst och särskilt boende. <p>Målet att utbilda fler och skapa ytterligare team har inte kunnat genomföras på grund av brist på arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Det har även varit svårt att frigöra omvårdnadspersonal på grund av underskott i verksamheten och vikarie brist.</p>
 Att inom SÄBO och hemtjänst skapa team för att arbeta fallpreventivt	

Mått	Period	Utfall
 En minskning av antal fallskador bland de som är 80 år och äldre med 50 % jämfört med 2018.	Halvår 2 2019	Nej
<p>Kommentar Antalet fallskador har ökat i jämförelse med 2018. Allvarlig skada har ökat från 16 (2018) till 32 (2019).</p>		

Kommunfullmäktiges mål:

Utbildningsmöjligheter med hög kvalitet genom hela kedjan från förskola till vuxnas lärande. Att kunna tillgodose arbetslivets efterfrågan på kompetens.

Nämndens mål:

Säkerställa kompetensförsörjningen inför framtiden

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Att delta i arbetet att ta fram en övergripande kompetens- och försörjningsplan för hela kommunen	<p>Hemtjänst: Problemet med kompetensbrist är en nationell utmaning, då det utbildas för få i förhållande till antalet pensionsavgångar och det ökade antalet äldre med behov av vård och omsorg. Målet har uppnåtts under 1019, men långsiktigt måste kompetensförsörjningen ständigt arbetas med. Aktiviteter som gjorts under 2019: - Vårdbiträdesutbildningen har startat via komvux på Bobersgsskolan. - Rekrytering av legitimerad personal har genomförts via annonser, både på arbetsförmedlingen, via sociala medier och externa rekryteringsbolag. - Verksamheten och HR har deltagit i rekryteringsmässor. - Rekrytering av två arbetsterapeuter och två fysioterapeuter som kommer att få ta del av rekryteringsbonusen. - Inför sommaren 2019 startade en arbetsgrupp med planering och rekrytering redan hösten 2018. Det har medfört en förbättrad rekryteringsprocess när det gäller sommarvikarier.</p> <p>Stöd och Omsorg: Stöd- och omsorg medverkar och har medverkat i arbetet med att byta titlar inom LSS. Arbetet är viktigt för att höja status och kraven för medarbetare som arbetar inom funktionshinderområdet. Det är främst kunskap inom funktionshinderområdet rent allmänt samt kunskap i pedagogik och psykiatri som vi behöver fokusera på.</p> <p>SÄBO: Problemet med kompetensbrist är en nationell utmaning, då det utbildas för få i förhållande till antalet pensionsavgångar och det ökade antalet äldre med behov av vård och omsorg. Målet har uppnåtts under 1019, men långsiktigt måste kompetensförsörjningen ständigt arbetas med. Vårdbiträdesutbildningar pågår i två spår, en med halvfart och en med hel fart. Första vårdbiträden blir klara med utbildningen till våren 2020.</p>
 Öppna för vårdbiträden som yrkesgrupp, för att fler ska kunna bli aktuella för anställning	Arbetet med införandet av yrkesgruppen vårdbiträde är återupptaget och har börjat producera lösningar till den uppgiftsförskjutning en ny yrkesroll kommer att innebära organisatoriskt och för medarbetarnas arbetsbeskrivningar.
 Följa effekten av bonusen vid nyanställningen för legitimerad personal inom vård och omsorg	6 stycken anställda enligt premien enligt: 1 distriktssköterska 1 sjuksköterska 2 fysioterapeuter 2 arbetsterapeuter

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Samverka i rekryteringsprocessen för att säkerställa vikariebehovet inför sommaren	Sommaren 2019 hade ett bättre utfall än sommaren 2018. Minskad övertid och minskad brist på vikarier. Dock finns förbättringsutrymme i rekryteringsprocessen inför 2020. Den grund för rekrytering av sommarvikarier som gjorts 2019 har i utvärderingar samlat in förbättringsområden. Som exempel har metoden för intervjuer, planering av delegeringar, planering av utbildningar och rekryteringar efter skolans ledigheter, checklistor för inskolning och kommunikation med tidigare vikarier förbättrats inför 2020. Arbetsgruppen har också signalerat att den redan har identifierat förbättringsområden för planeringen av marknadsföring inför 2021.

Mått	Period	Utfall
 Uppföljning av kompetensförsörjningsplanen	2019	 Uppfyllt
Kommentar Har deltagit i det kommunövergripande arbetet med kompetensförsörjningsplanen.		

Kommunfullmäktiges mål:

Ett aktivt och levande näringsliv fyllt av nytänkande och kreativitet. Ett lokalt och regionalt engagemang och samarbete.

8.4.7 Medarbetare

Inom äldreomsorgen har det varit ett tufft år. Omställningen både av antal Särskilda boende platser och anpassning till arbetsmodellen för valfri sysselsättningsgrad har slitit hårt på alla. Dock ger resultatet i medarbetarenkäten en indikation på att nöjdhet och engagemang, hos de som svarat på enkäten, är på höga nivåer.

Parallellt har socialnämnden arbetat hårt med att sänka sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron har varierat under året. Med hjälp av personalenheten har enhetscheferna arbetat intensivt med rehabiliteringsplaner för sjukskriven personal. Övertiden har minskat, framförallt inom kommunal Hälso- och sjukvård.

Dagens system för nyckeltal för bemanning inom särskilda boenden behöver en översyn. Detta är ett område som hanteras olika i landets kommuner. Alla varianter har sina för och nackdelar. För Socialnämndens del skulle det behövas en variant som passar Ånge bäst. Det kan mycket väl vara att vi redan har det mest lämpliga, men det är en spekulation och innan alternativen analyserats blir det vanskligt att dra slutsatser om vi verkligen gör det bästa för brukare och personal.

Det stora arbetet som påbörjades efter sommaren 2018 med att förbättra rutiner och säkerställa behovet inför sommaren har verkligen gett önskat resultat. En grupp bildades och detta arbete har fortsatt även inför 2020.

I augusti är i stort sett alla tjänster bemannad även på rehabiliteringssidan. De nya tjänsterna rehabiliteringsassistenter har skapats för att stötta legitimerad personal. Undersköterskor som blir mer specialiserad har varit en stor framgång. Detta har även varit positivt när rekrytering skett.

Inom IFO är alla tjänster tillsatta och en ny enhetschef har börjat inom barn och familj.

8.4.8 Framtiden

Rent generellt ser Socialnämnden att kommunerna tillskrivs ett större ansvar.

Trygg och säker hemgång, Nära vård, LSS utredningen (barn under 16 år) och inriktning med förebyggande arbete i kommande översyn av Socialtjänstlagen, är några exempel.

Etableringstiden för flyktingar och migranter är ett exempel på förskjutning till kommunerna. 2 år är för kort tid för integration. Spelmissbruk är ett annat exempel. Där har kommunen fått ansvar att hantera problematiken med spelmissbruk. Inga generella medel följer med uppdragen, vilket gör det är svårt att finansiera Socialnämndens uppdrag.

Socialnämnden ser att det ökade kommunala ansvaret kommer att bli positivt för våra medborgare, som idag inte har samma förutsättning under kvällar och helger som de i städer. Dock behöver staten omfördela medel från slutenvård till primärvård och hemsjukvård för att omställningen ska bli bra. Annars är stor risk att enbart förflyttning sker av arbetsfördelning men inga statliga medel. Kommunerna står för ca 30 % av vården.

Socialtjänsten behöver göra en anpassning inom äldreomsorgen för att säkerställa framtida behov. Socialnämnden har haft en överkapacitet av platser inom särskilda boenden de senaste åren och en förskjutning till hemtjänst och hemsjukvård. Fler brukare väljer att bo hemma med insatser från hemtjänsten. Parallellt med detta visar all tillgänglig nationell statistik och regeringens riktade medel på att det om ca 5 år finns ett ökat behov av platser på särskilda boenden. Bredvid detta kommer redogörelser från kommuner att prognoserna för tillfället inte rimmar med verkligheten och att de har svårt att hitta en rimlig förklaring till utvecklingen. Att planera för detta samtidigt som socialtjänsten just nu har fler särskilda boendeplatser än liknande kommuner är en stor utmaning. Att följa långsiktiga prognoser och trender hos andra kommuner i landet blir avgörande för att kunna göra korrigeringar i tid.

Digitaliseringen blir nödvändigt för att klara framtid uppdrag inom välfärden. Nära vård kan ske i hemmet om rätt utrustning finns för att koppla upp mot slutenvård och primärvård. Kommunens strategi för bredband och digitalisering är oerhört viktig för Socialnämnden. När Telia avvecklat koppartråden och ersatt med mobilnätverk märktes genast en försämring i täckningsgrad. Regeringen har tillsatt en utredare, som riktar sig mot socialtjänsten och framtiden. Glesbygderna har en stor utmaning med infrastrukturen som är en förutsättning för utveckling.

Kommunen har fler personer 0-22 år med insatser enligt LSS än de flesta kommuner i landet, per invånarantal. Vilket också speglar sig i skolan och ställer stora krav på kompetens och resurser. Dessa personer blir äldre och behovet av ytterligare en gruppboende är stor. På riksnivå sker en översyn av LSS vilket kan innebära förändringar i framtiden.

Lokalförsörjningsplanen är ett strategiskt viktigt dokument för Socialnämnden. Behovet av ett trygghetsboende är stort. Medborgare som inte kan bo kvar i sina hus, p.g.a. ålder eller någon form av handikapp, får närhet till viktiga samhällstjänster och social samvaro. Forskning har visat att detta förskjuter åldersrelaterade problem med många år.

En viktig fråga för att öka att antal ungdomar klarar sig genom skola och gymnasium med godkända betyg är att föräldrarna har sysselsättning och utbildning. Ånge kommun behöver fokusera på att få ut fler i sysselsättning och integrera våra utlandsfödda. Nationellt kan man se att det tar lång tid för gruppen nyanlända att komma i egen försörjning, utan subventioner. Den korta tiden på 2 år i etablering är i de allra flesta fall inte tillräckligt. Ett gemensamt projekt inom kommunen finns. I detta ligger också den viktiga kompetensförsörjningen. Ånge kommun behöver fler personer i arbete.

Oroväckande utveckling är den ohälsa som finns hos våra medborgare i arbetsför ålder. Socialnämnden behöver i sin verksamhet ställa om mot ett mer förebyggande arbete där socialpsykiatri och samarbete med regionen är nödvändig.

8.4.9 Intern Kontroll

Identifierad Risk	Kontrollmoment	Vad kontrolleras?	Hur sker kontrollen?	När utförs kontrollen?	Utfall	Kommentar
Brist på personal	Rekryteringar	Antal rekryteringar där ingen med efterfrågad kompetens kunnat anställas	Förvaltningscheferna rapporterar	Varje tertial	●	Inga rekryteringsproblem inrapporterade.
Ohälsosam arbetsmiljö	Skyddsronder	Att riktad och allmän skydds rond är utförd.	Verksamhetschefer kontrollerar att verksamheterna dokumenterat allmän och riktad skydds rond.	Allmän skydds rond utförs andra kvartalet. Riktad skydds rond utförs tredje kvartalet.	◆	Mindre avvikel se Allmän skydds rond ska utföras under andra kvartalet. Stöd och omsorg: 100% Äldreomsorg: 44% IFO: 0% Riktad skydds rond ej obligatorisk
Persondataskyddet för brukare riskeras	Loggkontroller	Att loggkontroller i Procapita utförs.	Undersöker om granskningsprotokoll för loggkontroller finns för tertialets månader.	Varje tertial.	●	Ingen avvikel se Granskning utförd, kontroller gjorda.
Budget överskrids	Budgetunderlag	Att budgetunderlaget är rättvisande utifrån kända faktorer i verksamheten.	Kontroll av att förutsägbara trender i verksamheten återfinns i budgetunderlaget, som exempelvis hyror, sjukskrivningstal och löneökningar.	Andra kvartalet.	●	Ingen avvikel se Förutsägbara trender i verksamheten återfinns i budgetunderlaget
Outnyttjad tid i scheman	Övertalighet och x-pass som gått tomma.	Var tionde vecka ska en sammanställning av outnyttjad tid i schema göras, för att verksamheten ska kunna korrigera scheman effektivt. Kontrollmomentet innebär att undersöka om dessa sammanställningar är gjorda.	Undersöker om sammanställning av Övertalighet och X-pass är gjord. En sammanställning som görs av lönehandläggare på personalenheten. Sammanställningarna görs var 10:de vecka.	Varje halvår	●	Ingen avvikel se Samtliga sammanställningar gjorda.

9 Gemensamma nämnder och förbund

9.1 God ekonomisk hushållning

Driftredovisning, Gemensamma nämnder och förbund, tkr	Resultat 2019	Budget 2019	Avvikelse %	Resultat 2018
Medelpads räddningsförbund	-11 172	-11 010		-11 139
Överförmyndarnämnd	-1 360	-1 270		-1 380
Kollektivtrafikmyndigheten	-8 009	-7 400		-7 228
Samordningsförbundet	-289	-275		-265
Bygg och Miljö	-3 321	-3 851		-3 947
Summa	-24 151	-23 806	-1,4	-23 960

9.2 Överförmyndarnämnden MITT

Överförmyndarnämnden Mitts uppdrag är att utöva tillsyn över ställföreträdare, det vill säga gode män, förvaltare och förmyndare. Syftet med tillsynen är att kontrollera att ställföreträdare sköter sina uppdrag på ett lämpligt sätt så att de som har behov av stöd och hjälp inte drabbas av rättsförlust. Nämnden har en skyldighet att lämna statistik till länsstyrelsen, utreda tingsrättens ansökningar om ställföreträdarskap vid föreläggande, erbjuda utbildning till ställföreträdarna samt utreda behov av ställföreträdare och föreslå lämplig person för uppdraget.

Kostnaderna 2019 är 0,1 mkr högre än budgeterat

9.3 Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland

Kommunalförbundet kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län bildades av länets sju kommuner och landstinget Västernorrland 2012 med ansvar för den regionala kollektivtrafiken enligt Lag om Kollektivtrafik SFS 2010:1065 och EU kollektivtrafikförordningen (EG) 1370/2007. Kommunalförbundet fastställer i ett regionalt trafikförsörjningsprogram samt beslutar om budget för kollektivtrafiken i Västernorrlands län. Kommunalförbundet beslutar om allmän trafikplikt inom länet.

Kommunalförbundet ansvarar även för att:

- Efter överenskommelse med Region Västernorrland eller en kommun i länet upphandla persontransport- och samordningstjänster för sådana transportändamål som kommunerna eller landstinget ska tillgodose samt samordna sådana transporttjänster.
- Verka för att den regionala kollektivtrafiken är tillgänglig för alla resenärsgupper samt
- Verka för en tillfredsställande taxiförsörjning i länet.

Kommunalförbundet leds av en förbundsdirektion som består av nio ledamöter vilka utses av respektive medlems fullmäktige.

Den av kommunalförbundet upphandlade samhällsfinansierade busstrafiken och särskilda kollektivtrafiken (SÄKO) i Västernorrlands län körs under varumärket Din Tur. Norrtåg AB, som ägs gemensamt av de fyra nordligaste kollektivtrafikmyndigheterna, upphandlar den regionala tågtrafiken.

Kostnaderna 2019 är ca 0,6 mkr högre än budgeterat

9.4 Räddningstjänstförbundet

Medelpads räddningsförbund arbetar efter följande styrdokument; ägaruppdrag 2016 – 2019

som anger inriktningarna, handlingsprogram 2016 – 2019 (indelade i räddningsinsats och förebyggande) som anger övergripande mål samt mål- och resursplan (MRP) 2017 som anger detaljerade mål och aktiviteter. Ytterst utgår inriktningen för räddningstjänstens verksamhet från lagar och förordningar. Lagen om skydd mot olyckor är den viktigaste.

Nya styrdokument för perioden 2020 – 2023 håller på att tas fram. Arbetet med dessa har inletts under perioden. Det gäller ägaruppdrag samt handlingsprogram för räddningsinsatser och förebyggande verksamhet.

Förstudien för ett utökat operativt samarbete inom Västernorrlands län, RäddSam Västernorrland, pågår. Förstudien omfattar bland annat en översyn av hur en gemensam inre operativ ledning kan se ut för länet. Förstudiearbetet planeras vara klart till nyår.

Vad gäller förebyggande verksamhet pågår två pilotprojekt. Dels gäller det utbildning av unga i suicidprevention och träning av äldre för att bland annat förebygga fallolyckor.

Inom det förebyggande verksamhetsområdet pågår också arbetet med att vara ett stöd för kommunerna i processen kring att stärka krisberedskapsarbetet och utveckla det civila försvaret.

Kostnaderna 2019 är 0,1 mkr högre än budgeterat

9.5 Samordningsförbundet

Samordningsförbundet Ånge har som uppdrag att verka för en finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet samt för tvärssektoriell samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Region Västernorrland och Ånge kommun.

Förbundet finansierar insatser som kompletterar ordinarie verksamheters arbete med personer i behov av insatser från flera myndigheter. Under 2019 fortsatte förbundet sitt arbete med stödja en förbättrad samverkan mellan myndigheter, finansiera och stödja utveckling av individinriktade samverkansinsatser samt finansiera och stödja förebyggande insatser för unga vuxna.

9.6 Bygg och miljö

Den gemensamma nämnden bildades den 1 januari 2018 tillsammans med Bräcke kommun. Nämnden ansvarar för frågor inom plan- och bygglagens område, miljöbalkens område, livsmedelslagstiftningens område, ärenden om bostadsanpassning med mera.

Årets händelser

I början av året digitaliserades nämndhanteringen vilket trots vissa initiala problem med systemet ändå har förenklats det administrativa arbetet.

En större utbildningssatsning har genomförts med anledning av att nya ledamöter och ersättare tillkommit efter valet.

Under året har revision och uppföljning skett av livsmedelstillsynen, miljöbalkstillsynen samt kommunens myndighetsuppgifter enligt plan- och bygglagen. Detta har gett värdefullt stöd och inriktning för kommande utvecklingsinsatser. Dock har fem revisioner under ett år givetvis påverkat förvaltningens tillgängliga resurser

Förvaltningen har lagt ett stort fokus på att strukturera den planerade tillsynen och genomföra det nu i en mer ordnad projektform. Personalavgångar samt sjukdomsfall har dock medfört att den ursprungliga planen reviderats då resurserna har varit bristfälliga.

Under året har Bräcke-kontoret flyttat tre gånger vilket avsevärt påverkat förvaltningen i negativt hänseende.

Nämndens resultat för 2019 efter avstämning uppgår till ett överskott om 0,6 mkr.

10 De kommunala bolagen

10.1 Ånge Fastighet och Industri AB

10.1.1 Årets viktiga händelser

ÅFA har under året tömt 16 st lägenheter på Fridhemsgatan 1-5 i Ljungaverk, detta för att under 2020 verkställa avtalet med Boverket om att riva de sista 16 st lägenheterna i avtalet.

Fastigheter som bolaget har sålt under året är Skogsvägen och Nyckelpigan i Östavall och Forsgatan 1-3 i Torpshammar, samt svarshallen i Ånge.

Utbildningsnämnden har under året avvecklat skolverksamheten i Alby men skolan är fortsatt i drift då förskolan har kvar sin verksamhet i fastigheten tills vidare.

Renoveringen av Fränsta simhall har påbörjats akut, då delar av ena långsidan rasade fick renoveringen påbörjas omgående. Planen för simhallen är nu att den skall vara klar för invigning till årsskiftet 2021.

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att ÅFA ska påbörja byggnationen av nya förskolebyn på Åsgatan och sedan vidare med LSS boendet på solgården.

10.1.2 God ekonomisk hushållning

Drift

Den tilltagande boendesegregationen begränsar människors frihet och hotar sammanhållningen i samhället. På svaga marknader som Ånge kommun finns ett bostadsöverskott medan det i stora delar av landet finns ett underskott av lägenheter. Dessutom är det stora svårigheter att ekonomiskt klara den begränsade nyproduktion eller ombyggnation som ändå behövs i vissa av våra landsbygdskommuner.

Samtidigt ökar behoven av tillgängliga bostäder, vård och omsorg för den växande äldre befolkningen snabbare än kommunernas resurser. De växande skillnaderna mellan olika delar av landet är ett problem som måste tacklas.

De ekonomiska förutsättningarna för bolaget när vi kliver in i 2020 är med en vakansgrad på ca:10 % som betyder en lägre intäkt på bostadsbenet med ca: 4,5 Mkr och fortsatta kostnader på hyresobjekten med ca:2Mkr.

Utifrån gjorda värderingar görs 2019 nedskrivningar i Alby, Ljungaverk och Torpshammar på 3,8 mkr.

Bolaget står inför otroliga utmaningar de kommande åren och måste agera snabbt så inte kostnaderna skenar iväg.

Investeringar

Bolaget har färdigställt veterinärkliniken åt jordbruksverket under 2019, en investering på ca: 5 Mkr

3,5 Mkr har investerats i energisparåtgärder på Hemskogsvägen och Solgårdsgatan.

Över en miljon kr har investerats i Ljungaverk för att möta upp hyresgästerna önskan när vi flyttat de boende från Fridhemsgatan 1-5.

10.1.3 Måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges mål:

Goda förutsättningar att bo och leva i Ånge kommun. Att ha service, kommunikationer, idrott, kultur och en rik fritid som ökar trivselfaktorn.

Kommunfullmäktiges mål:

Utbildningsmöjligheter med hög kvalitet genom hela kedjan från förskola till vuxnas lärande. Att kunna tillgodose arbetslivets efterfrågan på kompetens.

Kommunfullmäktiges mål:

Ett aktivt och levande näringsliv fyllt av nytänkande och kreativitet. Ett lokalt och regionalt engagemang och samarbete.

Nämndens mål:

Förutsatt att ägaren inte ålägger ÅFA ytterligare investeringar sänks låneskulden med 10 miljoner.

ÅFA har amorterat strax över 10 Mkr på lånen under 2019 och sänkt låneskulden till ca: 352Mkr.

Nämndens mål:

Bibehålla underhållet på en nivå av minst 10 miljoner.

Bolaget har fortsatt att underhålla för minst 10Mkr per år.

Nämndens mål:

Höja vårt NKI (Nöjd Kund Index)

ÅFA har byt leverantör för mätningarna till Aktiv bo och enligt deras mätning har bolaget ett index på 79. I jämförelse med andra SABO-företag så är det inte bra!

Nämndens mål:

Kartlägga och tillgodose framtida kompetensbehov

ÅFA utbildar löpande sin personal och vid varje medarbetarsamtal ses behoven över.

Nämndens mål:

Vakansgraden ska inte överstiga vakansgraden till 3,5 %.

Bolaget har för tillfället en vakansgrad på ca:10 %, det är absolut inte acceptabelt utan bolaget måste agera för att inte kostnaderna skall skena iväg.

Nämndens mål:

Bredband till alla lägenheter.

Detta mål var avklarat redan under 2018.

Nämndens mål:

Minska energianvändningen med 20 % till år 2020

ÅFA har sänkt energianvändandet med ca 26 % sedan 2009.

Från ca 30 434 MWh till 22 364 MWh.

10.1.4 Medarbetare

ÅFA har några pensionsavgångar under året och en översyn över organisationen pågår och det kommer att behövas ytligare nerdragningar på personalsidan. Detta blir konsekvenser av höga vakanser och minskat kundunderlag.

10.1.5 Intern Kontroll

Identifierad Risk	Kontrollmoment	Vad kontrolleras?	Hur sker kontrollen?	När utförs kontrollen?	Utfall	Kommentar
Bisysslor	Bisysslor	Personalens bisysslor	Vid utvecklings-samtal med personalen	I gång per år	 Ingen avvikelser	Det har inte framkommit att någon skulle ha någon konkurrerande bisyssla.
Mutor och bestickning	Mutor	Att personalen är medveten om risker kring området	Information om vad som gäller kring området	Löpande	 Ingen avvikelser	Vi informera om vad som är okej eller inte minst 2 gånger per år på personalmötena om mutor och bestickning. vi följer våra avtal med våra avtals leverantörer.
LOU	LOU	Avstämning så att inköp görs mot kommunens och egna ramavtal	Förvaltare kontrollerar och rapporterar till VD	Löpande	 Mindre avvikelser	Vi har några avtal som löpt ut men det skall upphandlas.

10.2 Ånge Energi AB

10.2.1 Årets viktiga händelser

Ånge Energi har fortsatt att lägga pengar på att underhålla fjärrvärmenätet för mindre skador. En anställd har gått i pension under året och bolaget har gjort en lyckad rekrytering till tjänsten.

10.2.2 God ekonomisk hushållning

Drift

Ånge Energi hamnar på 950 tkr, det är ungefär 100 tkr under det budgeterade resultatet 2019.

Investeringar

Ånge Energi har investerat i byte av delar av fjärrvärmenätet i Ånge. Bolaget kommer att fortsätta med utbytet under 2020.

10.2.3 Måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges mål:

Goda förutsättningar att bo och leva i Ånge kommun. Att ha service, kommunikationer, idrott, kultur och en rik fritid som ökar trivselfaktorn.

Kommunfullmäktiges mål:

Utbildningsmöjligheter med hög kvalitet genom hela kedjan från förskola till vuxnas lärande. Att kunna tillgodose arbetslivets efterfrågan på kompetens.

Kommunfullmäktiges mål:

Ett aktivt och levande näringsliv fyllt av nytänkande och kreativitet. Ett lokalt och regionalt engagemang och samarbete.

Nämndens mål:

Soliditet på minst 10 %

Ånge Energi AB når en soliditet 9,7 % för 2019, nästa år kommer målet på 10 % att nås.

Mått	Period	Utfall
 ökad amortering	2019	4 969 154
Kommentar Amortering 2019= 4 969 154 kr		

Nämndens mål:

Öka användandet av spillvärme från ca 70 % till 75 %.

Vi når upp till 73 % användande av spillvärmen. Vi har svårt att nå målet när det är så mycket stopp på Nouryon.

Mått	Period	Utfall
 Öka användningen av spillvärme	2019	73 %

Nämndens mål:

Trygg, effektiv och miljövänlig leverans av värme till kunderna

Ett mål är också att minska användandet av olja i våra anläggningar då Ånge Energi endast använder olja som reserv till sina anläggningar. I Ånge är 73 % av all energi från spillvärmen och resterande kommer från flis. I Fränsta så är det pellets som huvudsakliga energikälla.

Mått	Period	Utfall
 Minskade inköp av fossila bränslen	2019	221 000
Kommentar Inköp av olja för ca: 221 000 kr under året och det är för reserv t.ex. när det blir akuta stopp från Alby fabriken.		

10.2.4 Medarbetare

Bolaget har en dialog med medarbetare dels vid medarbetarsamtalet och vidare under året, det för att fånga upp eventuella behov för utbildning.

10.2.5 Intern Kontroll

Identifierad Risk	Kontrollmoment	Vad kontrolleras?	Hur sker kontrollen?	När utförs kontrollen?	Utfall	Kommentar
Lönsamhet	Lönsamhet	Utfall av ekonomiskt resultat	Uppföljning av ekonomiskt resultat	Löpande varje månad	◆ Mindre avvikelse	Vi ser över taxan för fjärrvärme och kommer att göra en höjning under andra kvartalet 2020. 2019 kommer vi att få något lägre resultat än budgeterat
Sjunkande resultat och ökande kostnader						
LOU	LOU	Att avtal och riktlinjer följs	Avstämning så att inköp och upphandling ar görs mot kommunens och egna ramavtal	Löpande	● Ingen avvikelse	Vi använder våra Ramavtals leverantörer, men vi kan ta den som 2:a på avtalet om :an har för mycket. I det fallet så informerar vi om det och varför vi gjorde det. Jag eller vi tycker att samarbetet med våra leverantörer fungerar bra.
Att inte rätt kontroller utförs innan attest						
Mutor	Mutor	Att personalen är insatt i vad som gäller för mutor och bestickning	Genom information om gällande lagar och kommunens riktlinjer och policys	Löpande	● Ingen avvikelse	Det informeras två gånger per år vad som gäller angående mutor och bestickning.
Bisyssla	Bisysslor	Personalens bisysslor	Vid medarbetarsamtal	I gång per år	● Ingen avvikelse	Vi tar frågan vid varje medarbetarsamtal under året.
Underhållsplaner	Underhåll	Underhållsplaner	Stämmer av genomfört underhåll mot planerat	Löpande	● Ingen avvikelse	Vi fortsätter att byta delar av ledningsnätet som planerat.
Materiella och personsador på grund av eftersatt underhåll						
Driftstörningar	Driftsstörningar	Driftstörningar och förebyggande åtgärder	Analysera driftstörningar och identifiera underhålls behov och styra upp prioriterade åtgärder i underhållsplaner	Löpande	◆ Mindre avvikelse	Det fungerar bra överlag, klart att något stopp har vi men i år har de flesta varit planerade så det hanterar vi. Enligt verksamheten har det inte fungerat så bra på många år. Roligt!
Oplanerade driftstörningar						

10.3 Ångefallen Kraft AB

Ångefallen Kraft AB ägs till 50 % av Ånge kommun och till 50 % av Fortum Sverige AB (tidigare Fortum generation AB)

Bolagets verksamhet utgörs av vattenkraftproduktion. Produktionen sker dels i det egna kraftverket Hermanboda och dels erhålls ersättningskraft uppgående till 5,15 % från Järnvägsforsens kraftverk. Båda belägna i Ljungan.

Normalproduktion för de båda kraftverken är 82 GWh.

Den löpande verksamheten hanteras av Fortum Sverige AB som svarar för såväl den tekniska driften som den löpande ekonomiska förvaltningen.

10.3.1 God ekonomisk hushållning

Investeringar under 2019 har uppgått till 1,5 mkr

Nettoomsättningen var 14,9 mkr, en ökning med 1,8 mkr jämfört med 2018

Resultatet 2019 var -0,2 mkr tkr

Balansomslutningen var 33,5 mkr

Egna kapitalet var vid årets slut 3,1 mkr

Kommunens andel är 50 %.

11 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning vilket bl.a. innebär att:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras i kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.
- Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet

Förändrade redovisningsprinciper

En översyn av redovisningsprinciperna har genomförts under 2019 för att följa ny kommunal redovisningslag 2019.

Med 2019-års resultat redovisar VA-verksamheten ett ackumulerat överskott. 5,9 mkr har fonderats för framtida investeringar.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har minst 20 % inflytande i.

Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår av not 25.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen och/eller i kassaflödesrapporten. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande.

Kassaflöde

Redovisning av kassaflöden tillämpas enligt RKR R13.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s cirkulär 19:59 i enlighet med rekommendation RKR R2.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar tas fr.o.m. 2013 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3, 5, 10, 15, 20, 30, 50 år.

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. Tillgångstypen skrivs sedan av på den närmast lägre avskrivningstiden.

För tillgångar med identifierbara komponenter som har olika nyttjandeperiod tillämpas komponentavskrivning.

För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (t.ex. leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid.

Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (t.ex. verksamhetsförändringar, tekniskskiftet, organisationsförändringar).

Genomgripande förändringar av byggnader och lokaler som till exempel orsakas av verksamhetsförändringar bör genomgå en prövning om en engångsnedskrivning ska ske för de eventuella värden i den utsträckt byggnaden eller lokalen.

Avskrivningsmetod

I normalfallet tillämpas linjär avskrivning, dvs. lika stora nominella belopp varje år. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde.

Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp och gäller som gemensam gräns för materiella- och immateriella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal.

Finansiella tillgångar/Skulder

Kommunen redovisar i enighet med RKR R7. Utifrån dessa rekommendationer redovisas de finansiella tillgångarna/Skulder antingen till verkligt värde eller anskaffningsvärde utifrån klassning.

Kommunens finansiella tillgångar består av kommunens utlåning till de kommunala bolagen, placeringar av de så kallade elaktiepengarna samt kommunens innehav av aktier. Placeringarna och aktierna är värderade till anskaffningsvärdet.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Anskaffningsvärde

Investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar tas fr.o.m. 2013 upp som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

I anskaffningsvärdet för deponianläggningar ingår avsättning för återställande. Se avsnittet avsättningar.

Avsättningar

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Beloppet baserar sig på en uppdaterad beräkning som gjorts februari 2018.

Leasing

Redovisas enligt rek R5 från RKR. Kommunen bedömer att alla leasingavtal är operationella utifrån avtalens ekonomiska innebörd vilket innebär att leasingavgifter kostnadsförs löpande och att leasingobjekt ej redovisas som anläggningstillgångar. Operationella avtal med löptid max 3 år redovisas ej i not. Avtal avseende hyra av fastigheter redovisas ej som leasing.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07.

Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt BFN K3.

Förpliktelser för särskild avtals/ålderspensioner som inte regleras enligt RIPS07 är nuvärdesberäknade med en kalkylränta på 2 %. För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Från och med 2015 har pensionsskulden för övriga förtroendevalda, avtal OPF-KL, beräknats genom en avsättning med 4,5 % av utbetalda arvoden under året samt 24,26 % löneskatt.

Övrigt

Under 2017 har kommunen gjort förändringar i kontoplan för en anpassning till KommunBas 13.

Förutom förändringar i kontoplan har motpart i kommunens kodplan utökats.

Rättelse har gjorts av 2018-års siffror:

- Balansräkningen och not 17, summa eget kapital, not 19 bolagens avsättningar, rättelse av redovisning av uppskjuten skatteskuld i Ångefallen Kraft.
- Not 10, materiella anläggningstillgångar, mark och byggnader, omklassificeringar av ingående anskaffningsvärde och ingående avskrivningar på koncernnivå
- Not 20, långfristiga skulder, återstående antal år (vägt snitt)
- Kassaflödesanalysen, kommunkoncernen, likvida medel vid årets början och vid årets slut, rättelse av fel

12 Revisionsrapport